

*Schiermonnikoog,
eiland in beweging*

Jaarstukken 2025

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	2
Aanbiedingsbrief	5
Jaarverslag	10
Programma 1 - Sociaal	11
1.1 Volksgezondheid, zorg en welzijn.....	11
Volksgezondheid	11
WMO	13
Toegang en 1e lijn.....	15
Welzijn.....	17
1.2 Onderwijs en jeugd	20
Onderwijs	20
Jeugd.....	24
1.3 Werk en inkomen	28
Inkomensondersteuning	28
Participatie.....	30
1.4 Sport en Cultuur.....	31
Sport.....	31
Cultuur.....	34
1.5 Mutaties reserves programma 1	36
Recapitulatie programma 1 Sociaal	37
Uniforme beleidsindicatoren programma 1	38
Programma 2 - Leefomgeving.....	41
2.1 Ruimtelijke ontwikkeling en wonen	41
Bestemmingsplannen	41
Wonen en volkshuisvesting	45
2.2 Verkeer en vervoer	49
2.3 Duurzaamheid, natuur en milieu	52
Duurzaamheid.....	52
Natuur.....	59
2.4 Fysieke leefomgeving	61
2.5 Vergunningverlening, toezicht en handhaving	67
2.6 Openbare orde en veiligheid.....	70
2.7 Mutaties reserves programma 2	73
Recapitulatie programma 2 Leefomgeving	74
Uniforme beleidsindicatoren programma 2	75
Programma 3 - Economie en werkgelegenheid	76
3.1 Toerisme en recreatie	76
Strand.....	76

Toeristisch product	78
3.2 Jachthaven	81
3.3 Mutaties reserves programma 3	84
Recapitulatie programma 3 Economie en werkgelegenheid	85
Programma 4 - Burgers en bestuur	86
4.1 Burgerparticipatie	86
4.2 Bestuur	88
4.3 Dienstverlening	92
4.4 Mutaties reserves programma 4	94
Recapitulatie programma 4 Burgers en bestuur	94
Uniforme beleidsindicatoren programma 4	95
Programma 5 - Financiering en belastingen	96
5.01 Lokale heffingen	96
5.02 Algemene uitkering	97
5.03 Dividend	98
5.04 Financieringsfunctie	98
5.05 Overige algemene dekkingsmiddelen	99
5.06 Overhead	100
5.07 Heffing VPB	101
5.08 Onvoorzien	102
5.10 Mutaties reserves algemene dekkingsmiddelen	103
Recapitulatie programma 5 Financiering en belastingen	104
Uniforme beleidsindicatoren programma 5	105
Paragrafen	106
Lokale heffingen	106
Onderhoud kapitaalgoederen	110
Bedrijfsvoering	112
Grondbeleid	122
Weerstandsvermogen en risicobeheersing	124
Financiering	132
Verbonden partijen	136
Openbaarheid	147
Jaarrekening 2025	149
Overzicht baten en lasten	150
Rechtmatigheidsverantwoording	151
Grondslagen van de financiële verslaglegging	152
Balans en toelichting	159
Niet in de balans opgenomen verplichtingen	176
Gebeurtenissen na balansdatum	177
Overzicht baten en lasten per programma per taakveld	178

Overige gegevens	180
Bijlagen	181
Incidentele baten en lasten	181
Staat van investeringen	182
Onvoorziene uitgaven	183
Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	184
Topfunctionarissen bezoldigingsoverzicht	185
SISA	187
Vaststellingsbesluit	208

Aanbiedingsbrief

Inleiding

Hierbij presenteren wij u de gemeentelijke jaarrekening 2025, waarin wij terugblikken op een jaar dat opnieuw werd gekenmerkt door veel mensenleed, oorlogen, economische onzekerheid, voortgaande klimaatverandering en in ons eigen land onrust in de landelijke politiek.

Waar deels onder aanvoering van het witte huis duizenden kilometers verderop de internationale spanningen worden opgevoerd, wordt juist vanuit het witte huis op ons eiland hard gewerkt aan verbinding, stabiliteit en toekomstbestendige oplossingen voor onze inwoners. In een tijd waarin tegenstellingen lijken toe te nemen, hebben wij lokaal ingezet op samenwerking, betrokkenheid en daadkracht.

De nationale beleidskeuzes in 2025, onder meer op het gebied van de groene economie, woningbouw, stikstof, migratie en de inrichting van het sociaal domein, heeft direct doorgewerkt in onze lokale opgaven. Dit vroeg om wendbaarheid en duidelijke prioritering. Onze gemeente stond voor belangrijke uitdagingen op het gebied van woningbouw en ruimtelijke ontwikkeling, zorg en welzijn, en het behoud en versterken van natuur- en leefomgevingskwaliteit.

Deze jaarrekening biedt inzicht in de financiële gezondheid van onze gemeente en in de resultaten van het in 2025 gevoerde beleid. Ondanks de uitdagende omstandigheden is het ons gelukt om de basis op orde te brengen en te houden. We zijn verantwoord omgegaan met publieke middelen en hebben tegelijkertijd geïnvesteerd in belangrijke maatschappelijke vraagstukken.

De druk op de woningmarkt is in 2025 onverminderd hoog gebleven en de betaalbaarheid van wonen vraagt blijvende aandacht. Ook de stijgende kosten van levensonderhoud en de druk op zorg- en welzijnsvoorzieningen vroegen om gerichte inzet. Als gemeente hebben wij ons maximaal ingezet om inwoners te ondersteunen en tegelijkertijd structurele oplossingen te realiseren.

In 2025 hebben wij onder meer gewerkt aan het versterken van de sociale voorzieningen, het ondersteunen van kwetsbare inwoners en het bevorderen van participatie. Daarnaast hebben wij stappen gezet op het gebied van duurzaamheid en energietransitie, met concrete projecten die bijdragen aan een leefbare en klimaatbestendige gemeente. Ook is geïnvesteerd in onze dienstverlening, de woningbouw, bereikbaarheid en de kwaliteit van de openbare ruimte.

Tegelijkertijd hebben de ontwikkelingen op het gebied van digitalisering en informatiehuishouding in 2025 een steeds grotere rol gespeeld. De verdere digitalisering van dienstverlening, de toenemende eisen op het gebied van gegevensbescherming, transparantie en cybeveiligheid en de groeiende hoeveelheid data vragen om een professionele, toekomstbestendige informatievoorziening. Voor de lokale overheid betekent dit dat investeren in betrouwbare systemen, digitale weerbaarheid en een zorgvuldige omgang met informatie geen keuze meer is, maar een randvoorwaarde voor goed bestuur. In 2025 zijn eerste stappen gezet om onze informatiehuishouding te versterken, processen verder te digitaliseren en de kwaliteit en toegankelijkheid van informatie te verbeteren. Dit draagt bij aan efficiëntere dienstverlening, betere besluitvorming en versterking van het vertrouwen van inwoners in de overheid. Het datalek waarmee we in 2025 zijn geconfronteerd maakt duidelijk dat ook op ons ogenschijnlijk veilig eiland we bewust en alert moeten zijn van de risico's van gegevensverwerking. In 2025 is gestart met het trainen van iedereen die bij of voor de gemeente werkt. Dit is geen eenmalige maatregel geweest.

Wij kunnen constateren dat in 2025 belangrijke stappen zijn gezet. Diverse projecten en beleidsmaatregelen zijn uitgevoerd of verder gebracht, en er zijn nieuwe initiatieven gestart om onze gemeente toekomstbestendig te maken. In deze aanbiedingsbrief informeren wij u over de belangrijkste resultaten, de behaalde doelen en de aandachtspunten voor de komende periode.

De planning- en control cyclus van het begrotingsjaar 2025 wordt afgesloten met deze jaarrekening. Hierin blikken wij terug op de ambities en voornemens zoals opgenomen in de begroting 2025 en geven wij een integraal beeld van de gerealiseerde resultaten, zowel inhoudelijk als financieel.

In het tweede deel van deze aanbiedingsbrief gaan wij nader in op de financiële hoofdlijnen en het rekeningsaldo. In dit eerste deel ligt de nadruk op het inhoudelijk resultaat: wat hadden wij ons voorgenomen, wat hebben wij in hoofdlijnen gerealiseerd en welke verbeterpunten nemen wij mee richting 2026 en verder.

Financieel sluiten wij het jaar beheerst af. Waar risico's zich voordeden, hebben wij tijdig bijgestuurd. Tegelijkertijd blijven de vooruitzichten onzeker. Schommelingen in rijksbijdragen en economische ontwikkelingen vragen om blijvende alertheid en zorgvuldige keuzes.

Wij spreken onze waardering uit voor de inzet van onze medewerkers, maatschappelijke partners, vrijwilligers en inwoners. Dankzij hun betrokkenheid en veerkracht hebben wij ook in 2025 samen gebouwd aan een sterke en solidaire gemeenschap.

Met vertrouwen kijken wij vooruit naar de komende jaren, waarin wij blijven werken aan een gemeente waar het prettig wonen, werken en samenleven is en wensen de nieuwe gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders hierbij veel succes.

Inhoudelijke resultaten

Dagcentrum

In 2025 is het dagcentrum "Ne Kom Yn" geopend. Het dagcentrum wordt mede mogelijk gemaakt door tal van vrijwilligers. Het dagcentrum wordt goed bezocht en voor verschillende doeleinden gebruikt.

Buitenkans

Met het project Buitenkans is er een keuze gemaakt over de verdeling van de € 10 miljoen aan subsidie voor gebiedsinvesteringen in de leefkwaliteit op Schiermonnikoog. Gezien het draagvlak bij de inwoners is € 4 miljoen beschikbaar gesteld voor het project Zorg op het eiland: een zorgzame mienskip, € 2,25 miljoen voor Duurzame en betaalbare woningen (inclusief € 750.000 voor tijdelijke huisvesting seizoenspersoneel), € 2 miljoen voor Maatschappelijke gebouwen klaar voor de toekomst en € 450.000 voor de ontwikkeling van de Gouden Driehoek (inmiddels noemen we dat gebied het Maritiem Kwartier). Daarnaast is € 1,3 miljoen beschikbaar gesteld voor een bijzonder participatieproces waarbij de inwoners zelf aan zet zijn: ze hebben zelf de projecten bedacht, hebben samen gekozen en voeren zelf de projecten uit. In 2025 is € 386.500 aan subsidies aan de nieuwe-route-projecten verstrekt, € 517.250 aan subsidies voor de verduurzaming van maatschappelijke gebouwen en € 45.980 aan subsidie voor realisatie van het Maritiem Centrum (bidbook). De projecten worden steeds concreter en zichtbaar op het eiland.

Skatebaan

In 2025 is met de realisatie van de skatebaan een langverwachte wens in vervulling gegaan. Te midden van het sportpark aan het duinpad heeft de skatebaan een mooie zichtbare en toegankelijke locatie gekregen. In april 2026 is de skatebaan officieel geopend. Er kan regulier gebruik van de skatebaan worden gemaakt, maar er kunnen ook activiteiten of clinics georganiseerd worden. De skatebaan is gerealiseerd door SkateOn en mede mogelijk gemaakt door de jeugd van Schiermonnikoog, meerdere kinderburgemeesters, fanatieke eilander skaters en de sportraad.

Woningbouw

Enkele projecten hebben we een stap/stappen verder kunnen brengen richting de uitvoering zoals Oost, Oude Centrale en de Oude Busremise. Het stedenbouwkundig plan en de grondexploitatie van Oost zijn vastgesteld en daarmee kunnen we nu starten met de uitvoering van de woningbouwplannen.

Project compostering

In 2025 is een shredder aangeschaft en nu blijft alle groenafval op Schier en wordt verwerkt tot compost. Dit project is mede mogelijk gemaakt vanuit de regiodeal.

Versterking crisisorganisatie

De crisisorganisatie is geprofessionaliseerd om Schiermonnikoog beter voor te bereiden op mogelijke crises, zowel voor de gemeente intern als onderdeel van de CoWa. Er is gestart met het updaten van protocollen en plannen.

PAW

In de Proeftuin Aardgasvrij Eiland is de techniekvoorkeur gewijzigd van een collectief warmtenet naar individuele warmtepompen. Dit heeft geleid tot een aangepast projectplan, samen met een aangepaste subsidieregeling. Het project komt daarmee in de uitvoeringsfase.

Warmteprogramma

Ter voorbereiding op het warmteprogramma is onderzoek gedaan naar de technische alternatieven voor aardgas op Schiermonnikoog. Hierbij zijn zowel collectieve als individuele oplossingen geanalyseerd op technische, financiële en ruimtelijke haalbaarheid, inclusief hun effect op het elektriciteitsnet en geluidsrisico's.

Actieplan Netcongestie

De uitvoering van de eerste maatregelen uit het Actieplan Netcongestie zijn gestart met werkzaamheden van Liander aan het middenspanningsnet en met de inzet van de energiehubregisseur.

Aankopen

Met de aankoop van grond, loods en garageboxen op Lauwersoog heeft de gemeente in de toekomst meer regie op duurzaam beschikbaar stellen van boxen voor eilanders.

SMP

Na de zomer is er een eerste inventarisatie gedaan voor ons SoortenManagementPlan (SMP). Komend voorjaar gaan we verder. Met het SMP in de hand, is het dadelijk duidelijker hoe inwoners huizen kunnen isoleren en/of verbouwen.

Dijknormering

Het afgelopen jaar werden we geconfronteerd met een landelijk voorstel tot verlaging van de veiligheidsnormering voor onze dijken en duinen en daarmee een mogelijk stopzetting voor de op handen zijnde dijk- en duinversterking. We werkten en werken samen met de andere Waddeneilanden, provincies en waterschappen om te voorkomen dat dit voorstel een besluit wordt.

Bestemmingsplan Dorp

Met de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State over het bestemmingsplan Dorp is duidelijkheid gekomen voor alle betrokkenen. Bovendien ligt er een solide basis voor de toekomst om op verder te bouwen.

Onderwijs

Op 4 juli 2025 is LOC De Viermaster opgeleverd. Direct na de zomervakantie namen de kinderopvang en peuterspeelzaal, het basisonderwijs, het voortgezet onderwijs en de Schier Academy hun intrek in het nieuwe schoolgebouw. Tijdens de feestelijke opening in oktober waren alle eilanders uitgenodigd om een kijkje te nemen.

Recreatie en toerisme

In samenwerking met de Friese Waddeneilanden en de provincie Fryslân zijn we gestart met een coaching traject voor certificering tot Green Destination. Dit wordt gefinancierd vanuit de Regio Deal.

Doorontwikkeling ketenaanpakken

In 2025 zijn de ketenaanpakken vanuit GALA, IZA en AZWA verder geconcretiseerd en uitgewerkt. Dit heeft geleid tot duidelijkere samenwerkingsafspraken tussen gemeente, eerstelijnszorg, welzijn en andere partners, onder meer rond preventie, vroeg signalering en Welzijn op Recept. De basis is gelegd voor een meer samenhangende aanpak waarin zorg en sociaal domein beter op elkaar aansluiten.

Zorg op het Eiland

In 2025 is het concept Zorg op het Eiland verder uitgewerkt tot een integraal model voor wonen, welzijn en zorg op Schiermonnikoog. Daarbij is het zorglandschap beschreven (van sociale basis tot WLZ-zorg) en is verkend hoe 24-uurs ondersteuning, geclusterde woonvormen en samenwerking met zorgaanbieders georganiseerd kunnen worden, zodat inwoners zo lang mogelijk op het eiland kunnen blijven wonen.

Dienstverlening

In lijn met de koers voor organisatieontwikkeling is in 2025 een dienstverleningsvisie opgesteld. Op 8 juli is de visie door de raad vastgesteld. Aan de hand van het programma "dienstverlening op peil" investeren we stap voor stap in een dienstverlening die persoonlijk, begrijpelijk en toegankelijk is.

Organisatie

In het afgelopen jaar hebben wij verder gebouwd aan organisatieontwikkeling, met als uitgangspunt ons koersdocument *Samen Vliegen*. Waar 2024 in het teken stond van het neerzetten van de basis, stond 2025 vooral in het teken van verdiepen, uitvoeren en versterken.

Een belangrijke stap was de start van een managementontwikkeltraject. Hiermee investeren wij gericht in de verdere professionalisering van onze leidinggevenden. Doel is om sturing, eigenaarschap en samenwerking binnen de organisatie te versterken, zodat wij als organisatie verbindend, veerkrachtig en vooruitstrevend blijven.

Daarnaast hebben wij concrete opvolging gegeven aan de aanbevelingen uit het onderzoeksrapport van BMC naar de uitvoeringskracht van onze organisatie. Dit onderzoeksrapport en de aanbevelingen zijn aan u gepresenteerd.

Om de implementatie van de dienstverleningsvisie daadwerkelijk vorm te geven, is een tijdelijke regisseur dienstverlening gestart. Deze regisseur brengt focus aan in onze dienstverlening, scherpt processen aan en zorgt voor duidelijke afspraken over rollen, verantwoordelijkheden en servicenormen.

Ook op het gebied van informatiebeheer zijn belangrijke stappen gezet. Een tijdelijke informatiemanager is begonnen met het in kaart brengen van alle wettelijke verplichtingen rondom informatiebeheer en archivering en brengt zij in kaart waar wij kunnen aansluiten bij digitale ontwikkelingen in regionaal – of waddenverband en wat wij lokaal zelf hebben te ontwikkelen. Hiermee werken wij aan een duurzame en toekomstbestendige informatiehuishouding, waarbij transparantie, rechtmatigheid en digitale veiligheid centraal staan.

Ter versterking van onze beleidskracht is een junior beleidsmedewerker gestart op de domeinen economie, toerisme, onderwijs en cultuur. Dit zorgt voor meer continuïteit en inhoudelijke ondersteuning op deze belangrijke beleidsterreinen.

Op bedrijfsvoering niveau is in 2025 de salarisadministratie succesvol gemigreerd van de gemeente Noardeast-Fryslân naar de gemeente Ameland. Daarmee hebben wij een kwetsbaar proces beter geborgd en de continuïteit van de salarisverwerking versterkt.

Op het terrein van handhaving is het intussen gelukt om de gewenste uitbreiding in capaciteit structureel in te vullen. Wel hebben wij, waar nodig, in 2025 gebruikgemaakt van handhavingscapaciteit in waddenverband om de uitvoering te waarborgen.

Naast deze organisatorische ontwikkelingen blijven wij investeren in onze medewerkers. Opleiding, professionele ontwikkeling en aandacht voor werkdruk en welzijn blijven belangrijke speerpunten. De ingezette professionalisering draagt bij aan aantrekkelijk werkgeverschap en helpt ons talent te binden en te behouden.

Met deze stappen hebben wij in 2025 niet alleen gewerkt aan het op orde brengen van onze interne organisatie, maar ook aan het vergroten van onze uitvoeringskracht en het verbeteren van onze dienstverlening aan inwoners en ondernemers.

Financieel

De primitieve begroting sloot op een positief saldo van € 145.519.

In 2025 hebben we de gemeenteraad tussentijds geïnformeerd over de voortgang door middel van de Zomernota. De zomernota bood inzicht op basis van inkomsten en uitgaven van de eerste zes maanden van het jaar. Met de vaststelling van de jaarrekening in het voorjaar van 2026 wordt het financiële jaar 2025 afgesloten.

Uit de voorliggende jaarrekening blijkt dat het jaar 2025 wordt afgesloten met een negatief rekeningsaldo van € 289.852 (2024: positief resultaat van € 279.195). Volgens de begroting (na de zomernota) hadden we een positief saldo verwacht van € 148.869, een verschil van € 438.721.

Onderstaand is de verschillenverklaring opgenomen van het verschil tussen het rekeningsaldo en het begrote saldo, waarbij een negatief bedrag een tegenvaller is.

Onderwerp	Bedrag
Verledden van lichtmasten investering i.p.v. onderhoud	159.000
Inhuur inzake bestemmingsplannen	-/-299.000
Groenaanleg, sloop en afvoer ten laste van budget LOC	230.000
Minder inkomsten Omgevingswet	-/- 67.000
Minder inkomsten Toeristenbelasting	-/- 584.000
Geen kosten controlekosten poortjes	160.000
Saldo positieve en negatieve afwijkingen van het budget	-/-38.000
Totaal	-439.000

In bovenstaand overzicht zijn zoals gezegd alleen zaken meegenomen die het rekeningsaldo beïnvloeden. Zo staan baten en lasten die vóór bestemming verrekend worden met een reserve of een voorziening niet in bovenstaand overzicht, want deze zijn budgetneutraal.

Voorjaar 2026 werd duidelijk dat het 100% innen van de toeristenbelastingen via de poortjes van Wagenborg is uitgesloten. Voor 2025 waren de inkomsten van 100% toeristenbelasting wel geraamd en ook de controlekosten die dat met zich mee zou brengen. Per saldo levert dit een fors nadeel op. Het verledden van de lichtmasten was als onderhoud begroot, maar is een investering. De afschrijvingen zullen ten laste worden gebracht van de reserve lichtmasten die omgezet gaat worden naar de reserve dekking afschrijvingen. Per saldo is dit een voordeel. Groenaanleg, sloop en afvoer inzake het LOC is ten laste van het budget LOC gegaan in plaats van de apart begrote budgetten, dit levert een voordeel op. De kosten inzake bestemmingsplannen hadden elders op een kostenplaats verantwoord moeten worden, op deze kostenplaats was nog budget over, maar per saldo blijft het een nadeel.

Bestemming rekeningresultaat 2025:

Voorgesteld wordt om het nadelig rekeningresultaat van € 289.852 ten laste te brengen van de algemene reserve.

*Schiermonnikoog,
eiland in beweging*

Jaarverslag 2025

Programma 1 - Sociaal

1.1 Volksgezondheid, zorg en welzijn

Volksgezondheid

Doelen en Activiteiten

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Kleur	Toelichting Jaarrekening
Doel 3 Verzekeren van een goede gezondheid en promoten van welzijn voor alle leeftijden. 3.4 Tegen 2030 de vroegtijdige sterfte gelinkt aan niet-overdraagbare ziekten met een derde inperken via preventie en behandeling, en mentale gezondheid en welzijn bevorderen 3.5 De preventie en behandeling versterken van misbruik van verslavende middelen, met inbegrip van drugsgebruik en het schadelijk gebruik van alcohol	De gemeente wil bevorderen dat inwoners een gezonde leefstijl naleven.	We dragen zorg voor de openbare gezondheidszorg. Hiertoe werken we samen met o.a. team Maatschappij, Zorg & Welzijn, VNN, maatschappelijk werk en de GGD.		In 2025 is de samenwerking met de verschillende partijen voortgezet. Ook is er een stoppen met roken Poli georganiseerd.
		We voeren het integraal preventie- en gezondheidsplan (GALA) uit, waaronder de ketenaanpakken. We blijven inzetten op preventie en (mentale) gezondheid, door samen te werken met o.a. de werkgroep Gezonde Leefstijl. We zetten in op een gezonde leefomgeving die uitnodigt tot bewegen.		In 2025 zijn stappen gezet binnen de 5 ketenaanpakken uit het GALA/IZA. Deze ketenaanpakken worden blijvend opgenomen binnen het team maatschappij, welzijn & zorg. Voor elk onderdeel werken we samen met verschillende samenwerkingspartners. De werkgroep gezonde leefstijl is in 2025 niet actief geweest. Met het aanstellen van een extra beleidsmedewerker en een coördinator middelengebruik in 2026 krijgt de werkgroep (weer) een actieve rol.
		We bieden preventie- en voorlichtingsactiviteiten i.s.m. het onderwijs, jongerenwerk, VNN en team Maatschappij, Zorg & Welzijn. Het ambulante werk van VNN zetten we voort.		Rondom verschillende thema's zijn activiteiten georganiseerd om mensen te informeren en te helpen bij het voorkomen van problemen. De maatschappelijk werker heeft een activiteit georganiseerd over mentale fitheid, in samenwerking met de bibliotheek. De jongerenwerkers zijn laagdrempelig beschikbaar op school en verschaften hier informatie. Bij de bibliotheek is de formulierenbrigade actief. Team maatschappij, welzijn en zorg organiseert samen met de thuiszorg inloopochtenden over WMO-ondersteuning.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie		primaire begroting 2025	Begroting na wijziging	Realisatie 2025	Verschil
Baten					
PRG1	1 Sociaal				
PRD111	1.1 /1 Volksgezondheid				
6714106	6714106 Openbare gezondheidszorg	0	0	62.777	62.777
Lasten					
PRG1	1 Sociaal				
PRD111	1.1 /1 Volksgezondheid				
6341103	6341103 Destructie	-469	-469	-2.144	-1.675
6714106	6714106 Openbare gezondheidszorg	-64.190	-70.190	-136.510	-66.320
6723153	6723153 Ontsmetting en ongediertebestrijding	-11.490	-11.490	-10.904	586
Totaal 1.1 /1 Volksgezondheid		-76.149	-82.149	-149.558	-67.409
Gerealiseerd saldo van baten en lasten		-76.149	-82.149	-86.782	-4.633
Gerealiseerd resultaat		-76.149	-82.149	-86.782	-4.633

Toelichting op de verschillen

Product + toelichting	Bedrag in € + = meevaller - = tegenvaller	Incidenteel (I) Structureel (S)
6714 106 baten: overschrijding is ontstaan door ontvangen SPUK-Gala-gelden.	€ 62.777	I
6714 106 lasten: overschrijding is ontstaan door doorbetaling van de SPUK-Gala-gelden.	-€ 66.320	I

WMO

Doelen en activiteiten

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Kleur	Toelichting Jaarrekening
Doel 3 Verzekeren van een goede gezondheid en promotie van welzijn voor alle leeftijden	Er wordt passende zorg geboden die aansluit bij de situatie van de inwoner.	We dragen zorg voor de openbare gezondheidszorg. Hiertoe werken we samen met o.a. team Maatschappij, Zorg & Welzijn, VNN, maatschappelijk werk en de GGD. We blijven in gesprek met partijen op en buiten het eiland die een aanvulling kunnen zijn op het huidige zorglandschap.		Er is gewerkt aan de projecten EHealth en Zorg op het Eiland. Met deze projecten willen we de zorg op Schiermonnikoog blijvend versterken. In 2026 worden beide projecten voortgezet.
Doel 10 Dring ongelijkheid in en tussen landen terug.	Zorg en ondersteuning is laagdrempelig en voor alle inwoners beschikbaar.	We kijken kritisch naar de (fysieke) toegankelijkheid en vindbaarheid van het zorg- en ondersteuningsaanbod, en waar nodig voeren we verbeteringen door.		De maatschappelijke ondersteuning op gebied van schulden en budgethulp is verbeterd. Voor de toegang tot WMO-zorg en de voorwaarden daarvoor is nog verbetering nodig. Die verbetering hebben we in 2025 niet kunnen realiseren en pakken we in 2026 verder op.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie		primaire begroting 2025	Begroting na wijziging	Realisatie 2025	Vershil
Baten					
PRG1	1 Sociaal				
PRD113	WMO				
6671101	6671101 Hulp bij het huishouden WMO 2025	0	0	7.624	7.624
6671110	6671110 Eigen bijdragen maatwerkvoorzieningen WMO 2025	6.000	6.000	0	-6.000
6681200	6681200 Maatschappelijke en vrouwenopvang WMO 2025	6.025	6.025	0	-6.025
Totaal WMO		12.025	12.025	7.624	-4.401
Lasten					
PRG1	1 Sociaal				
PRD113	WMO				
6606110	6606110 Woonvoorzieningen WMO 2025	-41.720	-41.720	-5.607	36.113
6606120	6606120 Rolstoelen WMO 2025	-22.415	-22.415	-2.490	19.925
6606130	6606130 Vervoer WMO 2025	-9.222	-9.222	-7.035	2.187
6662002	6662002 Mobiliteitsbureau NOF Jobinder	-3.203	-3.203	-4.330	-1.127
6671101	6671101 Hulp bij het huishouden WMO 2025	-169.608	-169.608	-109.001	60.607
6671110	6671110 Eigen bijdragen maatwerkvoorzieningen WMO 2025	-6.799	-6.799	-6.799	0
6671200	6671200 Begeleiding WMO 2025	-25.734	-25.734	-6.050	19.684
6671300	6671300 Dagbesteding WMO 2025	-1	-1	-5.085	-5.084
6671400	6671400 Overige maatwerkarrangementen WMO 2025	-1	-1	0	1
6681200	6681200 Maatschappelijke en vrouwenopvang WMO 2025	-6.025	-6.025	846	6.871
Totaal WMO		-284.728	-284.728	-145.551	139.177
Resultaat		-272.703	-272.703	-137.927	134.776

Toelichting op de verschillen

Product + toelichting	Bedrag in € + = meevaller - = tegenvaller	Incidenteel (I) Structureel (S)
Baten: geen bijzonderheden		
6606 110 lasten: Er is (veel) minder gebruik gemaakt van woonvoorzieningen uit de WMO dan verwacht.	36.113	I
6606 120 lasten: Er is (veel) minder gebruik gemaakt van hulpmiddelen uit de WMO dan verwacht.	19.925	I
6671 101 lasten: Er zijn minder kosten gemaakt voor hulp bij het huishouden uit de WMO dan verwacht.	60.607	I
6671 200 lasten: Er is minder gebruik gemaakt van begeleiding vanuit de WMO dan verwacht.	19.684	I

Toegang en 1e lijn

Doelen en activiteiten

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Kleur	Toelichting Jaarrekening
3.8 Zorgen voor een universele gezondheidsdekking, met inbegrip van de bescherming tegen financiële risico's, toegang tot kwaliteitsvolle essentiële gezondheidszorgdiensten en toegang tot de veilige, doeltreffende, kwaliteitsvolle en betaalbare essentiële geneesmiddelen en vaccins voor iedereen.	We zorgen voor passende zorg op de juiste plek. We zorgen dat (oudere) eilanders zo lang mogelijk op Schiermonnikoog kunnen blijven wonen met alle zorg die zij daarbij nodig hebben.	We bieden zo laagdrempelig mogelijke toegang tot zorg en ondersteuning door samenwerking met o.a. maatschappelijk werk, VNN en team Maatschappij, Zorg & Welzijn. We wijzen op de mogelijkheden tot het ondersteunen van cliënten door een onafhankelijk cliëntondersteuner. Waar mogelijk bieden we maatwerk. We starten met een kleinschalige vorm van dagbeleving. We maken een analyse van de mogelijkheden op gebied van wonen en zorg voor oudere inwoners en nemen vervolgstappen. We voeren de		De zichtbaarheid van ondersteuning is vergroot door de Paidwiizer uit te brengen. Hierin wordt de sociale kaart overzichtelijk weergegeven. De dagbesteding is in april geopend. In 2026 wordt deze doorontwikkeld. Het verbeteren van de mogelijkheden op het gebied van wonen en zorg is een doorlopend proces, dit hangt samen met onder andere de projecten EHealth, Zorg op het Eiland en de woonzorgvisie. Deze projecten worden in 2026 voortgezet.

		speerpunten uit de woonzorgvisie uit en koppelen deze aan de regiodeal en de opgaven uit het Fries Integraal Zorgakkoord (FrlZA)		
4.6 Er tegen 2030 voor zorgen dat alle jongeren en een groot aantal volwassenen, zowel mannen als vrouwen, geletterd en rekenvaardig zijn.	We stimuleren een leven lang leren.	In samenwerking met de bibliotheek en het onderwijs organiseren we onderwijs op maat.		Vanuit de bibliotheek wordt aan een grote, wisselende groep mensen ondersteuning geboden. Een leesconsulent stimuleert het taal- en leesplezier van leerlingen in het basisonderwijs. In het LOC is een uitgebreide collectie boeken aanwezig geschikt voor alle leeftijden. Daarnaast wordt in de bibliotheek een divers aanbod van activiteiten georganiseerd. Ook fungeert de bibliotheek als digitaal informatiepunt voor de inwoners.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie		primaire begroting 2025	Begroting na wijziging	Realisatie 2025	Vershil
Baten					
PRG1	1 Sociaal				
PRD115	Toegang en 1e lijn				
6621020	6621020 inloofunctie GGZ WMO 2025	0	0	0	0
Lasten					
PRG1	1 Sociaal				
PRD115	Toegang en 1e lijn				
6621020	6621020 inloofunctie GGZ WMO 2025	-77.585	-7.585	-2.914	4.671
6670026	6670026 Innovatie transformatiebudget zorg welzijn	-25.635	-25.635	-23.055	2.580
6691000	6691000 Cordinatie en beleid WMO	-3.616	-3.616	-7.579	-3.963
6692000	6692000 Cordinatie en beleid jeugd	-3.615	-3.615	-2.122	1.493
Totaal Toegang en 1e lijn		-110.451	-40.451	-35.670	4.781
Resultaat		-110.451	-40.451	-35.670	4.781

Toelichting op de verschillen

Product + toelichting	Bedrag in € + = meevaller - = tegenvaller	Incidenteel (I) Structureel (S)
Lasten: geen bijzonderheden		

Welzijn

Doelen en activiteiten

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Kleur	Toelichting Jaarrekening
2.1 Tegen 2030 een einde maken aan honger en voor iedereen, met inbegrip van kinderen, toegang garanderen tot veilig, voedzaam en voldoende voedsel en dit het hele jaar lang.	Vangnetten bieden voor kwetsbare ouders en kinderen.	We zetten de structurele samenwerking met o.a. de voedselbank, het jeugdfonds en het volwassenenfonds sport en cultuur voort. We versterken de rol van het maatschappelijk werk binnen de vroeg signalering.		Aan alle onderdelen binnen de doelstelling is gewerkt. steeds meer inwoners weten de weg naar de genoemde vormen van ondersteuning te vinden. Het aantal inwoners met geregistreerde (beginnende) schulden neemt af.
3.4 Tegen 2030 de vroegtijdige sterfte gelinkt aan niet-overdraagbare ziekten met een derde inperken via preventie en behandeling, en mentale gezondheid en welzijn bevorderen. 3.5 De preventie en behandeling versterken van misbruik van verslavende middelen, met inbegrip van drugsgebruik en het schadelijk gebruik van alcohol.	De gemeente wil bevorderen dat inwoners een gezonde leefstijl naleven.	We voeren het integraal preventie- en gezondheidsplan (GALA) uit, waaronder de ketenaanpakken. We blijven inzetten op preventie en (mentale) gezondheid, door samen te werken met o.a. de werkgroep Gezonde Leefstijl. We zetten in op een gezonde leefomgeving die uitnodigt tot bewegen.		De werkgroep gezonde leefstijl is in 2025 niet actief geweest. Binnen de ketenaanpakken zijn wel stappen gezet. Deze ketenaanpakken worden blijvend opgenomen binnen het team maatschappij, welzijn en zorg.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie		primaire begroting 2025	Begroting na wijziging	Realisatie 2025	Verschil
Baten					
PRG1	1 Sociaal				
PRD112	1.1 /2 Zorg en Welzijn				
6606105	6606105 Gehandicaptenparkeerkaart 2025	0	0	126	126
6623030	6623030 SPUK Integraal Zorg Akkoord FrIZA 2025	27.186	27.186	95.322	68.136
6681101	6681101 Beschermd wonen WMO 2025	9.400	9.400	0	-9.400
Totaal 1.1 /2 Zorg en Welzijn		36.586	36.586	95.448	58.862
PRD117	Welzijn				
6662156	6662156 Overige maatschappelijke aangelegenheden	0	0	9.616	9.616
6670106	6670106 Jeugd en jongerenwerk	0	0	0	0
Totaal Welzijn		0	0	9.616	9.616
Totaal 1 Sociaal		36.586	36.586	105.064	68.478
Lasten					
PRG1	1 Sociaal				
PRD112	1.1 /2 Zorg en Welzijn				
6606105	6606105 Gehandicaptenparkeerkaart 2025	0	0	0	0
6606109	6606109 Vervoersvoorzieningen WMO 2025	-30.011	-30.011	-24.254	5.757
6614007	6614007 Tegemoetkoming chronisch zieken CER	-2.403	-2.403	-2.403	0
6621010	6621010 Gebiedsteam WMO 2025	-51.006	-51.006	-49.135	1.871
6622010	6622010 Gebiedsteam jeugd 2025	-3.616	-3.616	-1.255	2.361
6623030	6623030 SPUK Integraal Zorg Akkoord FrIZA 2025	-27.186	-27.186	-56.576	-29.390
6662006	6662006 Zorg in natura Participatie zwaar	-14.314	-14.314	-14.314	0
6679100	6679100 PGB WMO 18 2025	-5.144	-5.144	0	5.144
6681101	6681101 Beschermd wonen WMO 2025	0	0	11.012	11.012
Totaal 1.1 /2 Zorg en Welzijn		-133.680	-133.680	-136.925	-3.245
PRD117	Welzijn				
6662103	6662103 Maatschappelijke begeleiding	-113.653	-113.653	-90.153	23.500
6662156	6662156 Overige maatschappelijke aangelegenheden	-29.121	-89.121	-42.968	46.153
6670025	6670025 Thuis en mantelzorgondersteuning	-25.475	-25.475	-23.975	1.500
6670028	6670028 Inloopvoorziening ouderen Koningshuis	-31.751	-31.751	-30.533	1.218

Exploitatie	primaire begroting 2025	Begroting na wijziging	Realisatie 2025	Vershil
6670106 6670106 Jeugd en jongerenwerk	-115.970	-115.970	-140.031	-24.061
Totaal Welzijn	-315.970	-375.970	-327.659	48.311
Totaal 1 Sociaal	-449.650	-509.650	-464.584	45.066
Resultaat	-413.064	-473.064	-359.520	113.544

Toelichting op de verschillen

Product + toelichting	Bedrag in € + = meevaller - = tegenvaller	Incidenteel (I) Structureel (S)
6623 030 baten: Vanuit Veiligheidsregio Fryslân zijn gelden ontvangen voor aanjager FriZA, deze waren niet begroot.	68.136	I
6623 030 lasten: de kosten voor aanjager FriZA waren niet begroot, maar worden gedekt uit de baten hierboven.	-29.390	I
6623 103 lasten: de kosten voor ambulante inzet VNN vielen in 2024 lager uit, de terugstorting is in 2025 ontvangen waardoor een voordeel ontstaat.	23.500	I
6662 156 lasten: Niet alle gelden bestemd voor preventie konden worden uitgegeven. Een aantal programma's beginnen in 2026 i.p.v. 2025.	46.153	I
6670 106 lasten: er zijn apparaatskosten toegerekend, terwijl er ook kosten zijn gemaakt, dit geeft een dubbeltelling in de kosten.	-24.061	I

1.2 Onderwijs en jeugd

Onderwijs

Doelen en activiteiten

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Kleur	Toelichting Jaarrekening
Doel 4 Verzekeren gelijke toegang tot kwaliteitsvol onderwijs en bevorder levenslang leren voor iedereen. 4.1 Er tegen 2030 voor zorgen dat alle kinderen op een vrije, billijke en kwalitatief hoogstaande manier lager en middelbaar onderwijs kunnen afwerken, wat moet kunnen leiden tot relevante en doeltreffende leerresultaten. 4.2 Er tegen 2030 voor zorgen dat alle kinderen op vroege leeftijd toegang hebben tot een kwalitatieve ontwikkeling, zorg en opvoeding voorafgaand aan de lagere school zodat ze klaar zijn voor het basisonderwijs. 4.3 Tegen 2030 voor iedereen gelijke toegang garanderen tot betaalbaar en kwaliteitsvol technisch, beroeps- en hoger onderwijs, met inbegrip van de universiteit. 4.4 Tegen 2030 het aantal jongeren en volwassenen met relevante vaardigheden, met inbegrip van	Goed onderwijs waarbij de jeugd van 0-16 zich ononderbroken kan ontwikkelen op het eiland door het bieden van een doorgaande leerlijn, zowel pedagogisch als didactisch, van 0-16 jaar.	Onderwijsaanbod handhaven, ondersteunen en daar waar nodig verbreden in het Leer- en ontwikkelcentrum 0-16 jaar.		In 2024 is een pedagogische visie ontwikkeld voor de doorlopende leerlijn 0-16 jaar. De implementatie van de visie is gestart en blijft een continu proces. In het najaar van 2025 is een kwartiermaker aangesteld. Deze heeft de opdracht gekregen om onder andere de samenwerking van de onderwijsinstellingen in het LOC te bevorderen en een voorstel uit te werken voor de governancestructuur.
		Realisatie van een Leer en Ontwikkelcentrum voor leerlingen van 0-16 jaar. Verwachte oplevering mei 2025.		LOC De Viermaster is op 4 juli 2025 opgeleverd en direct na de zomervakantie in gebruik genomen. In het LOC zijn de kinderopvang en peuterspeelzaal, het basisonderwijs, het voortgezet onderwijs en de Schier Academy gehuisvest.
		Ondersteunen in onderwijs op maat voor ieder kind.		Op de scholen wordt passend onderwijs aangeboden.
		Bijdragen in de exploitatie van de kinderopvang, peuteropvang en buitenschoolse opvang.		Aan Stichting KOOS is een subsidiebijdrage verleend voor de uitvoering van de exploitatie.
		Investeren in de kwaliteit van de voorschoolse educatie.		Er zijn middelen vanuit het onderwijsachterstandenbeleid ingezet om didactische materialen aan te schaffen. Daarnaast wordt geïnvesteerd in de werving

technische en beroepsvaardigheden, voor tewerkstelling, degelijke jobs en ondernemerschap aanzienlijk opdrijven. 4.a Bouwen en verbeteren van onderwijsfaciliteiten die aandacht hebben voor kinderen, mensen met een beperking en gendergelijkheid en die een veilige, geweldloze, inclusieve en doeltreffende leeromgeving bieden voor iedereen.				en opleiding van (nieuwe) medewerkers.
		Het signaleren, bestrijden en voorkomen van onderwijsachterstanden voor kinderen van 0-13 jaar.		Tweemaal per jaar wordt in het basisonderwijs een toets afgenomen om het niveau van taal en rekenen te volgen. Uit de toetsresultaten blijkt dat de meeste leerlingen op niveau en soms zelfs boven niveau presteren.
		Zorgdragen voor het bestuur van openbare basisschool Yn de mande.		Maandelijks vinden bestuursvergaderingen plaats. Daarnaast is er overleg met de MR en met de commissie intern toezicht openbaar onderwijs.
		Handhaven en actualiseren van de vervoersregeling voor leerlingen aan de wal, onder andere naar het Dockinga College in Dokkum.		In het schooljaar 2024/2025 maakten vijf leerlingen gebruik van de vervoersregeling; in het schooljaar 2025/2026 zijn dat er zeven. In samenwerking met de Friese Waddeneilanden is onder deskundige begeleiding is de verordening leerlingenvervoer geactualiseerd. Wanneer er duidelijkheid is over het toekomstig onderwijsaanbod voor het voortgezet onderwijs zal dit verwerkt worden in de verordening. Vervolgens zal deze ter vaststelling aan de raad worden voorgelegd.
	Schier Academy biedt eilander studenten én nieuwkomers de kans om op het eiland een opleiding op mbo niveau 2 of 3 te volgen. Het zorgt daarmee voor een uitbreiding van het	Onderzoeken hoe het onderwijsaanbod van de Academy toekomstbestendig gemaakt kan worden en inventariseren of het aanbod in de toekomst verbreed kan worden. Momenteel richt de opleiding zich op de horeca en gastheerschap. Dit maakt ook onderdeel uit van de programmaliijn "Toekomstbestendig		Vanuit de Regio Deal is een projectleider aangesteld die werkt aan de toekomstbestendigheid en mogelijke verbreding van het onderwijsaanbod van de Schier Academy. Dit gebeurt in afstemming met het bestuur van Stichting Trochsatter en de onderwijsinstelling Noorderpoort.

	onderwijskundig aanbod op het eiland met een opleiding die goed aansluit bij de lokale situatie.	ondernemen & ontwikkelen" van de Regio Deal.		
		Schier Academy zal een plek krijgen in het nieuwe Leer en Ontwikkelcentrum.		De Schier Academy maakt wekelijks gebruik van leslokalen in LOC De Viermaster.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie		primaire begroting 2025	Begroting na wijziging	Realisatie 2025	Vershil
Baten					
PRG1	1 Sociaal				
PRD121	1.2 /1 Onderwijs				
6420104	6420104 Gymnastiekonderwijs Basisonderwijs openbaar en bi	2.094	2.094	573	-1.521
6420154	6420154 Overige voorzieningen	4.000	4.000	0	-4.000
6420204	6420204 Openbaar basisonderwijs voorzieningen	0	0	41.860	41.860
6420500	6420500 Exploitatie Samenwerkingsschool Yn de Mande	599.054	599.054	849.428	250.374
6421104	6421104 Huisvesting Basisonderwijs openbaar en bijzonder	0	0	0	0
6440104	6440104 Overige voorzieningen	736	736	201	-535
6441104	6441104 Kerkelaantje 1 oude IBS	0	0	1.670	1.670
6461104	6461104 Huisvesting leer en ontwikkelcentrum LOC	80.750	80.750	600	-80.150
6480104	6480104 Onderwijsbegeleiding	62.330	62.330	80.803	18.473
6480154	6480154 Overige onderwijsvoorzieningen	8.000	8.000	5.990	-2.010
6480304	6480304 Buurtsportcoach onderwijs	9.500	9.500	0	-9.500
Totaal 1.2 /1 Onderwijs		766.464	766.464	981.126	214.662
Lasten					
PRG1	1 Sociaal				
PRD121	1.2 /1 Onderwijs				
6420104	6420104 Gymnastiekonderwijs Basisonderwijs openbaar en bi	-48.288	-48.288	-8.409	39.879
6420154	6420154 Overige voorzieningen	-10.300	-10.300	-15.187	-4.887

Exploitatie	primaire begroting 2025	Begroting na wijziging	Realisatie 2025	Vershil
6420204 6420204 Openbaar basisonderwijs voorzieningen	-10.369	-10.369	-87.783	-77.414
6420500 6420500 Exploitatie Samenwerkingsschool Yn de Mande	-576.424	-576.424	-828.196	-251.772
6421104 6421104 Huisvesting Basisonderwijs openbaar en bijzonder	-148	-148	-34.325	-34.177
6440104 6440104 Overige voorzieningen	-20.472	-20.472	-6.422	14.050
6441104 6441104 Kerkelaantje 1 oude IBS	-19	-19	-22.403	-22.384
6461104 6461104 Huisvesting leer en ontwikkelcentrum LOC	-394.306	-394.306	-190.317	203.989
6480104 6480104 Onderwijsbegeleiding	-78.345	-78.345	-87.868	-9.523
6480154 6480154 Overige onderwijsvoorzieningen	-44.408	-44.408	-36.757	7.651
6480304 6480304 Buurtsportcoach onderwijs	-2.500	-2.500	-30.912	-28.412
6650106 6650106 Peuterspeelzaal en kinderopvang	0	-17.000	-37.942	-20.942
6650156 6650156 Toezicht peuterspeelzaal	-3.000	-3.000	0	3.000
Totaal 1.2 /1 Onderwijs	-1.188.579	-1.205.579	-1.386.522	-180.943
Resultaat	-422.115	-439.115	-405.396	33.719

Toelichting op de verschillen

Product + Toelichting	Bedrag in € + = meevaller - = tegenvaller	Incidenteel (I) Structureel (S)
6420 204 baten: de groepsafhankelijke vergoeding was niet begroot, omdat men uitging van een aanvullend krediet per 2025 (zie in samenhang 6461 104 baten)	41.860	I
6420 500 baten: overschrijding is te verklaren doordat niet de meest recente begrotingscijfers van Yn de Mande zijn opgenomen in de begroting 2025 (zie in samenhang 6420 500 lasten)	250.374	I
6461 104 baten: voor de begrote bedragen zijn (nog) geen overeenkomsten gesloten derhalve zijn er geen bedragen ontvangen.	-80.150	I
6480 104 baten: ontvangen gelden voor schoolbegeleiding waren niet begroot en er is nog een subsidie 2024 ontvangen i.h.k.v. onderwijsachterstanden welke ook niet begroot was.	18.473	I
6420 104 lasten: met de ingebruikname van het LOC zijn in 2025 een aantal boekwaarden volledig afgeboekt, in de begroting is echter uitgegaan van de oude boekwaarden.	39.879	I
6420 204 lasten: de kosten van schoonmaak, water en elektra zijn per eind 2025 nog niet gefactureerd o.b.v. de sleutelovereenkomst.	-77.414	I

6420 500 lasten: overschrijding is te verklaren doordat niet de meest recente begrotingscijfers van Yn de Mande zijn opgenomen in de begroting 2025.	-251,772	I
6421 104 lasten: op basis van oude boekwaarde is in 2025 nog afgeschreven, dit was niet begroot.	-34.177	I
6441 104 lasten: op basis van oude boekwaarde is in 2025 nog afgeschreven, dit was niet begroot. Daarnaast zijn er kosten gemaakt voor tijdelijke huisvesting.	-22.384	I
6461 104 lasten: de kosten van sloop en afvoer zijn verantwoord op het LOC, maar waren hier begroot.	203.989	I
6480 304 lasten: de bijdrage in deze kosten van de basisschool is per abuis in 2024 verantwoord, hierdoor was er een voordeel in 2024 en nu een nadeel in 2025.	-28.412	I
6650 106 lasten: op basis van oude boekwaarde is in 2025 nog afgeschreven, dit was niet begroot. Daarnaast zijn de kosten van schoonmaak, water en elektra per eind 2025 nog niet gefactureerd o.b.v. de sleutelovereenkomst.	-20.942	I

Jeugd

Doelen en activiteiten

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Kleur	Toelichting Jaarrekening
Doel 3 Verzekeren van goede gezondheid en promotie van welzijn voor alle leeftijden. 3.5 De preventie en behandeling versterken van misbruik van verslavende middelen, met inbegrip van drugsgebruik en het schadelijk gebruik van alcohol.	Jongeren op Schiermonnikoog groeien veilig en gezond op tot volwassenen.	Binnen de sportraad organiseren we activiteiten naar behoefte.		Op basis van actieve uitvraag en inbreng van de deelnemers in de sportraad organiseren we nieuwe activiteiten. In het verleden zijn op deze manier clinics voor boksen, dansen en basketbal georganiseerd. Ook rondom de skatebaan zijn verschillende activiteiten georganiseerd naar behoefte.
		We stimuleren een gezond voedselaanbod op school en in sportkantine.		Gezond voedselaanbod nemen we standaard mee in onze opdrachten en aanbestedingen.
		We voeren het integraal preventie- en gezondheidsplan (GALA) uit, waaronder de ketenaanpakken. We blijven		De werkgroep gezonde leefstijl is in 2025 niet actief geweest. Binnen de ketenaanpakken zijn wel stappen gezet. Deze ketenaanpakken worden blijvend opgenomen binnen het team

		inzetten op preventie en (mentale) gezondheid, door samen te werken met o.a. de werkgroep Gezonde Leefstijl. We zetten in op een gezonde leefomgeving die uitnodigt tot bewegen.		maatschappij, welzijn en zorg.
		We zorgen voor structurele borging van het jeugd en jongerenwerk.		We hebben in twee vacaturerondes geprobeerd een jongerenwerker zelf in dienst te nemen. Dit is niet gelukt. Daarom is de huidige samenwerking met Kearn voorlopig voortgezet.

Wat mag het kosten

Exploitatie		primaire begroting 2025	Begroting na wijziging	Realisatie 2025	Vershil
Lasten					
PRG1	1 Sociaal				
PRD122	1.2 /2 Jeugd				
6672021	6672021 Jeugdhulp zonder verblijf begel en pers verzorg	-44.000	-44.000	-39.910	4.090
6672022	6672022 Jeugdhulp zonder verblijf behandeling	-1	-1	0	1
6672023	6672023 Jeugdhulp dagbesteding	-1	-1	0	1
6672024	6672024 Jeugdhulp zonder verblijf overig	-108.735	-108.735	-172.246	-63.511
6672026	6672026 Gezinsgerichte jeughulp	-1	-1	0	1
6672027	6672027 Jeughulp met verblijf overig	-1	-1	0	1
6672028	6672028 Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	-1	-1	0	1
6672030	6672030 Gesloten plaatsing	-1	-1	0	1
6672031	6672031 PGB Jeugdzorg ALLEEN DOORBELASTING UREN	-6.799	-6.799	-6.799	0
6675100	6675100 Jeugdhulp ambulant LOKAAL	0	0	0	0
6675110	6675110 Maatwerk ambulant Jeugd LOKAAL	-1	-1	0	1
6675200	6675200 Jeugdhulp ambulant regionaal SDF	-150.000	-150.000	0	150.000
6675210	6675210 Dyslexie Jeugd SDF	-1	-1	0	1
6675300	6675300 Jeugdhulp ambulant LTA landelijk	0	0	0	0
6676100	6676100 Jeugdhulp met verblijf LOKAAL	0	0	0	0
6676110	6676110 Maatwerk met verblijf LOKAAL	0	0	0	0
6676200	6676200 Jeugdhulp met verblijf regionaal	-3.690	-3.690	0	3.690
6676210	6676210 Pleegzorg jeugd 18 met verblijf 2025 K	-1	-1	0	1
6676220	6676220 Crisisopvang Jeugd 18 met verblijf 2025 K	-1	-1	0	1
6676300	6676300 Jeugdhulp met verblijf landelijk	0	0	0	0
6676310	6676310 Jeugdhulp met verblijf LTA landelijk	0	0	0	0

Exploitatie	primaire begroting 2025	Begroting na wijziging	Realisatie 2025	Vershil
6679200 6679200 PGB Jeugd 2025	-1	-1	0	1
6682001 6682001 Ind voorzien natura Jeugd	-11.451	-11.451	-11.451	0
6682100 6682100 Jeugdbescherming 2025 K	-2	-2	0	2
6682110 6682110 Jeugdbescherming 18 2025 K	-1	-1	0	1
6682200 6682200 Jeugdreclassering 2025 K	-2	-2	0	2
6692100 6692100 Uitvoeringskosten SDF	-8.947	-8.947	-23.095	-14.148
6715107 6715107 Jeugdgezondheidszorg CJG ALLEEN DOORBELUREN	-1.323	-1.323	-1.323	0
Totaal 1.2 /2 Jeugd	-334.961	-334.961	-254.824	80.137

Toelichting op de verschillen

Product + toelichting	Bedrag in € + = meevaller - = tegenvaller	Incidenteel (I) Structureel (S)
6672 024 lasten: de overschrijding wordt veroorzaakt doordat het aantal trajecten onder de jeugdwet in 2025 hoger lag dan in voorgaande jaren.	-63.511	I
6675 200 lasten: dit moet in samenhang met het budget hierboven gezien worden, het budget op 6672 024 had verhoogd moeten worden tot € 150.000. Er is echter per abuis een nieuw budget aangemaakt voor € 150.000 welke in zijn geheel niet benut is. Wanneer het budget 667024 wel verhoogd was naar € 150.000 was er nog steeds een overschrijding van € 22.246 geweest.	150.000	I

1.3 Werk en inkomen

Inkomensondersteuning

Doelen en activiteiten

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Kleur	Toelichting Jaarrekening
1.2 Tegen 2030 het aandeel mannen, vrouwen en kinderen van alle leeftijden die volgens de nationale definities in armoede leven in al haar dimensies, minstens tot de helft terugbrengen. 1.3 Nationaal toepasbare sociale beschermingssystemen en maatregelen implementeren voor iedereen, met inbegrip van sociale beschermingsvloeren, en tegen 2030 een aanzienlijke dekkinggraad realiseren van de armen en de kwetsbaren.	Iedereen doet naar mogelijkheid mee.	We voeren de wettelijke ondersteuningsregelingen uit in samenwerking met Noardeast-Fryslân. Waar mogelijk faciliteren we ondersteuning en passend werk.		De uitvoering van de wettelijke ondersteuningsregelingen is middels een dienstverleningsovereenkomst met Noardeast-Fryslân uitbesteed. De uitvoeringsdienst treedt in contact met team maatschappij, welzijn en zorg om passende oplossingen op het eiland te faciliteren.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie		primaire begroting 2025	Begroting na wijziging	Realisatie 2025	Verschil
Baten					
PRG1	1 Sociaal				
PRD132	Inkomensondersteuning				
6610104	6610104 Bijstandverlening WWB	124.440	124.440	127.116	2.676
6610204	6610204 TOZO Bijstandsbesluit Zelfst gevestigde zelfst	0	0	541	541
Totaal Inkomensondersteuning		124.440	124.440	127.657	3.217
Lasten					
PRG1	1 Sociaal				
PRD132	Inkomensondersteuning				
6610104	6610104 Bijstandverlening WWB	-137.682	-137.682	-163.414	-25.732
6610204	6610204 TOZO Bijstandsbesluit Zelfst gevestigde zelfst	0	0	-329	-329
6610205	6610205 Leefgeld regeling Oekrane vluchtelingen	0	0	-614	-614
6614104	6614104 Bijzondere bijstandverlening	-20.083	-20.083	-17.012	3.071
6614154	6614154 Kwijtschelding belastingen	-4.000	-4.000	-2.054	1.946
6614205	6614205 Schuldhulpverlening	-2.750	-2.750	-5.313	-2.563
Totaal Inkomensondersteuning		-164.515	-164.515	-188.736	-24.221
Resultaat		-40.075	-40.075	-61.079	-21.004

Toelichting op de verschillen

Product + toelichting	Bedrag in € + = meevaller - = tegenvaller	Incidenteel (I) Structureel (S)
Baten: geen bijzonderheden		
6610 104 lasten: De overschrijding wordt veroorzaakt doordat meer gebruik gemaakt wordt van voorzieningen binnen de participatiewet.	-25.732	I

Participatie

Doelen en activiteiten

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Kleur	Toelichting Jaarrekening
8.5 Tegen 2030 komen tot een volledige en productieve tewerkstelling en waardig werk voor alle vrouwen en mannen, ook voor jonge mensen en personen met een handicap, alsook een gelijk loon voor werk van gelijke waarde.	Maatschappelijke deelname, zelfredzaamheid en participatie van de inwoners van Schiermonnikoog bevorderen.	Waar mogelijk faciliteren we ondersteuning en passend werk.		De uitvoering van de wettelijke ondersteuningsregelingen is middels een dienstverleningsovereenkomst aan Noardeast-Fryslân uitbesteed. De uitvoeringsdienst treedt in contact met team maatschappij, welzijn en zorg om passende oplossingen op het eiland te faciliteren. Dokwurk is het sociaal werkbedrijf waar ook cliënten van Schiermonnikoog terecht kunnen.
10.2 Tegen 2030 de sociale, economische en politieke inclusie van iedereen mogelijk maken en bevorderen, ongeacht leeftijd, geslacht, handicap, ras, etniciteit, herkomst, godsdienst of economische of andere status.	Inclusie en gelijke kansen bevorderen.	We kijken kritisch naar de (fysieke) toegankelijkheid en vindbaarheid van het zorg- en ondersteuningsaanbod, en waar nodig voeren we verbeteringen door. In samenwerking met Tûmba en discriminatie NL Fryslân gaan we ongelijkheid en discriminatie tegen.		Formeel voldoen we aan alle wettelijke taakstellingen, maar voor inwoners en medewerkers is niet altijd duidelijk waar zij met welke vragen terecht kunnen. De zichtbaarheid, mate van aansluiting op de behoefte en toegankelijkheid van ondersteuningsvoorzieningen is een punt van aandacht.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	primaire begroting 2025	Begroting na wijziging	Realisatie 2025	Vershil
Lasten				
PRG1 1 Sociaal				
PRD134 Participatie				
6623304 6623304 Participatiebudget rentegratie	-17.365	-20.365	-43.262	-22.897
6662157 6662157 Opvang vluchtelingen	0	-5.000	0	5.000
Totaal Participatie	-17.365	-25.365	-43.262	-17.897

Toelichting op de verschillen

Product + toelichting	Bedrag in € + = meevaller - = tegenvaller	Incidenteel (I) Structureel (S)
6623 304 lasten: De overschrijding wordt veroorzaakt doordat meer gebruik gemaakt wordt van voorzieningen binnen de participatiewet.	-22.897	I

1.4 Sport en Cultuur

Sport

Doelen en activiteiten

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Kleur	Toelichting Jaarrekening
Doel 9 Bouw veerkrachtige infrastructuur, bevorder inclusieve en duurzame industrialisering en stimuleer innovatie.	In stand houden van sportvoorzieningen en bekijken van mogelijkheden om het bestaande aanbod uit te breiden.	We verhuren de sporthal.		Er is een nieuw verhuurreglement vastgesteld. De sporthal is gerenoveerd en er zijn nieuwe materialen voor verschillende sporten aangeschaft. De sporthal wordt vrijwel dagelijks intensief gebruikt door het onderwijs, sportverenigingen en andere maatschappelijke partijen.
		We voeren periodiek overleg met Optisport als exploitant van het zwembad en we dragen bij in de exploitatie van het zwembad.		In aanloop naar een nieuwe aanbesteding per 2027 is het contract met Optisport als exploitant met één seizoen verlengd.
		We leggen een skatebaan aan.		De skatebaan is aangelegd tussen het tennisveld en het voetbalveld.
		Subsidiëren van de ruitervereniging in de manege		We subsidiëren de ruitervereniging. De ruitervereniging neemt sinds dit jaar ook zitting in de sportraad.

		aan de Reddingsweg.		
9.1 Ontwikkelen van kwalitatieve, betrouwbare, duurzame en veerkrachtige infrastructuur, met inbegrip van regionale en grensoverschrijdende infrastructuur, ter ondersteuning van de economische ontwikkeling en het menselijk welzijn, met klemtoon op een betaalbare en billijke toegang voor iedereen.	De pijlers van het Lokaal Sportakkoord uitvoeren en de zichtbaarheid van het Lokaal Sportakkoord en de sportraad vergroten.	De sportraad en het Lokaal Sportakkoord wordt vindbaar via de gemeentewebsite en andere kanalen.		De sportraad en het sportakkoord hebben een eigen pagina gekregen op de website van de gemeente.
		Binnen de sportraad organiseren we activiteiten naar behoefte.		Dit is één van de peilers waaraan ook in 2025 invulling is gegeven.
		We stellen een jaarlijkse bijdrage aan de sportraad beschikbaar om de pijlers uit het Lokaal Sportakkoord uit te voeren.		Deze bijdrage is structureel in de gemeentebegroting opgenomen.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie		primaire begroting 2025	Begroting na wijziging	Realisatie 2025	Verschil
Baten					
PRG1	1 Sociaal				
PRD141	1.4 /1 Sport				
6530006	6530006 Buurtsportcoach sportverenigingen	0	0	0	0
6530106	6530106 Zwembad	131.790	131.790	177.988	46.198
6530156	6530156 Gymnastieklokaal	2.830	2.830	775	-2.055
6530206	6530206 Ruitersport	1.403	1.403	0	-1.403
6530256	6530256 Sport algemeen	50.000	0	31.108	31.108
6531106	6531106 Groene sportvelden	7.100	7.100	8.393	1.293
Totaal 1.4 /1 Sport		193.123	143.123	218.264	75.141
Lasten					
PRG1	1 Sociaal				
PRD141	1.4 /1 Sport				
6530006	6530006 Buurtsportcoach sportverenigingen	-10.344	-10.344	-12.521	-2.177
6530106	6530106 Zwembad	-352.458	-352.458	-465.437	-112.979
6530156	6530156 Gymnastieklokaal	-67.299	-67.299	-13.262	54.037
6530206	6530206 Ruitersport	-7.019	-7.019	-5.397	1.622
6530256	6530256 Sport algemeen	-19.749	-59.749	-58.511	1.238
6531106	6531106 Groene sportvelden	-19.602	-19.602	-20.006	-404
Totaal 1.4 /1 Sport		-476.471	-516.471	-575.133	-58.662
Resultaat		-283.348	-373.348	-356.869	16.479

Toelichting op de verschillen

Product + toelichting	Bedrag in € + = meevaller - = tegenvaller	Incidenteel (I) Structureel (S)
6530 106 baten: voorschot energie was niet begroot, de correctie op de huurfacturen 2023 en 2024 worden in 2025 verantwoord.	46.198	I
6530 256 baten: overschrijding is ontstaan door ontvangen SPUK-Gala-gelden.	31.108	I
6530 106 lasten: correctie exploitatiebijdrage 2023 en 2024 worden in 2025 verantwoord, daarnaast was de verhoging van 2025 niet begroot.	-112.979	I
6530 156 lasten: met de ingebruikname van het LOC zijn in 2025 een aantal boekwaarden volledig afgeboekt, in de begroting is echter uitgegaan van de oude boekwaarden.	54.037	I

Cultuur

Doelen en activiteiten

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Kleur	Toelichting Jaarrekening
11.4 De inspanningen verhogen om het culturele en natuurlijke erfgoed van de wereld te beschermen en veilig te stellen 17.17 Doeltreffende openbare, publiek-private en maatschappelijke partnerschappen aanmoedigen en bevorderen, voortbouwend op de ervaring en het netwerk van partnerschappen.	In stand houden en waar nodig vernieuwen van voorzieningen op het gebied van cultuur. Daarnaast bijdragen aan organisaties die kunst- en cultuurbeleving op het eiland aan zowel gasten als eigen inwoners aanbieden.	We stimuleren kunst en cultuur door de subsidiering van o.a. de bibliotheek, muziekschool Opus 3, de cultuurhistorische vereniging 't Heer en Feer en van culturele evenementen zoals het Kamermuziekfestival en het muziekconcours. Ook nieuwe initiatieven ondersteunen we.		In 2025 is aan diverse verenigingen en stichtingen een subsidiebijdrage verstrekt. Een aantal organisaties, zoals de bibliotheek, de cultuurhistorische vereniging en de muziekschool ontvangen een structurele bijdrage. Andere organisaties, zoals het literair festival en de voorstelling Moedige vrouwen hebben een incidentele subsidie gekregen.
		We stellen structureel geld beschikbaar ter ondersteuning van het cultureel aanbod op het eiland.		Er is structureel budget gereserveerd voor de ondersteuning van lokale culturele initiatieven.
		Met verschillende partners onderhouden we betekenisvolle banden, waaronder overheden, het onderwijs, de bibliotheek, gezondheids- en welzijnsorganisaties, belangenverenigingen en onderzoeksinstituten.		Met de verschillende partners worden minimaal een keer per jaar en waar nodig vaker gesprekken gevoerd om het aanbod, nieuwe initiatieven en de wederzijdse behoeften goed op elkaar af te stemmen.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie		primaire begroting 2025	Begroting na wijziging	Realisatie 2025	Vershil
Baten					
PRG1	1 Sociaal				
PRD142	1.4 /2 Cultuur				
6510106	6510106 Openbare bibliotheek	0	0	10.889	10.889
6821159	6821159 Torens en uurwerken	0	0	0	0
Totaal 1.4 /2 Cultuur		0	0	10.889	10.889
Lasten					
PRG1	1 Sociaal				
PRD142	1.4 /2 Cultuur				
6002206	6002206 Overige aangelegenheden oudheidkunde	-27.558	-27.558	0	27.558
6510106	6510106 Openbare bibliotheek	-99.320	-99.320	-201.414	-102.094
6511106	6511106 Muziekschool	-37.941	-37.941	-39.488	-1.547
6540106	6540106 Kunst en cultuur	-40.950	-76.695	-51.614	25.081
6821159	6821159 Torens en uurwerken	-4.629	-4.629	-5.111	-482
Totaal 1.4 /2 Cultuur		-210.398	-246.143	-297.627	-51.484
Resultaat		-210.398	-246.143	-286.738	-40.595

Toelichting op de verschillen

Product + toelichting	Bedrag in € + = meevaller - = tegenvaller	Incidenteel (I) Structureel (S)
Baten: geen bijzonderheden		
6002 206 lasten: de kosten zijn op FCL 6000 300 verantwoord	27.558	I
6510 106 lasten: de dekking voor de extra verstrekte € 100.000 komt uit het gemeentefonds en is destijds niet geormerkt.	-102.094	I
6540 106 lasten: de kosten voor het actualiseren van het subsidiebeleid zijn gedekt via het budget Buitenkans. Daarnaast zijn er minder subsidies verstrekt waarschijnlijk omdat er bijdragen konden worden verkregen via Buitenkans (Nieuwe Route).	25.081	I

1.5 Mutaties reserves programma 1

Wat heeft het gekost?

Exploitatie		primaire begroting 2025	Begroting na wijziging	Realisatie 2025	Vershil
Onttrekkingen					
PRG1	1 Sociaal				
PRD151	1.5 /1 Mutaties reserves programma 1				
6980112	6980112 Mutaties reserves programma 1	321.591	331.686	146.125	-185.561
Stortingen					
PRG1	1 Sociaal				
PRD151	1.5 /1 Mutaties reserves programma 1				
6980112	6980112 Mutaties reserves programma 1	-22.630	-22.630	-27.304	-4.674
Mutaties reserves		298.961	309.056	118.821	-190.235
Gerealiseerd resultaat		298.961	309.056	118.821	-190.235

Toelichting op de mutaties reserves

Reserve	Bedrag in € + = meevaller - = tegenvaller	Incidenteel (I) Structureel (S)
6980 112 baten: dit wordt veroorzaakt door uit 2024 doorgeschoven budgetten die ook in 2025 niet zijn gebruikt.	-185.561	I
6980 112 lasten: het cumulatief exploitatiesaldo van Yn de Mande 24 en 25 is hoger dan verwacht.	-4.674	I

Recapitulatie programma 1 Sociaal

Recapitulatie

Exploitatie		primaire begroting 2025	Begroting na wijziging	Realisatie 2025	Vershil
Baten					
PRG1	1 Sociaal				
PRD111	1.1 /1 Volksgezondheid	0	0	62.777	62.777
PRD112	1.1 /2 Zorg en Welzijn	36.586	36.586	95.448	58.862
PRD113	WMO	12.025	12.025	7.624	-4.401
PRD115	Toegang en 1e lijn	0	0	0	0
PRD117	Welzijn	0	0	9.616	9.616
PRD121	1.2 /1 Onderwijs	766.464	766.464	981.126	214.662
PRD132	Inkomensondersteuning	124.440	124.440	127.657	3.217
PRD141	1.4 /1 Sport	193.123	143.123	218.264	75.141
PRD142	1.4 /2 Cultuur	0	0	10.889	10.889
Totaal 1 Sociaal		1.132.638	1.082.638	1.513.401	430.763
Lasten					
PRG1	1 Sociaal				
PRD111	1.1 /1 Volksgezondheid	-76.149	-82.149	-149.558	-67.409
PRD112	1.1 /2 Zorg en Welzijn	-133.680	-133.680	-136.925	-3.245
PRD113	WMO	-284.728	-284.728	-145.551	139.177
PRD115	Toegang en 1e lijn	-110.451	-40.451	-35.670	4.781
PRD117	Welzijn	-315.970	-375.970	-327.659	48.311
PRD121	1.2 /1 Onderwijs	-1.188.579	-1.205.579	-1.386.522	-180.943
PRD122	1.2 /2 Jeugd	-334.961	-334.961	-254.824	80.137
PRD132	Inkomensondersteuning	-164.515	-164.515	-188.736	-24.221
PRD134	Participatie	-17.365	-25.365	-43.262	-17.897
PRD141	1.4 /1 Sport	-476.471	-516.471	-575.133	-58.662
PRD142	1.4 /2 Cultuur	-210.398	-246.143	-297.627	-51.484
Totaal 1 Sociaal		-3.313.267	-3.410.012	-3.541.466	-131.454
Gerealiseerd saldo van baten en lasten		-2.180.629	-2.327.374	-2.028.066	299.308
Onttrekkingen		321.591	331.686	146.125	-185.561
Stortingen		-22.630	-22.630	-27.304	-4.674
Mutaties reserves		298.961	309.056	118.821	-190.235
Gerealiseerd resultaat		-1.881.668	-2.018.318	-1.909.245	109.073

Uniforme beleidsindicatoren programma 1

Overzicht uniforme beleidsindicatoren

Uniforme beleidsindicatoren	Eenheid	Bronjaar	Schiermonnikoog	Nederland
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners	2025	550	660
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	2024	0	6,7
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	2021	0,00	20
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	2020	3,5	1,7
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	2015	1	1
Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	2015	0	7
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	2024	13	14
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	2024	0	1
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	2024	0	0,4
Functiemenging	%	2024	51,5	54,5
Vestiging (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	2024	255,1	191,4
Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 – 64 jaar	2024	1.050,4	850,2
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	2024	71,8	73,2
Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	2015	0	2
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	2025	103,1	281,2
Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15 – 64 jaar	2024	170,1	203,1
Niet-Sporters	%	2022	50,9	46,4

Leeswijzer uniforme beleidsindicatoren

Uniforme beleidsindicatoren	Toelichting
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep. Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo-gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 327 deelnemende gemeenten.
Absoluut verzuim	Er wordt gesproken van absoluut verzuim als een leerplichtige en/of kwalificatie plichtige jongere niet op een school of instelling staat ingeschreven. De periodeaanduiding '2018' staat voor schooljaar '2017/2018'.
Relatief verzuim	Er is sprake van relatief verzuim als een jongere wel op een school staat ingeschreven, maar gedurende een bepaalde tijd de lessen/praktijk verzuimt. Ook veelvuldig te laat komen kan hiertoe worden gerekend. De periodeaanduiding '2018' staat voor schooljaar '2017/2018'.
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie(vsv-ers)	Het percentage van het totaal aantal leerlingen van het VO en MBO (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat. De periodeaanduiding "2018" staat voor schooljaar "2017/2018".
Jongeren met een delict voor de rechter	Het percentage jongeren (12 t/m 21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.
Kinderen in uitkeringsgezin	Percentage kinderen tot 18 jaar die in een gezin leven dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen. Bij-standshuishouden is een huishouden waarvan minimaal één lid een bijstandsuitkering ontvangt. Onder bijstand wordt hier uitkeringen aan huishoudens op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, tot 2015) en de Participatiewet (vanaf 2015) en het Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (Bbz) verstaan. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.
Jongeren met jeugdhulp	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar. Jeugdhulp is de hulp en zorg zoals deze bedoeld en beschreven is in de Jeugdwet (2014). Het betreft hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en/of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders.
Jongeren met jeugdbescherming	Jongeren met jeugdbescherming betreft jongeren tot 18 jaar die op enig moment in de verslagperiode een maatregel door de rechter dwingend opgelegd hebben gekregen. Jeugdbescherming is een maatregel die de rechter dwingend oplegt. Dat gebeurt als een gezonde en veilige ontwikkeling van een kind of jeugdige wordt bedreigd en vrijwillige hulp niet of niet voldoende helpt. Een kind of jongere wordt dan onder toezicht gesteld of onder voogdij geplaatst. Geen data
Jongeren met jeugdreclassering	Het percentage jongeren (12-23 jaar) met een jeugd-reclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-23 jaar). Jeugdreclassering is een combinatie van begeleiding en controle voor jongeren vanaf 12 jaar, die voor hun 18e verjaardag met de politie in aanraking zijn geweest en een proces-verbaal hebben gekregen. Indien de persoonlijkheid van de dader of de omstandigheden waaronder het misdrijf is begaan daartoe aanleiding geven, bijvoorbeeld bij jongvolwassenen met een verstandelijke beperking, kan het jeugdstrafrecht eveneens worden toegepast op jongvolwassenen in de leeftijd 18 tot en met 23 jaar. De jongere krijgt op maat gesneden begeleiding van een jeugdreclasseringswerker om te voorkomen dat hij of zij opnieuw de fout ingaat. Jeugdreclassering kan worden opgelegd door de kinderrechter of de officier van Justitie. Jeugdreclassering kan ook op initiatief van de Raad voor de Kinderbescherming in het vrijwillige kader worden opgestart. De begeleiding kan doorlopen tot de jongere 23 jaar wordt. Geen data
Functiemenging	De functiemengings-index (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel banen als woningen.
Vestigingen (van bedrijven)	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar.

Banen	Onder een baan wordt een vervulde positie verstaan. Dit betreffen zowel fulltimers, parttimers als uitzendkrachten. De indicator betreft het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 64 jaar.
Netto arbeidsparticipatie	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.
Werkloze jongeren	Personen van 16 t/m 22 jaar die als werkzoekende staan ingeschreven bij het UWV WERK-bedrijf en tegelijkertijd geen baan hebben als werknemer volgens de Polis-administratie. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.
Personen met een bijstandsuitkering	Het aantal personen met een uitkering op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, t/m 2014) en de Participatiewet (vanaf 2015). De uitkeringen (leefgeld) aan personen in een instelling, de elders verzorgden, zijn niet inbegrepen. Ook de uitkeringen aan dak- en thuislozen zijn niet inbegrepen.
Lopende re-integratievoorzieningen	Het aantal re-integratievoorzieningen per 10.000 inwoners in de leeftijd 15-64 jaar.
Niet-Sporters	Het percentage niet-wekelijks sporters t.o.v. de bevolking van 19 jaar en ouder. Bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet.

Programma 2 - Leefomgeving

2.1 Ruimtelijke ontwikkeling en wonen

Bestemmingsplannen

Doelen en activiteiten

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Kleur	Toelichting Jaarrekening
Doel 3 Verzekeren een goede gezondheid en promoot welzijn voor alle leeftijden. Doel 4 Verzekeren gelijke toegang tot kwaliteitsvol onderwijs en bevorder levenslang leren voor iedereen. Doel 6 Verzekeren toegang tot duurzaam beheer van water en sanitair voor iedereen. Doel 7 Verzekeren toegang tot betaalbare, betrouwbare, duurzame en moderne energie voor iedereen. Doel 8 Bevorder aanhoudende, inclusieve en duurzame economische groei, volledige en productieve tewerkstelling en waardig werk voor iedereen. Doel 9 Bouw veerkrachtige infrastructuur, bevorder inclusieve en duurzame industrialisering en stimuleer innovatie. Doel 11 Maak steden en menselijke nederzettingen inclusief, veilig, veerkrachtig en duurzaam. Doel 13 Neem dringend actie om klimaatverandering en	Een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.	<u>A. Bestemmingsplan Dorp</u> Er is beroep ingesteld tegen de vaststelling van het bestemmingsplan uit 2022. Het bestemmingsplan Verbrede reikwijdte Schiermonnikoog – Dorp is opnieuw vastgesteld door middel van een herstelbesluit. (SDG-doel 16)		De uitspraak van de Raad van State van 19 november 2025 is voor de gemeente zeer positief: het bestemmingsplan is nagenoeg geheel overleind gebleven. Er moeten nog enkele gebreken worden hersteld. In het eerste kwartaal van 2026 behandelt de raad het voorstel voor deze reparaties.
		<u>B. Nieuwe Busremise</u> Bouw vindt plaats in 2024 en de remise moet eind december 2024 / begin 2025 operationeel zijn.		De nieuwe busremise is in gebruik genomen en volledig operationeel.
		<u>C. Vrijkomende locaties</u> Planvorming verschillende inbreidingslocaties met woningbouw. (SDG-doel 11) 1. Noorderstreek 26 2. Boelensschool 3. Oosterreeweg 4. Oude centrale 5. Oost 6. LOC 7. Oude Riich Oriëntatie en voorbereiden van de herontwikkeling van de locatie (in samenhang met de andere inbreidingslocaties) en		• Noorderstreek 26 Deze locatie hangt samen met de verplaatsing van het bouwbedrijf naar het Melle Grietjespad. De voorwaarden voor de verwerving van de vrijkomende locatie zijn in kaart gebracht en deze werkzaamheden lopen door in 2026. • Oude Riich De locatie is verkend en biedt kansen voor een invulling voor een specifieke doelgroep. De ontwikkelingen m.b.t. het Zorgmedisch centrum zijn bepalend voor de vervolgstappen die voor de

haar impact te bestrijden. Doel 14 Behoud en maak duurzaam gebruik van oceanen, zeeën en maritieme hulpbronnen. Doel 15 Bescherm, herstel en bevorder het duurzaam gebruik van ecosystemen op het vasteland, beheer bossen en wouden duurzaam, bestrijd woestijnvorming, stop landdegradatie en draai het terug en roep het verlies aan biodiversiteit een halt toe. Doel 16 Bevorder vreedzame en inclusieve samenlevingen met het oog op duurzame ontwikkeling, verzeker toegang tot justitie voor iedereen en bouw op alle niveaus doeltreffende, verantwoordelijke en toegankelijke instellingen uit		het voorbereiden van de planprocedure. (SDG-doel 11)		locatie Oude Riich kunnen worden gezet. Zie wonen voor verdere toelichting.
		<u>D. Omgevingswet</u> Verdere implementatie van de wet.		Voor de implementatie Omgevingswet hebben we de volgende zaken opgepakt: verkenning aanzet Omgevingsvisie, verkennen aanzet Omgevingsplan, opstellen en laten vaststellen van VTH-beleid (incl. handavings- en uitvoeringsstrategie en jaarprogramma 2025) en het opstellen van een programma voor de openbare ruimte. Daarnaast constateren we dat er nog een aantal zaken moeten worden uitgevoerd om te kunnen concluderen dat we de Omgevingswet volledig hebben geïmplementeerd. Gezien de omvang van deze wetswijziging, presteren we naar behoren. We hebben prioriteit gegeven aan de implementatie van taken zoals vergunningverlening, toezicht en handhaving, zodat initiatiefnemers en belanghebbenden geen belemmeringen ervaren in de kwaliteit van onze dienstverlening en de juridische kwaliteit gewaarborgd blijft. Voor de benodigde visies en plannen hebben we na zorgvuldige voorverkenningen enkele uitbestedingen gestart. Hierbij maken we efficiënt gebruik van specifieke expertise en ervaringen van andere gemeenten.
		<u>E. Omgevingsvisie</u> Werken aan een Omgevingsvisie voor de gemeente Schiermonnikoog conform de afspraken met de gemeenteraad. (SDG-doelen 3, 4, 6, 7, 8, 9, 11, 13, 14 en 15). (inclusief		De ontwikkeling van de Omgevingsvisie is een volgende fase ingegaan. Voor de vervolgstappen schakelen we externe deskundigheid in om tot een kwalitatief hoogwaardige omgevingsvisie te komen. In het eerste kwartaal van 2026 hebben wij een aantal bureaus geselecteerd om mee in gesprek

		inventariseren ruimteclaims van o.a. wonen, bedrijven, recreatieve functies).		te gaan. Op basis van deze marktverkenning maken wij een keus voor een bureau dat ons kan helpen bij het opstellen van de Omgevingsvisie. Het gekozen bureau moet kennis hebben van en ervaring met de juridische inhoud en participatieprocessen. Daarnaast moet de visie in begrijpelijk taal worden geschreven. Met een projectmatige aanpak en planning zorgen wij ervoor dat wij in het eerste kwartaal van 2027 een Omgevingsvisie ter vaststelling aan de raad kunnen aanbieden.
		F. Bedrijven Er is een nijpend tekort aan ruimte voor bedrijvigheid die niet in de dorpskern thuishoort. Een nieuwe locatie voor bedrijfsruimte is noodzakelijk. (SDG-doelen 9, 11). Er is een inventarisatie gedaan waarmee we in 2025 gaan werken aan herinrichten of/en uitbreiden van het bedrijventerrein aan de Veerweg.		In 2025 hebben wij prioriteit gegeven aan de (planologische) ontwikkeling van diverse woningbouwlocaties, de ontwikkeling van de skatebaan, diverse strategische aankopen en ruimtelijke advisering bij Regiodeal en Buitenkans projecten. De herontwikkeling van het bedrijventerrein zal daardoor doorschuiven.
		<u>G. Buitengebied</u> - Nevenactiviteiten in het buitengebied zullen worden onderzocht om de SDG-doelen te kunnen halen. (SDG-doelen 3, 6, 7, 8, 9, 11, 13 14, 15 en 16). - Er wordt onderzoek gedaan naar de gemeentelijke inbreng rond het stikstofplafond.		Het voornemen was om aan te haken bij het traject dat doorlopen wordt door de provincie voor het stikstofplafond als onderdeel van de afspraken die de provincie met onder andere de boeren heeft gemaakt. Dit traject heeft een andere koers gekregen. Vanuit de gemeente zijn daarom individuele gesprekken met de boeren gevoerd om te spreken over een eilanddeal 2.0 / een toekomstperspectief voor de polder. Dit wordt voortgezet in samenhang met de totstandkoming van de Omgevingsvisie.

		Behoud van de natuur op het eiland en op Zee, m.n. de Waddenzee.	Net op Zee De gemeente volgt kritisch de ontwikkelingen van de aanleg van een stroomkabel vanaf het windmolenpark op de Noordzee naar het vaste land.		Het college heeft zich bij bestuurlijke overleggen en in een uitgebreide zienswijze uitgesproken vóór de zogenaamde tunnelvariant, rechtstreeks naar de Eemshaven. Hierbij is aangesloten bij noordelijke overheden en belangenorganisaties. De minister sprak in de zomer toch haar voorkeur uit voor de 'Schiermonnikoog Wantij route', die Schiermonnikoog gaat kruisen. Het college blijft tegenstander van deze route en blijft zich daarom kritisch opstellen.
--	--	--	--	--	--

Wat heeft het gekost?

Exploitatie		primaire begroting 2025	Begroting na wijziging	Realisatie 2025	Vershil
Baten					
PRG2	2 Leefomgeving				
PRD211	2.1 /1 Bestemmingsplannen				
6830000	6830000 Woningbouwlocatie Oost	0	0	33.660	33.660
6830010	6830010 Voorbereidingskrediet toekoms woningbouwprojecten	0	0	71.350	71.350
Totaal 2.1 /1 Bestemmingsplannen		0	0	105.010	105.010
Lasten					
PRG2	2 Leefomgeving				
PRD211	2.1 /1 Bestemmingsplannen				
6810107	6810107 Bestemmingsplannen	-187.704	-227.704	-526.803	-299.099
6830000	6830000 Woningbouwlocatie Oost	0	0	-33.660	-33.660
6830010	6830010 Voorbereidingskrediet toekoms woningbouwprojecten	0	-35.775	-52.995	-17.220
Totaal 2.1 /1 Bestemmingsplannen		-187.704	-263.479	-613.459	-349.980
Resultaat		-187.704	-263.479	-508.448	-244.969

Toelichting op de verschillen

Product + toelichting	Bedrag in € + = meevaller - = tegenvaller	Incidenteel (I) Structureel (S)
6830 000 baten: de overschrijding valt weg tegen de overschrijding op 6830 000 lasten.	33.660	I
6830 010 baten: Er zijn SPUK middelen flexibele inzet ondersteuning woningbouw tweede tranche ontvangen welke niet waren begroot.	71.350	I
6810 107 lasten: door inhuur is het budget overschreden. Deze kosten hadden elders op een kostenplaats verantwoord moeten worden, op deze kostenplaats was nog budget over, maar per saldo blijft het een nadeel.	-299.099	I
6830 000 lasten: de overschrijding valt weg tegen de overschrijding op 6830 000 baten.	-33.660	I

Wonen en volkshuisvesting

Doelen en activiteiten

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Kleur	Toelichting Jaarrekening
11 Duurzame steden en gemeenschappen 11.1 Tegen 2030 voor iedereen toegang voorzien tot adequate, veilige en betaalbare huisvesting en basisdiensten, en sloppenwijken verbeteren	Uitvoering nieuwe Woonvisie 2024 – 2028			
	Meer levensloopbestendige woningen	We maken prestatieafspraken met WoonFriesland over het aanpassen van hun voorraad naar meer levensloopbestendige woningen		Deze afspraken zijn vastgelegd in de prestatieafspraken met WoonFriesland en Huurdersbelang Fryslân.
	Meer inzicht in de woonbehoefte van ouderen voor meer passende huisvesting en doorstroming	We gaan met onze (toekomstige) ouderen het gesprek aan om ondersteuningsbehoeften en kwalitatieve woonwensen op te halen en monitoren de vraag vanuit deze doelgroep. We zetten een informatiecampagne op om huishoudens vroegtijdig te informeren over toekomstbestendig wonen We begeleiden inwoners actief bij verhuiskeuzes en zetten instrumenten in om 60-plussers te verleiden en ontzorgen		De voorbereidingen voor de informatiecampagne zijn opgestart. In 2026 wordt de campagne uitgerold.

		om te verhuizen naar een meer passende woning		
Meer inzicht in de ontwikkelingen op de woningmarkt	We monitoren de ontwikkeling op de woningmarkt en de voortgang van onze woonvisie en uitvoeringsacties			Dit onderdeel is opgenomen in de voortgangsrapportage van de woonvisie, die jaarlijks aan de raad wordt aangeboden.
Toevoegen betaalbare wooneenheden aan woningvoorraad op locatie Oude Centrale	Realiseren +/- 20 huur wooneenheden voor 1-2 persoonshuishoudens.			De start van de bouw stond gepland voor 2026. Door een aanvullende asbestsanering, extra participatiemomenten voor het planvormingsproces en vertraging in het besluitvormingsvormingsproces wordt nu verwacht dat in 2027 gestart kan worden met de bouw.
Toevoegen betaalbare wooneenheden aan woningvoorraad op locatie Oost	Realiseren van duurzaam betaalbare koopwoningen op de overgebleven kavels van bouwlocatie Oost voor huishoudens			De start van de bouw staat gepland voor 2026. Het stedenbouwkundig plan en de Grondexploitatie zijn in het vierde kwartaal vastgesteld. In 2026 wordt verder richting gegeven aan de uitvoering. Het is mogelijk dat de start van de bouw verschuift naar 2027.
Toevoegen betaalbare wooneenheden aan woningvoorraad op de inbreidingslocatie Boelensschool	Mogelijkheden voor herbestemming locatie Boelensschool onderzoeken. Planvorming en voorbereiden werkzaamheden opstarten.			De voorbereiding is gestart in 2025. In het eerste kwartaal van 2026 wordt begonnen met het participatietraject.

	Uitbreiden mogelijkheden huisvesting seizoenspersoneel (piekhuisvesting).	Binnen de regiodeal en in samenwerking met de provincie (DOM) op basis van bestaande onderzoeken tijdelijke personeelshuisvesting in het hoogseizoen realiseren in samenwerking met GRAS/boeren en SOV.		Binnen het buitenkansproject piekhuisvesting zijn al veel voorbereidende werkzaamheden uitgevoerd om piekhuisvesting te realiseren in samenwerking met de GRAS/boeren en de SOV. Het is mede vanwege de betrokken belangen een precair proces. Ondanks meerdere overleggen is er met de provincie nog geen overeenstemming bereikt om het project te kunnen realiseren. Ook vanuit de boeren en ondernemers is er nog geen definitief akkoord op het projectplan en de uitvoeringsaspecten.
	Optimale invulling geven aan vrijgekomen bouwlocatie naast het nieuw te bouwen LOC.	Mogelijkheden voor herbestemming locatie bij het LOC onderzoeken. Planvorming en voorbereiden werkzaamheden opstarten.		Deze locatie is verkend en biedt kansen voor een invulling voor een specifieke doelgroep. Door de prioriteit die is gegeven aan andere woningbouwlocaties is besloten om de verdere uitwerking pas op te pakken wanneer de andere woningbouwprojecten verder gevorderd zijn.
	Alternatieve woonvormen passend ruimte bieden.	In samenwerking met de andere Waddeneilanden en WaddenWonen binnen de regiodeal onderzoek doen naar de mogelijkheden voor alternatieve woonvormen op Schiermonnikoog, zoals tiny houses, collectief wonen, building with nature etc.		Binnen de regiodeal is een projectleider aangesteld die de mogelijkheden voor nieuwe woonvormen op de eilanden gaat onderzoeken. In het eerste kwartaal van 2026 wordt gestart met het participatietraject voor de ontwikkeling van een mogelijk collectieve woonvorm in de Boelensschool.

	Woningbouw ontwikkelen in samenwerking met woningcoöperatie WaddenWonen.	We onderzoeken de haalbaarheid van de verschillende locaties en bieden een kader voor planvorming, waarbij aandacht is voor woningen voor 1 en 2 persoonshuishoudingen.		De samenwerking met WaddenWonen is in goed overleg stopgezet.
--	--	---	---	---

Wat heeft het gekost?

Exploitatie		primaire begroting 2025	Begroting na wijziging	Realisatie 2025	Verschil
Baten					
PRG2	2 Leefomgeving				
PRD212	2.1 /2 Wonen en volkshuisvesting				
6822000	6822000 Overige volkshuisvesting	0	0	12.409	12.409
Lasten					
PRG2	2 Leefomgeving				
PRD212	2.1 /2 Wonen en volkshuisvesting				
6822000	6822000 Overige volkshuisvesting	-57.850	-75.350	-68.996	6.354
Resultaat		-57.850	-75.350	-56.587	18.763

Toelichting op de verschillen

Product + toelichting	Bedrag in € + = meevaller - = tegenvaller	Incidenteel (I) Structureel (S)
Baten en lasten: geen bijzonderheden.		

2.2 Verkeer en vervoer

Doelen en activiteiten

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Kleur	Toelichting Jaarrekening
Doel 3 Verzekeren van goede gezondheid en promoten van welzijn voor alle leeftijden.	We willen een autoluwe eiland zijn en blijven.	We blijven terughoudend bij het verlenen van ontheffingen voor het rijverbod. We wijzen aanvragers van een ontheffing op alternatieven en op de voorwaarden die gelden. We blijven inwoners, bedrijven en gasten bewust maken van het autoluwe karakter van het eiland. We zetten stappen om het aanvragen en controleren van ontheffingen van het rijverbod verder te automatiseren.		Eind 2025 zijn de beleidsregels voor ontheffingen voor geslotenverklaringen en parkeerverboden vernieuwd. Vanaf 2026 kunnen aanvragen digitaal worden ingediend.
	We stimuleren emissievrij vervoer op Schiermonnikoog.	We stimuleren emissievrij verkeer en vervoer op Schiermonnikoog.		Dit jaar is een laadpaal met twee laadpunten geplaatst op de parkeerplaats achter het gemeentehuis.
	We maken het centrum van het dorp meer autoluw.	We zetten de gesloten verklaring van Middenstreek-Nieuwstreek-Reeweg in de maanden juli en augustus voort. We richten het centrumgebied in als woonerf (maximaal 15 km/uur).	 	op basis van het verkeersbesluit sluiten we deze wegen ieder jaar af voor doorgaand verkeer in juli en augustus. De voorbereidingen zijn in 2025 zover gevorderd, dat we in 2026 kunnen overgaan tot besluitvorming en uitvoering.

	Parkeerproblematiek aanpakken.	We betrekken dit onderwerp in het periodiek overleg met de politie. We handhaven zelf als buiten de parkeerplaatsen geparkeerd wordt.		De gemeente had in 2025 andere prioriteiten dan handhaven op fout parkeren. We zien daardoor een toename van het aantal structureel fout geparkeerde voertuigen.
Doel 9 Bouw veerkrachtige infrastructuur, bevorder inclusieve en duurzame industrialisering en stimuleer innovatie.	We zijn actief betrokken bij de bestaande en nieuwe concessies voor busvervoer op het eiland en de Waddenveren.	We dragen bij aan de voorbereiding van een nieuwe veerconcessie in 2029 door te overleggen met en input te leveren aan het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat.		In 2025 hebben we input geleverd en zienswijzen ingediend voor het Programma van Eisen.
		In 2025 gaat de nieuwe concessie voor openbaar vervoer in. Daarin is opgenomen dat gereden wordt met elektrische bussen met aangepaste snelheid in het dorp en openbaar vervoer op alle afvaarten van veerboot en sneldienst.		In 2025 is de nieuwe concessie ingegaan. Daarnaast is het busvervoer op de sneldienst gerealiseerd in nauw overleg met Provincie Fryslân en WPD. De gemeente heeft hier financieel aan bijgedragen in samenwerking met ondernemers.
	We willen de verkeersveiligheid vergroten waar dat nodig is.	We attenderen weggebruikers op hun snelheid met Smileys.		In het dorp en bij de Heereweg zijn Smiley-snelheidsmeters aanwezig. Daarnaast meten we op 7 locaties in en rond het dorp de verkeersbewegingen.
Doel 7 Verzeker toegang tot betaalbare, betrouwbare, duurzame en moderne energie voor iedereen.	We stimuleren en faciliteren duurzame mobiliteit voor onze inwoners, bedrijven en onze gasten.	We faciliteren laadpalen op centraal gelegen plek(ken) op eiland en in Lauwersoog in overeenstemming met de concessie van de OVEF.		Dit jaar is een laadpaal met twee laadpunten geplaatst op de parkeerplaats achter het gemeentehuis.

		We faciliteren deelmobiliteit op het eiland en in Lauwersoog in overleg met samenwerkingspartners.		Sinds de aankoop van Kustweg 8 verkennen we de mogelijkheden om deelauto's op deze locatie te plaatsen met Deel 'm (dit een programma dat zich richt op deelmobiliteit in Noord-Nederland).
Doel 9 Bouw veerkrachtige infrastructuur, bevordert inclusieve en duurzame industrialisering en stimuleert innovatie.	We zijn actief betrokken bij de ontwikkelingen op het gebied van verkeer in Lauwersoog.	We houden de uitvoering van de gebiedsvisie Lauwersoog nauwlettend in de gaten. We behartigen onze belangen bij de Provincies Groningen en Friesland en de gemeenten Het Hogeland en Noardeast-Fryslân.		Elk kwartaal vond er bestuurlijk overleg plaats met gemeente Het Hogeland.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	primaire begroting 2025	Begroting na wijziging	Realisatie 2025	Verschil
Baten				
PRG2 2 Leefomgeving				
PRD221 2.2 /1 Verkeer en vervoer				
6210103 6210103 Wegen straten en pleinen en verkeersmaatregelen	0	0	1.500	1.500
6210153 6210153 Veerдам	9.650	9.650	0	-9.650
6210158 6210158 Auto ontheffingen	63.760	63.760	72.955	9.195
Totaal 2.2 /1 Verkeer en vervoer	73.410	73.410	74.455	1.045
Lasten				
PRG2 2 Leefomgeving				
PRD221 2.2 /1 Verkeer en vervoer				
6210101 6210101 Verkeersregelingen	-127.509	-28.621	-33.529	-4.908
6210103 6210103 Wegen straten en pleinen en verkeersmaatregelen	-305.638	-316.438	-300.588	15.850
6210104 6210104 Openbare verlichting	-24.923	-179.923	-21.159	158.764
6210153 6210153 Veerдам	-49.363	-49.363	-47.118	2.245
6210158 6210158 Auto ontheffingen	-55.374	-55.374	-25.624	29.750
Totaal 2.2 /1 Verkeer en vervoer	-562.807	-629.719	-428.018	201.701
Resultaat	-489.397	-556.309	-353.563	202.746

Toelichting op de verschillen

Product + toelichting	Bedrag in € + = meevaller - = tegenvaller	Incidenteel (I) Structureel (S)
Baten: geen bijzonderheden.		
6210 104 lasten: het verleden van lichtmasten was als onderhoud begroot, maar het is een investering en is als zodanig verwerkt.	158.764	I
6210 158 lasten: de begrote kosten voor inhuur van een adviseur om de controle op auto ontheffingen te automatiseren via kentekenherkenning met een handscanner zijn niet benut. Het is doorgeschoven naar 2027.	29.750	I

2.3 Duurzaamheid, natuur en milieu

Duurzaamheid

Doelen en activiteiten

SDG Doelen Duurzaamheid	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Kleur	Toelichting Jaarrekening
Doel 11 Maak steden en menselijke nederzettingen inclusief, veilig, veerkrachtig en duurzaam. Doel 13 Neem dringend actie om klimaatverandering en haar impact te bestrijden.	Social Development Goals verder implementeren in de organisatie	Intern kennissessie organiseren en nieuwe SDG gerichte werkwijze vaststellen.		De jaarlijkse SDG markt is georganiseerd, ter voorbereiding zijn interne gesprekken gevoerd over de SDG's.
7.1 Tegen 2030 universele toegang tot betaalbare, betrouwbare en moderne energiediensten garanderen.	Uitvoering Aardgasvrij Eiland	Uitvoering inductieregeling en isolatieregeling. Voor de uitvoering van het Programma Aardgasvrije wijken is een bijdrage geraamd van het rijk van € 1,5 miljoen.		Beide regelingen zijn in uitvoering.
		Wat-is-wijs advies voor 150+ woningen gereed		Er zijn adviezen opgeleverd voor meer dan 90 woningen en verschillende maatschappelijke vastgoedobjecten.

		Definitief ontwerp duurzame verwarming Nieuw Dokkum en akkoord inwoners en raad.		Er is een keuze gemaakt voor een duurzaam alternatief voor aardgasvrij. Het projectplan en de subsidieregeling zijn vastgesteld.
7.2 Tegen 2030 in aanzienlijke mate het aandeel hernieuwbare energie in de globale energiemix verhogen.	Heldere kaders voor de (on)mogelijkheden van het opwekken van duurzame energie op Schiermonnikoog.	Energievisie vaststellen op basis van de systeemanalyse Schiermonnikoog.		De voorbereidingen voor de Energievisie zijn gestart.
		Stimuleren verduurzaming beschermd dorpsgezicht.		Het project binnen de Regiodeal moet worden gestart. ook het nader onderzoek onder Warmteprogramma, moet nog beginnen.
11.3 Tegen 2030 inclusieve en duurzame stadsontwikkeling en capaciteit opbouwen voor participatieve, geïntegreerde en duurzame planning en beheer van menselijke nederzettingen in alle landen.	Opwek van duurzame energie op Schiermonnikoog verder ontwikkelen	Op basis van de Energievisie in samenwerking met verschillende partners de opwek van duurzame energie op Schiermonnikoog ontwikkelen.		De energiehubregisseur is gestart.
13.2 Maatregelen inzake klimaatverandering integreren in nationale beleidslijnen, strategieën en planning.	Verduurzaming bedrijven	Opzetten duurzame ondernemerskring, waarin ondernemers worden ondersteund bij het zetten van stappen naar een duurzaam bedrijf met circulaire en verantwoorde productie en consumptie.		We verkennen of het mogelijk is het duurzaam ambachtscentrum te financieren vanuit RegioDeal.
	Drinkwaterbesparing maximaliseren	Campagne opzetten voor bewustwording bij inwoners, ondernemers en toeristen. Onderzoek naar technische mogelijkheden voor waterbesparing en waar mogelijk toepassen in eigen vastgoed en nieuwbouwprojecten.		In het kader van Regiodeal Waddeneilanden is in 2025 een waterbesparings-campagne voorbereid. Deze campagne wordt in 2026 uitgevoerd.

	Circulaire economie	In het kader van de SDG doelen willen we gericht aan de gang met een circulaire economie binnen de gemeente Schiermonnikoog. Hiervoor stellen we een plan van aanpak op voor de komende jaren, waar we zowel binnen de gemeentelijke organisatie als eiland breed aan de slag gaan met het beperken van de afvalproductie via preventie, vermindering, recyclage en hergebruik.		In het kader van Regiodeal Waddeneilanden is in 2025 een start gemaakt met circulair inkopen. Daarnaast is in 2025 begonnen met circulaire inzet van tuinafval voor het maken van compost op de boerderijen. Ook is in 2025 de tijdelijke kringloopwinkel van start gegaan.
12.8 Verantwoorde consumptie en productie. Tegen 2030 garanderen dat mensen overal beschikken over relevante informatie over en zich bewust zijn van duurzame ontwikkeling en levensstijlen die in harmonie zijn met de natuur.	Energiearmoede tegengaan en voorkomen.	Ondersteuning voor huishoudens door energiecoach. Beschikbaar houden witgoedwissel. Binnen het project Aardgasvrij Eiland worden huishoudens met energiearmoede extra ondersteund door middel van financiële regelingen.		Huishoudens worden ondersteund door de energiecoach en de witgoedregeling is verlengd tot eind 2027.
	Starten uitvoering Transitievisie Warmte (TVW).	Starten met het opstellen van een Warmteprogramma en Wijkuitvoeringsplannen (WUP) opstellen.		De startnota is opgesteld en het vooronderzoek is uitgevoerd.
	Verduurzamen gemeentelijk vastgoed.	Uitvoering nieuw meerjarenonderhoudsplan (MJOP) en verduurzaming.		Met het buitenkansproject Toekomstbestendig Maatschappelijk Vastgoed krijgt dit een extra impuls.

	Verduurzamen woningvoorraad Woon Friesland.	Prestatieafspraken naleven en samenwerking voortzetten. Samenwerken in het Aardgasvrij Eiland project.		In de actuele prestatieafspraken is de samenwerking binnen het Aardgasvrij Eiland concreter uitgewerkt. Er wordt constructief samengewerkt met WoonFriesland binnen Nieuw-Dokkum.
	Verduurzamen maatschappelijk vastgoed.	Uitvoering verdere verduurzaming zwembad, voetbalvereniging en tennisvereniging incl. LED verlichting velden. Het Dorpshuis, de Stag en de kerk(en) ondersteunen in het verduurzamen van hun vastgoed.		Met het buitenkansproject Toekomstbestendig Maatschappelijk Vastgoed krijgt dit een extra impuls.
7.a Tegen 2030 de internationale samenwerking verhogen om toegang te vergemakkelijken tot onderzoek en technologie inzake schone energie, met inbegrip van de hernieuwbare energie, de energiedoeltreffendheid en de geavanceerde en schonere fossiele brandstoffentechnologie, en de investering promoten in energie-infrastructuur en schone energietechnologie.	Minimalisatie van de impact van de netcongestie op de verduurzaming en ontwikkelingen op Schiermonnikoog	Onderzoek naar (innovatieve) oplossingen in de vorm van opslag voor de netcongestie en de capaciteit van de Wadkabel in combinatie met duurzame opwek van energie in samenwerking met de andere Friese Waddeneilanden, Liander en energiecoöperatie de Sintrale.		In 2025 heeft Liander de aanleg van een nieuwe middenspanningskabel voorbereid. De daadwerkelijke aanleg vindt plaats in 2026.
		Innovatieve oplossingen waar nodig toepassen bij nieuwe ontwikkelingen.		Er is inzet van een energiehubregisseur en er vinden verkenningen plaats naar innovatieve oplossingen met onderzoeken uit de RegioDeal
		Monitoring energiebehoefte, opwek en verbruik.		Er zijn diverse data beschikbaar vanuit verschillende bronnen, maar er is nog geen integrale monitoring die gekoppeld is aan de gestelde doelen.

13.3 De opvoeding, bewustwording en de menselijke en institutionele capaciteit verbeteren met betrekking tot mitigatie, adaptatie, impactvermindering en vroegtijdige waarschuwing inzake klimaatverandering.	Participatie in de Energietransitie.	Uitbreiden met inclusieve communicatie- en participatie technieken en kanalen om doelgroepen breder en beter te bereiken en te betrekken.		Er is gestart met een aangepast communicatieplan voor Aardgasvrij Eiland. Dit krijgt vervolg binnen het Warmteprogramma.
11.2 Tegen 2030 toegang voorzien tot veilige, betaalbare, toegankelijke en duurzame vervoerssystemen voor iedereen, waarbij de verkeersveiligheid verbeterd wordt, met name door het openbaar vervoer uit te breiden, met aandacht voor de behoeften van mensen in kwetsbare situaties, vrouwen, kinderen, personen met een handicap en ouderen.	Uitvoering klimaattafel mobiliteit.	Uitvoering vastgestelde Laadvisie en plaatsingsbeleid laadinfrastructuur.		In 2025 is een nieuwe laadpaal geplaatst met twee laadpunten.
SDG Doelen Milieu				
11.6 Duurzame steden en gemeenschappen. Tegen 2030 de nadelige milieu-impact van steden per capita reduceren, ook door bijzondere aandacht te besteden aan de luchtkwaliteit en aan het gemeentelijk en ander afvalbeheer.	Schiermonnikoog schoner en stiller maken.	Uitvoering van de wettelijke milieutaken op het gebied van milieuvergunningverlening, toezicht en handhaving. De FUMO behandelt milieumeldingen en controleert op milieuregels overeenkomstig het VTH-beleid Fryslân.		De uitvoering van de wettelijke milieutaken worden door de verbonden partij FUMO uitgevoerd.
		Milieuvergunningen voor gemeentelijke locaties controleren en indien nodig (laten) updaten.		De FUMO controleert milieubelastende activiteiten en vergunningen voor gemeentelijke locaties door middel van een uitvoerings- en handavingsstrategie die basistaken en specifieke controles omvat.

		Met de FUMO samenwerken op toezicht bij het verwijderen van asbesthoudend materiaal bij sloopwerkzaamheden (eigen toezichthouders zijn ogen en oren in het veld). Inwoners informeren en stimuleren bij het vaststellen en verwijderen van asbest.		Bij het toezicht op het verwijderen van asbesthoudend materiaal wordt samengewerkt met de verbonden partij FUMO.
		Een geactualiseerd bodembeleid vaststellen.		Er is nog geen geactualiseerd bodembeleid vastgesteld. Voor het opstellen van het beleid zal een externe partij moeten worden ingehuurd.
9.4 Industrie, innovatie en infrastructuur. Tegen 2030 de infrastructuur moderniseren en industrieën aanpassen om hen duurzaam te maken, waarbij de focus ligt op een grotere doeltreffendheid bij het gebruik van hulpbronnen en van schonere en milieuvriendelijke technologieën en industriële processen, waarbij alle landen de nodige actie ondernemen volgens hun eigen respectieve mogelijkheden.		In 2024 onderzoeken wat de mogelijkheden zijn voor het (op termijn) invoeren van een zero-emissiezone zodat er alleen nog emissievrije voertuigen op het eiland rijden. We vinden het belangrijk om zelf te kunnen bepalen welke voertuigen er niet meer het eiland op mogen (bijv. oude diesels, oude benzine). Voor eilanders zal een overgangsperiode ingesteld worden voor bestaande ontheffingen.		Dit onderzoek heeft in 2025 geen vervolg gekregen, vanwege de onduidelijkheid over de uitfasering van voertuigen met een verbrandingsmotor.
12.8 Verantwoorde consumptie en productie. Tegen 2030 garanderen dat mensen overall beschikken over relevante informatie over en zich bewust zijn van duurzame ontwikkeling en levensstijlen die in harmonie zijn met de natuur.	Meer duisternis creëren.	In 2023 hebben we een plan laten opstellen om de lichtmasten te voorzien van LED verlichting en overbodige lichtmasten te verwijderen. We gaan over op LED verlichting in 2025, omdat de armaturen dan aan het eind van hun levensduur zijn en vervangen moeten worden. Dan passen we ook een dimregime toe dat bijdraagt aan het creëren van		In juni 2025 zijn alle lichtmasten voorzien van LED verlichting met een dimregime.

		meer duisternis (thema 2.4 fysieke leefomgeving).		
--	--	---	--	--

Wat heeft het gekost?

Exploitatie		primaire begroting 2025	Begroting na wijziging	Realisatie 2025	Vershil
Baten					
PRG2	2 Leefomgeving				
PRD231	2.3 /1 Duurzaamheid				
6822107	6822107 Duurzaamheid	2.475.018	2.475.018	286.164	-2.188.854
Lasten					
PRG2	2 Leefomgeving				
PRD231	2.3 /1 Duurzaamheid				
6723107	6723107 Milieubeheer	-83.400	-85.400	-44.366	41.034
6822107	6822107 Duurzaamheid	-2.651.753	-2.651.753	-533.955	2.117.798
Totaal 2.3 /1 Duurzaamheid		-2.735.153	-2.737.153	-578.321	2.158.832
Resultaat		-260.135	-262.135	-292.157	-30.022

Toelichting op de verschillen

Product + toelichting	Bedrag in € + = meevaller - = tegenvaller	Incidenteel (I) Structureel (S)
6822 107 baten: De eenmalige aanleg van een warmtenet was begroot, in 2025 is de beslissing genomen om geen warmtenet aan te leggen maar individuele warmtepompen te subsidiëren. Dit moet in samenhang gezien worden met 6822 107 lasten.	-2.188.854	I
6723 107 lasten: Er zijn in 2025 minder taken door FUMO uitgevoerd dan begroot.	41.034	I
6822 107 lasten: De verwachting was dat het budget voor een groot deel gebruikt zou worden voor de aanleg van een warmtenet, maar dit heeft niet plaatsgevonden. De keuze is gemaakt het budget om te zetten in een subsidie voor warmtepompen voor koopwoningen, dit loopt tot en met 2030.	2.117.798	I

Natuur

Doelen en activiteiten

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Kleur	Toelichting Jaarrekening
Doel 15 Bescherm, herstel en bevorder het duurzaam gebruik van ecosystemen, beheer bossen en wouden duurzaam, stop landdegradatie en draai het terug en roep het verlies aan biodiversiteit een halt toe.	Rust, ruimte, stilte en donkerte op Schiermonnikoog behouden.	De kernwaarden rust, ruimte, enz. zijn uitgewerkt in de tien pijlers van Schiermonnikoog. Bij nieuwe activiteiten zullen wij steeds kijken of ze binnen de kernwaarden passen.		In juni 2025 zijn alle lichtmasten voorzien van Ledverlichting met een dimregime. Het dimregime is afgestemd op de veiligheid op de weg én duisternis in de nacht.
Doel 15 Bescherm, herstel en bevorder het duurzaam gebruik van ecosystemen, beheer bossen en wouden duurzaam, stop landdegradatie en draai het terug en roep het verlies aan biodiversiteit een halt toe. Doel 14 Behoud en maak duurzaam gebruik van oceanen, zeeën en maritieme hulpbronnen.	(Recreatieve) activiteiten moeten kunnen plaatsvinden met behoud van de natuurlijke waarden van het gebied.	In 2024 is, zoals afgesproken, de Basiskustlijn rond paal 4-5 iets naar het binnenland verplaatst. Dit is voldoende veilig en is zo afgesproken met gemeente, strandondernemers, RWS, Wetterskip Fryslân en Natuurmonumenten. We blijven voor 2025 en verder in de gaten houden hoe het strand zich verhoudt tot veiligheid en activiteiten. Uitgangspunt bij eventuele kustsuppletie is om activiteiten op het Activiteitenstrand te kunnen laten bestaan.		Zoals verwacht is de basiskustlijn in 2025 niet overschreden. Voor de komende periode wordt dit niet verwacht.
		We zorgen ervoor dat bewoners betrokken worden bij de voorbereiding en uitwerking van de dijk- en duinversterking door gesprekken met het Wetterskip en het mede-organiseren van bewonersavonden.		De dijk- en duinversterking werd in 2025 doorkruist door herijking van de dijknormering. De voorbereidingsfase stagneert sindsdien. De gemeente, Wetterskip Fryslân en 1Eilaun hebben hierover

		Planning: 2022-2024: verkenningfase met o.a. bewoners. 2025: voorbereidingsfase door Wetterskip met alle betrokken partijen. 2027-2028: Uitvoering werkzaamheden dijk- en duinversterking.		gecommuniceerd met inwoners en andere belangstellenden.
		Voor het Nationaal Park vindt twee keer per jaar bestuurlijk overleg plaats via het Overlegorgaan. Vanaf 2025 wordt het in 2024 vastgestelde Ambitieplan uitgevoerd.		In 2025 zijn alle maatregelen uit het uitvoeringsplan uitgevoerd. Veel van deze maatregelen zijn via publieksavonden, thema-avonden en nieuwsbrieven aan inwoners en andere belangstellenden gecommuniceerd.
		In 2025 gaan we aan de slag met een SoortenManagementPlan. Daarmee brengen we gebouwde wonende soorten in kaart zodat isoleren en (ver)bouw wordt vereenvoudigd. Daarbij kijken we ook bewust naar de 'plus' aan de voorkant door bijvoorbeeld het creëren van nestgelegenheden. Voor het opstellen maken we gebruik van een subsidie van de provincie.		In 2025 hebben we, na een aanbestedingstraject, een uitvoerend bureau geselecteerd om een Soortenmanagementplan op te stellen. We werken hierbij samen met Vlieland en Ameland. In het najaar van 2025 is het eerste ecologisch onderzoek begonnen.
		We initiëren contact met de rijksoverheid over de nieuwe regels rondom het vissen met recreatieve staand wantnetten. We blijven hier pleiten d.m.v. brieven om deze manier van vissen mogelijk te houden.		In 2025 heeft de rijksdienst voor ondernemend Nederland (RVO), op onze uitnodiging, een presentatie gegeven aan eilander vissers over de nieuwe Europese regelgeving voor de recreatieve visserij.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie		primaire begroting 2025	Begroting na wijziging	Realisatie 2025	Vershil
Baten					
PRG2	2 Leefomgeving				
PRD232	2.3 /2 Natuur				
6550107	6550107 Natuur en landschapsbescherming	1.500	1.500	0	-1.500
Lasten					
PRG2	2 Leefomgeving				
PRD232	2.3 /2 Natuur				
6240103	6240103 Afwatering en landaanwinning	-26.315	-26.315	-24.935	1.380
6550107	6550107 Natuur en landschapsbescherming	-42.040	-54.010	-32.123	21.887
Totaal 2.3 /2 Natuur		-68.355	-80.325	-57.057	23.268
Resultaat		-66.855	-78.825	-57.057	21.768

Toelichting op de verschillen

Product + toelichting	Bedrag in € + = meevaller - = tegenvaller	Incidenteel (I) Structureel (S)
Baten: geen bijzonderheden.		
6550 107 lasten: Het SoortenManagementPlan (SMP) is in de plaats gekomen van de QuickScan, hierdoor is het budget van de QuickScan niet benut. Daarnaast is het SMP opgeschoven in de tijd en hierdoor niet volledig benut.	21.887	I

2.4 Fysieke leefomgeving

Doelen en activiteiten

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Kleur	Toelichting Jaarrekening
Doel 11 Maak steden en menselijke nederzettingen inclusief, veilig, veerkrachtig en duurzaam.	We borgen een goede onderhoudsstaat van de openbare ruimte, die recht doet aan het groene en authentieke karakter van het dorp. Daardoor draagt de openbare ruimte positief bij aan een aangenaam leef- en verblijfsklimaat van inwoners en recreanten.	We voeren het wegenbeheerplan 2023 – 2032 uit.		Het onderhoud is volgens plan uitgevoerd.
		We bestrijden (Reuzenberenklauw, Japanse Duizendknoop, Reuzenspringbalsemien, Dijkviltbraam, Amerikaanse vogelkers) en beheersen (Rimpelroos) invasieve exoten de komende jaren en overleggen daarover met Natuurmonumenten.		In 2025 hebben we verschillende schadelijke planten aangepakt. Reuzenberenklauw is handmatig uitgestoken, Amerikaans vogelkers is gerooid en Japanse Duizendknoop is bestreden met hoogspanning. In 2026

				gaan we daarmee verder.
		We stimuleren inwoners om Reuzenberenklauw, Reuzenspringbalsemien en Japanse duizendknoop uit hun tuinen te verwijderen.		In het voorjaar en de zomer is hier aandacht aan besteed in de nieuwsbrief.
		We blijven overhangend groen gericht aanpakken.		Waar nodig hebben we inwoners aangesproken op overhangend groen.
		We vervangen klein materieel met een benzinemotor door elektrisch aangedreven materieel, zoals bladblazers, kettingzagen en bosmaaiers. In 2025 vervangen we de kraan op de vrachtwagen.		De kraan op de vrachtwagen is vervangen. Daarnaast is de shredder in gebruik genomen. Daarmee verkleinen we tuinafval voor compostering bij de boeren.
		In 2025 nemen we het areaal groen in beheerprogramma BrutlS op.		Het beheerprogramma BrutlS is gevuld met alle groengebieden. Hierna zijn mutaties in de BGT (Basisregistratie Grootchalige Topografie) doorgevoerd.
Doel 15 Bescherm, herstel en bevorder het duurzaam gebruik van ecosystemen, beheer bossen en wouden duurzaam, stop landdegradatie en draai het terug en roep het verlies aan biodiversiteit een halt toe.	We vergroten de biodiversiteit in de openbare ruimte door het beter borgen van ecologisch maaibeheer in een nieuw maaibestek en het uitvoeren van de maatregelen die voortkomen uit het Bijenpact gemeente Schiermonnikoog.	We voeren de maatregelen uit die in het Bijenpact gemeente Schiermonnikoog zijn afgesproken. We voeren ecologisch maaibeheer uit		In 2025 hebben we biologisch bloemenzaad gezaaid bij de ondergrondse afvalcontainers aan de Badweg. Bij de bloemenweide achter het gemeentehuis is een bijenhotel geplaatst. Het bijenhotel is gemaakt tijdens de SDG-dag.

	We stimuleren het vergroten van de biodiversiteit in tuinen	We vergroten de bewustwording en inspireren en ondersteunen onze inwoners door middel van verschillende acties, zoals Steenbreek. We werken samen met WoonFriesland en besteden in de prestatieafspraken aandacht en aan het vergroten van de biodiversiteit in de tuinen van de huurders.		Dit heeft onze blijvende aandacht.
Doel 11 Maak steden en menselijke nederzettingen inclusief, veilig, veerkrachtig en duurzaam.	We behouden en versterken het aanzien van het dorp.	We houden een gezond en veilig bomenbestand in stand en breiden het zo mogelijk uit. Een gezond en veilig bomenbestand levert nu en in de toekomst een waardevolle bijdrage aan de natuurlijke sfeer en leefbaarheid van het dorp en aan de gezondheid van inwoners en bezoekers.		In 2025 zijn er 15 nieuwe bomen geplant.
		Om de dorpskern op te fleuren, blijven we bloembakken aan meerdere lichtmasten ophangen in het groeiseizoen.		Ook in 2025 stonden de bloembakken weer in volle bloei.
		In 2025 verleden we de openbare verlichting en stemmen het dimregime af op een veilig gebruik van de openbare ruimte met respect voor de donkerte op het eiland. We stellen een nieuw beheerplan openbare verlichting en elektrische installaties vast.		In juni 2025 zijn alle lichtmasten voorzien van LED verlichting met dimregime. Het college heeft het beheerplan voor de openbare verlichting en elektrische installaties 2026 - 2035 vastgesteld.
Doel 6 Verzekeren toegang tot duurzaam beheer van water en sanitatie voor iedereen.	Een goed en adequaat beheer van de riolering in het belang van de volksgezondheid, het milieu en het beperken	We koppelen waar mogelijk de afvoer van regenwater af van het gemengd riool, veelal in combinatie met wegonderhoud. Ook benutten we		We hebben voorbereidingen getroffen om op 45 locaties straatkolken aan te sluiten op infiltratieputten. Daarmee koppelen we

	van regen- en grondwateroverlast.	mogelijkheden om regenwater te bergen in de openbare ruimte om overlast bij hevige regenbuien te beperken. In 2025 leggen we met Rijkssubsidie 40 infiltratiekolken aan. Daarnaast laten we een water- en rioleringsprogramma opstellen voor de periode 2026 - 2035.		ze af van de riolering. De uitvoering vindt begin 2026 plaats. In 2025 is het Water- en rioleringsprogramma 2026 - 2035, nadat het ter inzage heeft gelegen, vastgesteld door het college.
Doel 13 Neem dringend actie om klimaatverandering en haar impact te bestrijden.	Een begraafplaats waarvan de toekomstbestendigheid is verzekerd, zodat zo lang mogelijk van de huidige begraafplaats gebruik kan worden gemaakt.	We zorgen voor een goed onderhouden begraafplaats. We onderhouden de paden en het groen op en rond de begraafplaats. We schrijven rechthebbenden van graven aan over het onderhoud van graven en grafmonumenten. En geven uitvoering aan het onderhoudsplan historische graven en het plan van aanpak voor graven voor onbepaalde tijd.		We schrijven sinds 2025 rechthebbenden van graven ruim op tijd aan om het grafrecht te verlengen. Als we geen contact krijgen met rechthebbenden plaatsen we gedurende 1 jaar een bordje bij het graf, met het verzoek om contact op te nemen met de beheerder van de begraafplaats. In 2025 hebben we onderzoek laten doen naar de funeraire waarde van 17 graven waarvan het grafrecht is beëindigd.
	In overleg met Rijkswaterstaat passen we de beheerovereenkomst van de veerdam aan met het uitgangspunt dat de gemeente uitsluitend verantwoordelijk is voor het beheer en onderhoud van de weg en de bovengrondse voorzieningen.	Pas nadat overeenstemming is met RWS over het beheer en de bijbehorende financiën willen we met belanghebbenden onderzoeken of een betere lay-out van de hele veerhaven kan bijdragen aan het beter afwikkelen van verkeersstromen op (zeer) drukke momenten.		In overleg met Rijkswaterstaat en direct belanghebbenden is in 2025 gewerkt aan een ontwerp voor een verkeersveilige inrichting van de veerhaven. We overleggen met Rijkswaterstaat om de beheerafspraken aan te passen aan de nieuwe situatie.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie		primaire begroting 2025	Begroting na wijziging	Realisatie 2025	Verschil
Baten					
PRG2	2 Leefomgeving				
PRD241	2.4 /1 Fysieke leefomgeving				
6001200	6001200 Ambtswoning burgemeester	14.100	14.100	20.015	5.915
6310103	6310103 Bedrijfsterreinen	15.300	15.300	17.351	2.051
6310104	6310104 Bedrijfsterreinen vm manage Melle Grietjespad	0	0	1.144	1.144
6330203	6330203 Benzinstation	8.000	8.000	8.325	325
6560103	6560103 Openbaar groen	10.924	10.924	26.606	15.682
6670156	6670156 Dorpshuis	2.700	2.700	2.387	-313
6721103	6721103 Huishoudelijk afval	7.290	7.290	25.936	18.646
6721104	6721104 Verpakkingsmateriaal gescheideninzameling	15.495	15.495	16.260	765
6721153	6721153 Bedrijfsafval	0	0	0	0
6722103	6722103 Riolering	22.000	22.000	22.000	0
6724103	6724103 Aula	1.280	1.280	23	-1.257
6724153	6724153 Begraafplaats	0	0	476	476
6725102	6725102 Afvalstoffenheffing rechten huishoudelijk afval	383.156	383.156	393.408	10.252
6725152	6725152 Reinigingsrechten bedrijfsafval	13.000	13.000	18.656	5.656
6726102	6726102 Rioolheffing	224.308	224.308	204.247	-20.061
6732103	6732103 Begraafplaatsrechten	42.449	42.449	74.078	31.629
6820159	6820159 Woningen verhuur	22.525	22.525	23.875	1.350
6820209	6820209 Doorstroomwoningenwinkelpand Langestreek	67.477	67.477	68.182	705
6820259	6820259 Overige gebouwen	4.494	4.494	3.722	-772
6820309	6820309 Reddingsweg 2	10.295	10.295	11.657	1.362
6820359	6820359 Willemshof 11a	17.520	17.520	17.714	194
6820409	6820409 Garageboxen	6.075	6.075	5.956	-119
6820459	6820459 Noorderstreek 40	0	0	0	0
6820509	6820509 Koningshuis Nieuwestreek 1	8.784	8.784	11.183	2.399
6820609	6820609 Garages Kustweg 8 Lauwersoog	0	45.000	8.410	-36.590
Totaal 2.4 /1 Fysieke leefomgeving		897.172	942.172	981.611	39.439
Lasten					
PRG2	2 Leefomgeving				
PRD241	2.4 /1 Fysieke leefomgeving				
6001200	6001200 Ambtswoning burgemeester	-20.635	-20.635	-23.610	-2.975
6310103	6310103 Bedrijfsterreinen	-8.978	-8.978	-6.237	2.741
6310104	6310104 Bedrijfsterreinen vm manage Melle Grietjespad	0	0	-1.144	-1.144
6330203	6330203 Benzinstation	-10.564	-22.564	-36.930	-14.366
6560103	6560103 Openbaar groen	-368.911	-368.911	-283.896	85.015
6670156	6670156 Dorpshuis	-46.794	-46.794	-46.386	408
6721103	6721103 Huishoudelijk afval	-328.085	-330.867	-412.209	-81.342

Exploitatie	primaire begroting 2025	Begroting na wijziging	Realisatie 2025	Verschil
6721104 6721104 Verpakkingsmateriaal gescheideninzameling	-11.800	-11.800	-505	11.295
6721153 6721153 Bedrijfsafval	-58.036	-58.036	-50.884	7.152
6722103 6722103 Riolering	-169.946	-169.946	-120.781	49.165
6724103 6724103 Aula	-6.460	-6.460	-5.900	560
6724153 6724153 Begraafplaats	-25.695	-25.695	-33.766	-8.071
6725152 6725152 Reinigingsrechten bedrijfsafval	0	0	676	676
6726102 6726102 Rioolheffing	0	0	-1.955	-1.955
6732103 6732103 Begraafplaatsrechten	0	0	-135	-135
6820159 6820159 Woningen verhuur	-26.047	-62.047	-78.379	-16.332
6820209 6820209 Doorstroomwoningenwinkelpand Langestreek	-63.093	-63.093	-79.194	-16.101
6820259 6820259 Overige gebouwen	-74.603	-74.603	-32.563	42.040
6820309 6820309 Reddingsweg 2	-12.141	-12.141	-12.716	-575
6820359 6820359 Willemshof 11a	-17.815	-17.815	-15.619	2.196
6820409 6820409 Garageboxen	-3.889	-3.889	-4.120	-231
6820459 6820459 Noorderstreek 40	-14.088	-14.088	-14.775	-687
6820509 6820509 Koningshuis Nieuwestreek 1	-24.312	-24.312	-26.763	-2.451
6820559 6820559 vmBezoekerscentrum Torenstreek 20	0	-31.500	-17.093	14.407
6820609 6820609 Garages Kustweg 8 Lauwersoog	0	-45.000	-1.799	43.201
6820659 6820659 Oosterreeweg 2 Grond met opstal	0	-300.000	-299.476	524
Totaal 2.4 /1 Fysieke leefomgeving	-1.291.892	-1.719.174	-1.606.160	113.014
Resultaat	-394.720	-777.002	-624.548	152.454

Toelichting op de verschillen

Product + toelichting	Bedrag in € + = meevaller - = tegenvaller	Incidenteel (I) Structureel (S)
6732 103 baten: Overschrijding doordat er meer graven zijn uitgegeven en er zijn meer verlengingen van grafrecht geweest.	31.629	I
6820 609 baten: De inkomsten zijn te hoog begroot. Daarnaast waren er pas vanaf augustus inkomsten waarbij kosten van beheer in mindering zijn gebracht.	-36.590	I
6560 103 lasten: De kosten van nieuwe aanplant en groenaanleg zijn verantwoord op het LOC, maar waren hier begroot.	85.015	I
6721 103 lasten: Er zijn meer kosten gemaakt voor huur ondergrondse containers en voor inzameling huisvuil en glas dan begroot.	-81.342	I
6722 103 lasten: Er zijn minder werkzaamheden n.a.v. rioolstorage uitgevoerd. Daarnaast zijn de afschrijvingskosten lager door aanpassing van de afschrijvingstermijn riolering naar 70 jaar.	49.165	I
6820 259 lasten: De kosten voor aanvragen omgevings- en milieuvergunningen zijn op 9000 170 verantwoord.	42.040	I

6820 609 lasten: In 2024 is een voorkeursrecht op de garageboxen aan de Kustweg in Lauwersoog gevestigd, er is echter pas in 2025 tot aankoop over gegaan. In verband met de verwachte aankoop in 2024 zijn voor 2025 kosten van afschrijvingen en rente begroot die niet in 2025 zijn gerealiseerd.	43.201	I
--	--------	---

2.5 Vergunningverlening, toezicht en handhaving

Doelen en activiteiten

SDG Doelen VTH	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Kleur	Toelichting Jaarrekening
16.3 Vrede, justitie en sterke publieke diensten. De rechtsregels bevorderen op nationaal en internationaal niveau en gelijke toegang tot het rechtssysteem voor iedereen garanderen.	Een gezonde, veilige en prettige leefomgeving omdat de geldende regels worden nageleefd.	Als gemeente zijn wij verplicht om te handhaven wanneer een rechtsregel wordt overtreden. Alleen onder bijzondere omstandigheden mogen wij daar van afzien. Op basis van de vastgestelde nota "Gelijke monniken, gelijke kappen" prioriteren wij op welke regels wij de toezicht- en handhavingsaandacht als eerste richten.		De gemeente heeft zich aan de nota "Gelijke monniken, gelijke kappen" en de daarin opgenomen prioriteiten geconformeerd.
		De bouwtoezichthouder laten controleren of volgens de verleende vergunning wordt gebouwd, de resultaten daarvan vastleggen en indien nodig handhaven.		In 2025 zijn er 17 verleende vergunningen afgehandeld, hierbij is gecontroleerd of conform de verleende vergunning is gebouwd. Bij 3 vergunningen bleek dat niet volgens de verleende vergunning is gebouwd.
		Samenwerken met Brandweer Fryslân voor de (periodieke) toezicht op brandveilig bouwen en brandveilig gebruik van gebouwen.		In 2025 zijn er in totaal 27 periodieke en/of hercontroles op brandveiligheid uitgevoerd.

		Toezicht op recreatief gebruik van woningen die bestemd zijn voor permanente bewoning in 2025 voortzetten en indien nodig handhaven. Dit bevordert de leefbaarheid van Schiermonnikoog.		In 2025 is extra handhavingscapaciteit beschikbaar gekomen. Deze extra capaciteit hebben we tot nu toe nog niet kunnen inzetten. Het tekort aan inzetbare capaciteit vertraagt de projectmatige aanpak.
16.6 Vrede, justitie en sterke publieke diensten. Doeltreffende, verantwoordelijke en transparante instellingen ontwikkelen op alle niveaus.	De kwaliteit van de strategische en programmatische uitvoering bij vergunningverlening, toezicht en handhaving verbeteren.	De beleidsnota "Gelijke monniken, gelijke kappen" evalueren (loopt tot en met 2024) en aan de hand daarvan een nieuw strategisch beleidskader opstellen.		In juni 2025 is de beleidsnota geëvalueerd. Daarna is nieuw Uitvoerings- en handhavingsbeleid 2026-2029 opgesteld. Dit beleid is inmiddels vastgesteld.
		Een uitvoeringsprogramma (laten) opstellen voor 2025		Onderdeel van het Uitvoerings- en handhavingsbeleid is een Uitvoeringsprogramma voor 2026. Dit programma is inmiddels ook vastgesteld.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie		primaire begroting 2025	Begroting na wijziging	Realisatie 2025	Verschil
Baten					
PRG2	2 Leefomgeving				
PRD251	2.5 /1 Vergunningverlening, toezicht en handhaving				
6823109	6823109 Leges Omgevingswetvergunningen	101.582	101.582	34.489	-67.093
6823159	6823159 Leges welstandtoezicht	10.750	10.750	13.063	2.313
Totaal 2.5 /1 Vergunningverlening, toezicht en handhaving		112.332	112.332	47.552	-64.780
Lasten					
PRG2	2 Leefomgeving				
PRD251	2.5 /1 Vergunningverlening, toezicht en handhaving				
6822159	6822159 Omgevingswetvergunningen	-73.817	-72.677	-75.617	-2.940
6822209	6822209 Toezicht en handhaving	-188.401	-189.541	-186.042	3.499
6822259	6822259 BAG	-48.454	-48.454	-55.863	-7.409
6823109	6823109 Leges Omgevingswetvergunningen	0	0	0	0
Totaal 2.5 /1 Vergunningverlening, toezicht en handhaving		-310.672	-310.672	-317.522	-6.850
Resultaat		-198.340	-198.340	-269.970	-71.630

Toelichting op de verschillen

Product + toelichting	Bedrag in € + = meevaller - = tegenvaller	Incidenteel (I) Structureel (S)
6823 109 baten: De inkomsten lijken begroot te zijn op basis van de vervallen Wabo. De producten waarvoor leges kunnen worden geheven zijn onder de Omgevingswet wezenlijk anders. Zo is voor bouwen technisch vaak geen vergunning meer nodig terwijl dat voorheen een substantieel legesbedrag was. Daarnaast zijn de nog te ontvangen leges Omgevingswet 2025 niet opgenomen in 2025, maar vallen in 2026. En er zijn in 2025 geen grote aanvragen geweest.	-67.093	I
Lasten: geen bijzonderheden		

2.6 Openbare orde en veiligheid

Doelen en activiteiten

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Kleur	Toelichting Jaarrekening
Doel 3 Verzekeren van een goede gezondheid en promoot welzijn voor alle leeftijden. Doel 16 Vrede, justitie en sterke publieke diensten.	Voorkomen en aanpakken van overmatig alcohol- en drugsgebruik.	Voorlichting geven aan jongeren over alcohol- en drugs.		Dit is in 2025 niet uitgevoerd, naar verwachting wordt dit in het huidige jaar opgepakt.
		Voorlichten ondernemers t.a.v. overmatig alcohol- en drugsgebruik en actief betrekken bij het voorkomen van overmatig gebruik.		Dit is in 2025 niet uitgevoerd, naar verwachting wordt dit in het huidige jaar opgepakt.
		Aan blijven sluiten bij de werkgroep gezonde Leefstijl en vanuit OOV ondersteuning en invulling geven.		We werken hierbij samen met Sociaal Domein, er wordt gekeken of de werkgroep in bredere vorm opnieuw kan worden opgezet.
Doel 11 Maak steden en menselijke nederzettingen inclusief, veilig, veerkrachtig en duurzaam. Doel 16 Vrede, justitie en sterke publieke diensten.	Inwoners en bezoekers voelen zich veilig op Schiermonnikoog.	Het Integraal Veiligheidsplan is gemaakt en vastgesteld door de Raad. Aan de hand van een uitvoeringsplan zal aan de prioriteiten uit het Integraal veiligheidsplan worden gewerkt.		Het IVP wordt uitgevoerd, maar loopt af in 2026. Daarom is een vervolgtraject nodig.
		Versterken toezicht- en handhaving capaciteit hoogseizoen (toezichthouders & BOA's). Evalueren hoe de afgelopen toezicht periode is gegaan.		De ervaringen met detachingsbureaus voor het aanleveren van handhaving zijn wisselend. Daarom wordt samengewerkt met Terschelling, Ameland en Leeuwarden op het gebied van handhaving.

		Aandacht voor politie capaciteit en het proberen in te stellen van een vaste poule.		Er is inmiddels een sterke poule van drie vaste agenten die afwisselend op het eiland werken. Daarnaast is er een grotere groep agenten die minder vast maar wel met regelmaat op het eiland aanwezig is.
		Opstellen plan van aanpak ondermijning als vervolg op het opgeleverde ondermijningsbeeld.		Samen met de andere eilanden wordt bekeken hoe het ondermijningsbeleid goed kan worden uitgevoerd. Daarnaast kijken de eilanden ook zelf welke acties zij kunnen nemen.
		Opstellen van een LIO (lokaal informatie overleg) ter behoeve aanpak ondermijning.		We hebben geprobeerd een LIO op te zetten, maar dit bleek niet goed te passen bij de kleine schaal van Schiermonnikoog. Samen met het RIEC wordt nu gekeken naar een passend alternatief.
		Veiligheid op het strand. Bekijken hoe activiteiten zich verhouden tot elkaar (badgasten vs activiteiten).		Er is inbreng geleverd aan de Strandnota om een aantal zaken beter op elkaar af te stemmen. Er wordt bekeken of losse onderdelen alsnog kunnen worden geïmplementeerd, zoals aangepaste kampvuurlocaties.
		Veiligheid van badgasten evalueren en indien nodig verbeteren (lifeguards).		Elk jaar evalueren we de inzet van de lifeguards. Het contact loopt goed en er zijn de afgelopen jaren geen problemen geweest.
	Voorkomen van overlast en specifieke recreatie- en horeca overlast.	Evalueren horeca convenant.		Door personele wisselingen bij de politie en vertrek burgemeester heeft de evaluatie dit jaar vertraging opgelopen. Deze wordt zo snel mogelijk weer opgepakt.

	Het versterken en onderhouden van incidentmanagement in reguliere en bijzondere omstandigheden.	Toezicht en handhaving op naleving Alcoholwet.		In 2025 zijn er minder controles uitgevoerd dan gepland door beperktere handavingsinzet. Bij de controles zijn geen overtredingen vastgesteld.
		Versterken van de interne crisisorganisatie.		In 2025 is de crisisorganisatie versterkt. Door instroom en uitstroom vraagt de inrichting van de crisisorganisatie continu aandacht.
		Evalueren van de crisisplanvorming en indien nodig up-to-date maken.		We werken ook aan het bijwerken van de plannen en protocollen. Doordat de basis nu beter op orde is is daar meer ruimte voor.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie		primaire begroting 2025	Begroting na wijziging	Realisatie 2025	Verschil
Baten					
PRG2	2 Leefomgeving				
PRD261	2.6 /1 Openbare orde en veiligheid				
6140101	6140101 Openbare orde	4.759	4.759	1.196	-3.563
Lasten					
PRG2	2 Leefomgeving				
PRD261	2.6 /1 Openbare orde en veiligheid				
6120355	6120355 VRF Brandweer Crisisbeheer	-251.090	-251.090	-228.420	22.670
6120451	6120451 Rampenbestrijding	-50.637	-50.637	-52.972	-2.335
6120551	6120551 GHOR GNK	-13.091	-13.091	-23.193	-10.102
6140101	6140101 Openbare orde	-144.280	-144.280	-116.291	27.989
Totaal 2.6 /1 Openbare orde en veiligheid		-459.098	-459.098	-420.875	38.223
Resultaat		-454.339	-454.339	-419.679	34.660

Toelichting op de verschillen

Product + toelichting	Bedrag in € + = meevaller - = tegenvaller	Incidenteel (I) Structureel (S)
Baten: geen bijzonderheden		
6120 355 lasten: Er heeft in 2025 geen jaarlijks onderhoud aan de blusputten plaatsgevonden, in 2026 wordt het onderhoud hervat. Daarnaast waren de kosten GR Veiligheidsregio Fryslân te hoog begroot.	22.670	I
6140 101 lasten: De inhuur van personeel was lager dan begroot.	27.989	I

2.7 Mutaties reserves programma 2

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	primaire begroting 2025	Begroting na wijziging	Realisatie 2025	Verschil
Onttrekkingen				
PRG2 2 Leefomgeving				
PRD271 2.7 /1 Mutaties reserves programma 2	288.132	758.014	438.654	-319.360
Storting				
PRG2 2 Leefomgeving				
PRD271 2.7 /1 Mutaties reserves programma 2	-14.715	-14.715	-14.715	0
Mutaties reserves	273.417	743.299	423.939	-319.360
Gerealiseerd resultaat	273.417	743.299	423.939	-319.360

Toelichting op de mutaties reserves

Reserve	Bedrag in € + = meevaller - = tegenvaller	Incidenteel (I) Structureel (S)
6980 122 baten: dit wordt veroorzaakt door uit 2024 doorgeschoven budgetten die ook in 2025 niet zijn gebruikt.	-319.360	I
6980 122 lasten: geen bijzonderheden		

Recapitulatie programma 2 Leefomgeving

Recapitulatie

Exploitatie		primaire begroting 2025	Begroting na wijziging	Realisatie 2025	Vershil
Baten					
PRG2	2 Leefomgeving				
PRD211	2.1 /1 Bestemmingsplannen	0	0	105.010	105.010
PRD212	2.1 /2 Wonen en volkshuisvesting	0	0	12.409	12.409
PRD221	2.2 /1 Verkeer en vervoer	73.410	73.410	74.455	1.045
PRD231	2.3 /1 Duurzaamheid	2.475.018	2.475.018	286.164	-2.188.854
PRD232	2.3 /2 Natuur	1.500	1.500	0	-1.500
PRD241	2.4 /1 Fysieke leefomgeving	897.172	942.172	981.611	39.439
PRD251	2.5 /1 Vergunningverlening, toezicht en handhaving	112.332	112.332	47.552	-64.780
PRD261	2.6 /1 Openbare orde en veiligheid	4.759	4.759	1.196	-3.563
Totaal 2 Leefomgeving		3.564.191	3.609.191	1.508.397	-2.100.794
Lasten					
PRG2	2 Leefomgeving				
PRD211	2.1 /1 Bestemmingsplannen	-187.704	-263.479	-613.459	-349.980
PRD212	2.1 /2 Wonen en volkshuisvesting	-57.850	-75.350	-68.996	6.354
PRD221	2.2 /1 Verkeer en vervoer	-562.807	-629.719	-428.018	201.701
PRD231	2.3 /1 Duurzaamheid	-2.735.153	-2.737.153	-578.321	2.158.832
PRD232	2.3 /2 Natuur	-68.355	-80.325	-57.057	23.268
PRD241	2.4 /1 Fysieke leefomgeving	-1.291.892	-1.719.174	-1.606.160	113.014
PRD251	2.5 /1 Vergunningverlening, toezicht en handhaving	-310.672	-310.672	-317.522	-6.850
PRD261	2.6 /1 Openbare orde en veiligheid	-459.098	-459.098	-420.875	38.223
Totaal 2 Leefomgeving		-5.673.531	-6.274.970	-4.090.408	2.184.562
Gerealiseerd saldo van baten en lasten		-2.109.340	-2.665.779	-2.582.010	83.769
Onttrekkingen		288.132	758.014	438.654	-319.360
Stortingen		-14.715	-14.715	-14.715	0
Mutaties reserves		273.417	743.299	423.939	-319.360
Gerealiseerd resultaat		-1.835.923	-1.922.480	-2.158.071	-235.591

Uniforme beleidsindicatoren programma 2

Overzicht uniforme beleidsindicatoren

Uniforme beleidsindicatoren	Eenheid	Bronjaar	Schiermonnikoog	Nederland
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	2024	3,3	8,4
Demografische druk	%	2025	76,5	70,7
Hernieuwbare elektriciteit	%	2022	37,7	32,5
Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	2024	371	148
Verwijzingen Halt	Aantal per 10.000 jongeren	2021	21	8
Winkeldiefstallen	Aantal per 10.000 jongeren	2024	0	2,2
Geweldsmisdrijven	Aantal per 10.000 jongeren	2024	0	4,3
Diefstallen uit woning	Aantal per 10.000 jongeren	2024	0	1,2
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 10.000 jongeren	2024	5,1	5,7

Leeswijzer uniforme beleidsindicatoren

Uniforme beleidsindicatoren	Toelichting
Nieuw gebouwde woningen	Nieuw gebouwde woningen, exclusief overige toevoegingen, zoals transformaties.
Demografische druk	De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar.
Hernieuwbare elektriciteit	Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.
Omvang huishoudelijk restafval	Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval.
Verwijzingen Halt	Het aantal verwijzingen naar Halt per 1.000 inwoners in de leeftijd van 12-17 jaar.
Winkeldiefstallen	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.
Geweldsmisdrijven	Het aantal geweldsmisdrijven. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).
Diefstallen uit woning	Het aantal diefstallen uit woningen per 1.000 inwoners.
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Hieronder vallen brandstichting, alle vormen van vernieling en misdrijven tegen de openbare orde en het openbaar gezag. Voorbeelden van misdrijven tegen de openbare orde en tegen het openbaar gezag zijn opruiing, huis-, computer- en lokaalvredebreuk, deelneming aan een criminele of terroristische organisatie, openlijke geweldpleging, godslastering, discriminatie en het doen van een valse aangifte. Omdat het delict mensenhandel vaak onder dezelfde feitcode geregistreerd wordt als het delict mensensmokkel worden deze twee delicten samengeteld en weergegeven bij de gewelds- en seksuele misdrijven.

Programma 3 - Economie en werkgelegenheid

3.1 Toerisme en recreatie

Strand

Doelen en activiteiten

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Kleur	Toelichting Jaarrekening
11.4 De inspanningen verhogen om het culturele en natuurlijke erfgoed van de wereld te beschermen en veilig te stellen. 14.1 De vervuiling van de zee voorkomen en in aanzienlijke mate verminderen, in het bijzonder als gevolg van activiteiten op het land, met inbegrip van vervuiling door rondrijvend afval en voedingsstoffen.	Een schoon en veilig strand.	Het faciliteren van strandschoonmaakacties door het beschikbaar stellen van personeel en inzamelmaterieel (tractor met wagen en plastic inzamelbakken) en zorgen voor de afvoer en verwerking van het strandafval.		In 2025 zijn samen met Natuurmonumenten en de Eilander Balgexpres twee strandopruimacties georganiseerd.
		Plaatsen van de houten afvalbakken op het strand vanaf paal 9 tot paal 16 in het voorjaar en de zomer.		Een vrijwilliger heeft met materieel van de gemeente weer houtenafvalbakken geplaatst en geleegd.
		Een adequate bewaking van het badstrand bij strandpaviljoen de Marlijn door de KNRM LifeGuards.		Alles is volgens verwachting verlopen.
		Samen met Rijkswaterstaat, het Waterschap en Natuurmonumenten de ontwikkeling van het strand in de gaten houden in het kader van zandsuppletie.		Alles is volgens verwachting verlopen.
	Goed toegankelijke strandovergangen met goede sanitaire voorzieningen en goede afvalvoorzieningen. Daarbij heeft de toegankelijkheid voor	Goed onderhouden van de sanitaire voorzieningen en strandovergang Badweg. In 2025 vervangen we de sanitaire unit.		De sanitaire unit wordt naar verwachting in 2026 vervangen.

	minder mobiele mensen prioriteit.	Zorgdragen voor een adequate afvalvoorziening bij de strandovergangen.		Alles is volgens verwachting verlopen.
		Bij strandovergangen Badweg en Prins Bernhardweg is een strandrolstoel beschikbaar.		Alles is volgens verwachting verlopen.
	Een aangrenzend verblijfsgebied dat aantrekkelijk is voor inwoners en recreanten.	Het implementeren van de visie op het activiteitenstrand.		De ontwerp strandnota is gereed voor besluitvorming door de gemeenteraad.
	Het borgen van de toegankelijkheid van het strand bij Paal 3 en het badstrand voor zowel strandbezoekers als de hulpverleningsdiensten.	Zo nodig deponeren van zand op de toegang naar het strand bij strandovergang Badweg om de bereikbaarheid voor strandbezoekers en de hulpverleningsdiensten te waarborgen.		Hiervoor was in 2025 geen aanleiding.
		Waarborgen van een goede toegankelijkheid van het strand bij strandovergang Prins Bernhardweg voor onder andere de hulpverleningsdiensten.		Alles is volgens verwachting verlopen.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie		primaire begroting 2025	Begroting na wijziging	Realisatie 2025	Verschil
Baten					
PRG3	3 Economie en werkgelegenheid				
PRD311	3.1 /1 Strand				
6140151	6140151 Strandbewaking	1.520	1.520	4.380	2.860
Lasten					
PRG3	3 Economie en werkgelegenheid				
PRD311	3.1 /1 Strand				
6140151	6140151 Strandbewaking	-86.413	-86.413	-71.003	15.411
Resultaat		-84.893	-84.893	-66.623	18.270

Toelichting op de verschillen

Product + toelichting	Bedrag in € + = meevaller - = tegenvaller	Incidenteel (I) Structureel (S)
Baten en lasten: geen bijzonderheden.		

Toeristisch product

Doelen en activiteiten

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Kleur	Toelichting Jaarrekening
Doel 8 Bevorder aanhoudende, inclusieve en duurzame economische groei, volledige en productieve tewerkstelling en waardig werk voor iedereen 8.3 Bevorderen van op ontwikkeling toegespitste beleidslijnen die productieve activiteiten ondersteunen, alsook de creatie van waardige jobs, ondernemerschap,	Vasthouden van minimaal 300.000 gasten op jaarbasis. Uitbreiding hiervan niet zoeken in het hoogseizoen, maar in seizoenverbreding.	Stimuleren van evenementen voor specifieke doelgroepen, passend bij de tijd van het jaar.		De promotie van evenementen wordt uitgevoerd door de VVV. Zij krijgen hiervoor een structurele exploitatiebijdrage. De promotieactiviteiten zijn voornamelijk gericht op het verlengen van het seizoen. Het aantal bezoekers in 2025 was 299.746. Dat is 2,5% minder dan in 2024 toen er 307.433 bezoekers waren.

creativiteit en innovatie, en de formalisering en de groei aanmoedigen van micro-, kleine en middelgrote ondernemingen, ook via toegang tot financiële diensten 8.9 Tegen 2030 beleidslijnen uitwerken en implementeren ter ondersteuning van het duurzaam toerisme dat jobs creëert en plaatselijke cultuur en producten bevordert		Uitvoering geven aan de 10 pijlers voor toeristisch beleid. Stimuleren van duurzaam toerisme.		Een werkgroep met vertegenwoordigers van SOV, VVV, Natuurmonumenten, Nationaal Park en de gemeente heeft de toeristische visie geëvalueerd. Daarnaast heeft zij aanbevelingen gedaan voor de bevordering van duurzaam toerisme. Deze aanbevelingen worden nu verder uitgewerkt. Samen met de Friese Waddeneilanden en de provincie Fryslân nemen we deel aan een coaching traject voor certificering tot Green Destination. Dit traject wordt gefinancierd vanuit de Regio Deal.
		Toekomstbestendig inrichten van het toeristisch aanbod in samenwerking met de Waddeneilanden. Dit maakt deel uit van programmalijn 2 “Toekomstbestendig ondernemen & ontwikkelen” van de Regio Deal.		Samen met de Waddeneilanden en met het Innovatieplatform Fryslân wordt gewerkt aan de (door)ontwikkeling van het doorlopende bezoekersonderzoek. Met financiering en deskundige coördinatie vanuit de Regio Deal wordt een monitoringsinstrument ontwikkeld dat specifiek voor de Waddeneilanden ingezet kan worden.
		Nieuwe vormen van bedrijvigheid stimuleren in samenwerking met de Waddeneilanden. Dit maakt deel uit van programmalijn 2 “Toekomstbestendig ondernemen & ontwikkelen” van de Regio Deal.		Vanuit de Regio Deal is een projectleider aangesteld die ondersteuning zal bieden bij de ontwikkeling van creatieve broedplaatsen. Voor Schiermonnikoog zijn hiervoor het nieuw te realiseren maritiem centrum en de openbare werkplaats in beeld. Ook andere initiatiefnemers en ondernemers worden hierbij betrokken. In 2026

				krijgt dit project een vervolg.
		Bieden van cofinanciering bij aanvragen voor het Iepen Mienskipfûns (IMF).		In 2025 hebben twee tenders plaatsgevonden. Aan drie projecten is cofinanciering verleend: kringloopwinkel, stoelen voor het dorps huis en 'De Toerist' van het Schiermonnikoog Festival.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie		primaire begroting 2025	Begroting na wijziging	Realisatie 2025	Verschil
Baten					
PRG3	3 Economie en werkgelegenheid				
PRD312	3.1 /2 Toeristisch product				
6560253	6560253 Bevordering toerisme	0	0	0	0
6560303	6560303 Toiletgebouwen	0	0	0	0
6560353	6560353 Overige baten en lasten recreatie	1.200	1.200	2.353	1.153
6580107	6580107 Bezoekerscentrum	0	0	0	0
Totaal 3.1 /2 Toeristisch product		1.200	1.200	2.353	1.153
Lasten					
PRG3	3 Economie en werkgelegenheid				
PRD312	3.1 /2 Toeristisch product				
6560153	6560153 Kinderboerderij	-26.070	-26.070	-25.921	149
6560253	6560253 Bevordering toerisme	-129.758	-189.177	-124.788	64.389
6560303	6560303 Toiletgebouwen	-30.936	-30.936	-30.878	58
6560353	6560353 Overige baten en lasten recreatie	-73.558	-73.558	-61.087	12.471
6560403	6560403 Bijdrage SOVfonds	-15.000	-15.000	-15.000	0
6580107	6580107 Bezoekerscentrum	-34.708	-34.708	-33.242	1.466
Totaal 3.1 /2 Toeristisch product		-310.030	-369.449	-290.917	78.532
Resultaat		-308.830	-368.249	-288.563	79.686

Toelichting op de verschillen

Product + toelichting	Bedrag in € + = meevaller - = tegenvaller	Incidenteel (I) Structureel (S)
Baten: geen bijzonderheden		
6560 253 lasten: Het onderzoek toeristenbelasting is (nog) niet uitgevoerd (in afwachting van duidelijkheid over heffing via poortjes). Daarnaast zal het budget projectleider strand in 2026 worden gebruikt voor te maken beleid. Monitoring gastenonderzoek is nog niet uitgevoerd, omdat samen met de andere Waddeneilanden het Bezoekers Onderzoek wordt doorontwikkeld.	64.389	I

3.2 Jachthaven

Doelen en activiteiten

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Kleur	Toelichting Jaarrekening
Doel 14 Behoud en maak duurzaam gebruik van oceanen, zeeën en maritieme hulpbronnen.	We houden een representatieve en publieksvriendelijke jachthaven duurzaam in stand.	We zijn tevreden over de exploitatie van de jachthaven door Stichting jachthaven 'De Oude Veerдам' en streven naar het duurzaam voorzetten van deze samenwerking.		Helaas was er in 2025 een stroomstoring waardoor er niet genoeg stroom beschikbaar was. Dit leidde tot veel ontevreden reacties van passanten richting de havenmeester en het bestuur. Eind 2025 is de stroomkabel vervangen door een nieuwe kabel die klaar is voor de toekomst.
		We onderhouden een goede relatie met Watersportvereniging 'Lytje Pole'.		Alles is volgens verwachting verlopen.
		We houden de Waddenhaven op diepte door om de 4 jaar te cutteren en in de tussenliggende jaren te ploegen. In 2025 wordt de jachthaven geploegd.		In 2025 is de waddenhaven geploegd.

		We onderzoeken de mogelijkheden voor voortgezet gebruik van het sediment uit de Waddenhaven.		Doordat de voorbereiding van de dijkversterking is stilgevallen, is er geen voortgang geboekt.
		We stimuleren de samenwerking tussen de waddenhavens.		Alles is volgens verwachting verlopen.
		We voeren fase 3 van groot onderhoud uit in januari, februari en maart 2025. De werkzaamheden bestaan uit het conserveren van de metalen meerpalen en het aanbrengen van kathodische bescherming van de drijvende steigers en de damwanden.		De werkzaamheden zijn begin 2025 afgerond.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie		primaire begroting 2025	Begroting na wijziging	Realisatie 2025	Verschil
Baten					
PRG3	3 Economie en werkgelegenheid				
PRD321	3.2 /1 Jachthaven 3 Economie en werkgelegenheid				
6560203	6560203 Jachthaven	164.300	164.300	174.253	9.953
6840000	6840000 Gebiedsinvesteringen Schiermonnikoog	0	992.517	988.236	-4.281
Totaal 3.2 /1 Jachthaven 3 Economie en werkgelegenheid		164.300	1.156.817	1.162.490	5.673
Lasten					
PRG3	3 Economie en werkgelegenheid				
PRD321	3.2 /1 Jachthaven 3 Economie en werkgelegenheid				
6560203	6560203 Jachthaven	-203.526	-218.526	-224.506	-5.980
6840000	6840000 Gebiedsinvesteringen Schiermonnikoog	0	-992.517	-988.236	4.281
Totaal 3.2 /1 Jachthaven 3 Economie en werkgelegenheid		-203.526	-1.211.043	-1.212.742	-1.699
Resultaat		-39.226	-54.226	-50.253	3.973

Toelichting op de verschillen

Product + toelichting	Bedrag in € + = meevaller - = tegenvaller	Incidenteel (I) Structureel (S)
Baten en lasten: geen bijzonderheden.		

3.3 Mutaties reserves programma 3

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	primaire begroting 2025	Begroting na wijziging	Realisatie 2025	Vershil
Gerealiseerd resultaat	-28.000	30.775	-28.000	-58.775

Toelichting op de mutaties reserves

Reserves	Bedrag in € + = meevaller - = tegenvaller	Incidenteel (I) Structureel (S)
6980 132 baten: doordat de kosten voor het onderzoek toeristenbelasting nog niet zijn uitgegeven en er nog geen projectleider strand is, hoeft de bijdrage daarvoor uit de reserve nog niet plaats te vinden.	-58.775	I
6980 132 lasten: geen bijzonderheden		

Recapitulatie programma 3 Economie en werkgelegenheid

Recapitulatie

Exploitatie		primaire begroting 2025	Begroting na wijziging	Realisatie 2025	Verschil
Baten					
PRG3	3 Economie en werkgelegenheid				
PRD311	3.1 /1 Strand	1.520	1.520	4.380	2.860
PRD312	3.1 /2 Toeristisch product	1.200	1.200	2.353	1.153
PRD321	3.2 /1 Jachthaven 3 Economie en werkgelegenheid	164.300	1.156.817	1.162.490	5.673
Totaal 3 Economie en werkgelegenheid		167.020	1.159.537	1.169.223	9.686
Lasten					
PRG3	3 Economie en werkgelegenheid				
PRD311	3.1 /1 Strand	-86.413	-86.413	-71.003	15.411
PRD312	3.1 /2 Toeristisch product	-310.030	-369.449	-290.917	78.532
PRD321	3.2 /1 Jachthaven 3 Economie en werkgelegenheid	-203.526	-1.211.043	-1.212.742	-1.699
Totaal 3 Economie en werkgelegenheid		-599.969	-1.666.905	-1.574.661	92.244
Gerealiseerd saldo van baten en lasten		-432.949	-507.368	-405.439	101.929
Onttrekkingen					
PRG3	3 Economie en werkgelegenheid				
PRD331	3.3 /1 Mutaties reserves programma 3	0	58.775	0	-58.775
Stortingen					
PRG3	3 Economie en werkgelegenheid				
PRD331	3.3 /1 Mutaties reserves programma 3	-28.000	-28.000	-28.000	0
Mutaties reserves		-28.000	30.775	-28.000	-58.775
Gerealiseerd resultaat		-460.949	-476.593	-433.439	43.154

Programma 4 - Burgers en bestuur

4.1 Burgerparticipatie

Doelen en activiteiten

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Kleur	Toelichting Jaarrekening
Doel 5 Gendergelijkheid. Doel 10 Ongelijkheid verminderen. Doel 11 Duurzame steden en gemeenschappen. 16.7 Ontvankelijke, inclusieve, participatieve en representatieve besluitvorming op alle niveaus garanderen 16.10 Publieke toegang tot informatie en beschermen van fundamentele vrijheden, volgens de nationale wetgeving en internationale overeenkomsten garanderen.	De gemeente heeft een krachtig, eigentijds en integer bestuur dat een goede relatie met de burger onderhoudt en ruimte geeft aan nieuwe vormen van participatie en democratie vanuit een open dialoog met de samenleving.	Spreekuur collegeleden Het spreekuur is sinds juni 2018 ingevoerd. Het spreekuur is een mogelijkheid om met de burgemeester of een van de wethouders van gedachten te wisselen over onderwerpen die spelen in onze gemeente. Naast het spreekuur zetten we in 2025 ook onze bezoeken aan het Koningshuis en de bibliotheek voort.		Afspraken met het college vinden vooral buiten de spreekuren plaats. In 2026 bekijken we of we de vaste tijden voor het spreekuur nog blijven gebruiken.
		Vergadermodel gemeenteraad Eind 2018 heeft de gemeenteraad een nieuw vergadermodel ingevoerd. Met dit nieuwe vergadermodel wil de gemeenteraad onder andere bereiken dat burgers eerder en beter betrokken worden bij gemeentelijke onderwerpen en de eilander politiek. Tijdens openbare raadsbijeenkomsten worden burgers en belanghebbenden in de gelegenheid gesteld om in een vroeg stadium in te spreken over onderwerpen of om		Het in 2018 door de gemeenteraad vastgestelde vergadermodel is in 2024 geëvalueerd. Daaruit bleek dat het BOB model (Beeldvormen – Oordeelsvormen – Besluitvormen) goed werkt. Welk kan de manier van werken hier en daar beter. Het gaat vooral om meer regie voor de raad, een betere planning en meer ruimte voor inbreng van inwoners. Over deze verbeteringen zijn afspraken gemaakt, die in 2025 zijn toegepast.

		als toehoorder aanwezig te zijn bij presentaties. Ook voor 2025 plannen we weer beeldvormende vergaderingen.		
		Kinderburgemeester en kinderen Om ook de stem van kinderen te (laten) horen wordt er jaarlijks een nieuwe kinderburchemeester benoemd. Daarnaast organiseren we een burgemeestersontbijt met kinderen uit de bovenbouw van de basisschool.		Eind 2025 is een nieuwe kinderburchemeester gekozen. Zij is gestart op 1 januari 2026. Het burgemeestersontbijt is uitgesteld door het vertrek van de burgemeester.
		Interactieve beleidsvorming Bij grote projecten en nieuwe ontwikkelingen wordt de bevolking in staat gesteld om actief mee te denken en te participeren. We kiezen hiertoe een op maat gesneden aanpak, die past bij de aard en omvang van het project.		We hebben verschillende participatiemethoden ingezet om onze inwoners mee te laten beslissen of mee te laten denken.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie		primaire begroting 2025	Begroting na wijziging	Realisatie 2025	Vershil
Lasten					
PRG4	4 Burgers en bestuur				
PRD411	4.1 /1 Burgerparticipatie				
6002175	6002175 Burgerparticipatie	-5.000	-15.000	0	15.000

Toelichting op de verschillen

Product + toelichting	Bedrag in € + = meevaller - = tegenvaller	Incidenteel (I) Structureel (S)
6002 175 lasten: Het participatiebeleid (en de verankering hiervan in een participatieverordening) is nog in ontwikkeling. Het budget zal in 2026 benut worden voor de implementatie en uitvoering van het beleid.	15.000	I

4.2 Bestuur

Doelen en activiteiten

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Kleur	Toelichting Jaarrekening
Doel 11 Duurzame steden en gemeenschappen.	Het behoud van een zelfstandige gemeente.	Bestuurskracht: Eigen organisatie en samenwerken Omdat wij zeggenschap willen houden over ons eigen eiland, is het voor ons van cruciaal belang dat wij een zelfstandige gemeente blijven. Wij beseffen dat deze wens door onze schaalgrootte een prijs heeft. Wij hebben een kernorganisatie nodig, die kwalitatief en kwantitatief de taken aan kan. Daarnaast willen wij door slim samen te werken de kosten van onze organisatie beperken.		BMC heeft in opdracht van het college onderzocht hoe sterk de gemeente is in de uitvoering van haar taken. De conclusies en aanbevelingen zijn aan de gemeenteraad gepresenteerd. BMC concludeert dat de uitvoeringskracht op orde is. Wel zijn er aandachtspunten voor de toekomst. Daarvoor zijn de volgende aanbevelingen gedaan: 1) om te gaan werken met nieuwe profielen om aan te sluiten bij de omgevingswet en de formatie gaan uitbreiden met 0,4 fte tot 2 fte. 2) Dooreen junior beleidsmedewerker aan te stellen worden beleidsmedewerkers administratief ontlast en kunnen zij meer aandacht aan de DVO's besteden. 3) de dienstverleningsvisie implementeren zonder verruiming van de openingstijden. 4) een fulltime informatiemanager aanstellen. Voortgang van de aanbevelingen: 1) in uitvoering 2) gerealiseerd 3) in uitvoering (raad heeft besloten om de openingstijden wel te verruimen)

				4) het college heeft besloten eerst een goede startanalyse te maken met een tijdelijke informatiemanager. Daarna wordt bepaald of het een permanent karakter moet krijgen of dat het in samenwerking met de Waddeneilanden kan worden ingevuld.
		Eigen organisatie Bestuur Door het bijzondere karakter en ligging van onze gemeente, steekt de bestuurslast in uitzonderlijke mate uit boven de gebruikelijke bestuurslast in andere gemeenten met dezelfde inwonersklasse. De provincie heeft dit onderkend en heeft de gemeente ingedeeld in inwonertalklasse 2 voor het tijdvak vanaf 1 september 2021 tot 1 januari 2027. De omvang van de formatie van de wethouders is in deze bestuursperiode 2022-2026 uitgebreid van 2 keer 0,65 fte naar 2 keer 0,8 fte.		We hebben bij het college van Gedeputeerde Staten een aanvraag ingediend om inwonersklasse 2 vanaf 1 januari 2027 te behouden.
Doel 16 Ontvankelijke, inclusieve, participatieve en representatieve besluitvorming op alle niveaus garanderen	Constructieve samenwerking met de andere Waddeneilanden.	Samenwerken Wij werken samen met de andere Waddeneilanden via een gemeenschappelijke regeling. Wij werken samen aan het programma de Wadden, dat in 2021 is vastgesteld. In 2022 is een meerjarig uitvoeringsplan opgesteld. Via een aanvraag Regiodeal proberen we van het Rijk en de provincies Fryslân en Noord-Holland cofinanciering te bemachtigen. Op minder beleidsgevoelige terreinen		De regiodeal de Waddeneilanden is in uitvoering. De dienstverleningsovereenkomsten (DVO's) met verbonden partijen worden jaarlijks geëvalueerd. Nieuw is de DVO met gemeente Ameland voor salarisadministratie en personeelszaken. Vanaf 1 januari 2026 verzorgt de gemeente Ameland deze werkzaamheden voor ons. Dit deed eerder gemeente Noardeast-Fryslân. Ook huren we vanaf dat moment geen HR-adviseur meer in, maar worden deze taken uitgevoerd door gemeente Ameland. In 2025 is de overgang (migratie) naar deze nieuwe werkwijze voorbereid en uitgevoerd.

		(Bedrijfsvoering) proberen wij zoveel mogelijk te komen tot eensluidende uitvoering. Ook daartoe worden vanuit de GR de Wadden DVO's afgesloten met bijvoorbeeld Leeuwarden (ICT) en tussen eilanden onderling (met Ameland: onderwijs). Zie in dit verband ook de paragraaf bedrijfsvoering.		
		Behoud voldoende betrokkenheid In de komende tijd zullen verschillende visies moeten worden ontwikkeld, dan wel belangrijke beleidsbeslissingen moeten worden genomen. Het is van groot belang de processen om te komen tot deze visies/beleidsbeslissingen zodanig vorm te geven en de inwoners daarover zodanig te informeren dat zij zich betrokken kunnen voelen bij het wel en wee van Schiermonnikoog. Wij kiezen daarbij voor een open houding en maximale transparantie. Dat kan bij voorbeeld via specifieke informatieavonden.		Er zijn in 2025 diverse informatieavonden georganiseerd om betrokkenen te informeren.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie		primaire begroting 2025	Begroting na wijziging	Realisatie 2025	Vershil
Baten					
PRG4	4 Burgers en bestuur				
PRD421	4.2 /1 Bestuur				
6001150	6001150 Burgemeester en wethouders	0	0	53.890	53.890
6003258	6003258 Verkiezingen	0	0	0	0
6005100	6005100 Bestuurlijke samenwerking	0	0	0	0
6006156	6006156 Raadsondersteuning	0	0	774	774
6922152	6922152 Stelposten	-83.200	-83.200	0	83.200
6960102	6960102 Saldi kostenplaatsen	0	0	0	0
Totaal 4.2 /1 Bestuur		-83.200	-83.200	54.664	137.864
Lasten					
PRG4	4 Burgers en bestuur				
PRD421	4.2 /1 Bestuur				
6001106	6001106 Gemeenteraad	-210.825	-210.825	-235.644	-24.819
6001150	6001150 Burgemeester en wethouders	-420.774	-420.774	-434.691	-13.917
6002100	6002100 Representatie	-17.800	-17.800	-20.242	-2.442
6002150	6002150 Communicatie	-40.403	-40.403	-40.845	-442
6002200	6002200 Ondersteuning BW	-76.347	-76.347	-76.347	0
6003258	6003258 Verkiezingen	-11.552	-11.552	-11.031	521
6005100	6005100 Bestuurlijke samenwerking	-118.462	-121.462	-107.109	14.353
6005101	6005101 GR De Waddeneilanden	-89.195	-89.195	-85.902	3.293
6005200	6005200 Wet Open Overheid	0	-8.000	-8.401	-401
6006106	6006106 Raadsgriffier	-79.233	-79.233	-78.798	435
6006156	6006156 Raadsondersteuning	-40.162	-40.162	-64.939	-24.777
6922152	6922152 Stelposten	-333.377	-333.377	0	333.377
6960102	6960102 Saldi kostenplaatsen	-72.113	-72.113	189.282	261.395
Totaal 4.2 /1 Bestuur		-1.510.243	-1.521.243	-974.666	546.577
Resultaat		-1.593.443	-1.604.443	-920.002	684.441

Toelichting op de verschillen

Product + toelichting	Bedrag in € + = meevaller - = tegenvaller	Incidenteel (I) Structureel (S)
6001 150 baten: de voorziening wethouderspensioen is lager door ingegane (nabestaanden) pensioen(en).	53.890	I
6922 152 baten: deze post moet in samenhang gezien worden met 6922 152 lasten	83.200	I
6006 156 lasten: de overschrijding wordt verklaard door een nagekomen factuur van de accountant voor de werkzaamheden SiSa 2024.	-24.777	I
6922 152 lasten: De kosten van dit budget (gesaldeerd met 6922 152 baten) zijn verantwoord op 5500 100 en 5600 101.	333.377	I
6960 102 lasten: De werkelijke kosten voor salarissen zijn lager dan de begrote kosten. Dit komt door het niet invullen van vacatures. Hierdoor zijn er meer kosten van inhuur.	261.395	I

4.3 Dienstverlening

Doelen en activiteiten

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Kleur	Toelichting Jaarrekening
Doel 16.7 Ontvankelijke, inclusieve, participatieve en representatieve besluitvorming op alle niveaus garanderen.	De missie van onze organisatie is dat wij toegevoegde waarde bieden aan onze gemeenschap en de gasten op Schiermonnikoog. De toegevoegde waarde blijkt uit de kernwaarden van onze organisatie en onze mensen: - dienstbaar: wij doen een stapje extra voor onze klanten; - eenvoudig: wij zoeken simpele oplossingen voor ingewikkelde problemen; - eigen: wij kiezen onze eigentijdse, vertrouwde werkwijze zonder onze onafhankelijkheid te verliezen.	Als organisatie zijn we in het kader van dienstverlening aan onze inwoners gericht op het vinden van een oplossing; als iets niet kan, zoeken we naar een mogelijk alternatief.		In lijn met de koers voor organisatieontwikkeling is in 2025 een dienstverleningsvisie opgesteld. Op 8 juli is deze visie vastgesteld. Met het programma "dienstverlening op peil" werken we stap voor stap aan een dienstverlening die persoonlijk, begrijpelijk en toegankelijk is. De voorbereidingen voor de verruiming van openingstijden (door ook in de middag open te gaan) zijn in het najaar 2025 gestart. De verdere implementatie van de dienstverleningsvisie krijgt in 2026 een vervolg.
Doel 16.10 Publieke toegang tot informatie en beschermen van fundamentele vrijheden, volgens de nationale wetgeving en		In het kader van de dienstverlening bieden we een verdere flexibilisering van		In het najaar 2025 zijn medewerkers aangesteld en opgeleid om ook in de middagen telefonisch bereikbaar te zijn en om het maken van een

internationale overeenkomsten garanderen.		openingstijden en bereikbaarheid. We verruimen onze dienstverlening door de mogelijkheid te bieden voor het aanbieden van diensten op afspraak. Ook is onze website als informatiemedium verder ontwikkeld.		afpraak mogelijk te maken. Met ingang van 1 januari 2026 is het gemeentehuis ook in de middag geopend. Werken op afspraak en de doorontwikkeling van de website maken onderdeel uit van de verdere implementatie van de dienstverleningsvisie.
---	--	---	--	---

Wat heeft het gekost?

Exploitatie		primaire begroting 2025	Begroting na wijziging	Realisatie 2025	Vershil
Baten					
PRG4	4 Burgers en bestuur				
PRD431	4.3 /1 Dienstverlening				
6004108	6004108 Lasten en baten secretarieleges burgerzaken	32.949	32.949	32.604	-345
Lasten					
PRG4	4 Burgers en bestuur				
PRD431	4.3 /1 Dienstverlening				
6003108	6003108 Burgerlijke stand	-24.400	-24.400	-26.444	-2.044
6003158	6003158 Uitvoering GBA	-12.113	-12.113	-12.239	-126
6003208	6003208 Rijbewijzen en reisdocumenten	-14.492	-14.492	-20.954	-6.462
6004108	6004108 Lasten en baten secretarieleges burgerzaken	-8.230	-8.230	-17	8.213
Totaal 4.3 /1 Dienstverlening		-59.235	-59.235	-59.655	-420
Resultaat		-26.286	-26.286	-27.051	-765

Toelichting op de verschillen

Product + toelichting	Bedrag in € + = meevaller - = tegenvaller	Incidenteel (I) Structureel (S)
Baten en lasten: geen bijzonderheden.		

4.4 Mutaties reserves programma 4

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	primaire begroting 2025	Begroting na wijziging	Realisatie 2025	Vershil
Gerealiseerd resultaat	8.400	19.400	16.400	-3.000

Toelichting op de mutaties reserves

Reserves	Bedrag in € + = meevaller - = tegenvaller	Incidenteel (I) Structureel (S)
6980 142 baten: doordat de kosten voor de pilot integrale waterveiligheid nog niet zijn uitgegeven, hoeft de bijdrage daarvoor uit de reserve nog niet plaats te vinden.	-3.000	I

Recapitulatie programma 4 Burgers en bestuur

Recapitulatie

Exploitatie	primaire begroting 2025	Begroting na wijziging	Realisatie 2025	Vershil
Baten				
PRG4 4 Burgers en bestuur				
PRD421 4.2 /1 Bestuur	-83.200	-83.200	54.664	137.864
PRD431 4.3 /1 Dienstverlening	32.949	32.949	32.604	-345
Totaal 4 Burgers en bestuur	-50.251	-50.251	87.268	137.519
Lasten				
PRG4 4 Burgers en bestuur				
PRD411 4.1 /1 Burgerparticipatie	-5.000	-15.000	0	15.000
PRD421 4.2 /1 Bestuur	-1.510.243	-1.521.243	-974.666	546.577
PRD431 4.3 /1 Dienstverlening	-59.235	-59.235	-59.655	-420
Totaal 4 Burgers en bestuur	-1.574.478	-1.595.478	-1.034.321	561.157
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-1.624.729	-1.645.729	-947.053	698.676
Onttrekkingen				
PRG4 4 Burgers en bestuur				
PRD441 4.4 /1 Mutaties reserves reserves programma 4	8.400	19.400	16.400	-3.000
Gerealiseerd resultaat	-1.616.329	-1.626.329	-930.653	695.676

Uniforme beleidsindicatoren programma 4

Overzicht uniforme beleidsindicatoren

Uniforme beleidsindicatoren	Eenheid	Bronjaar	Schiermonnikoog	Nederland
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	2025	42,7	10,4
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	2025	31,6	10,2
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	2025	2.494	n.v.t
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	2025	41 %	n.v.t

Leeswijzer uniforme beleidsindicatoren

Uniforme beleidsindicatoren	Toelichting
Formatie	Het gaat hier om de toegestane formatie in fte van het ambtelijk apparaat voor het begrotingsjaar op peildatum 1 januari, uitgedrukt in fte per 1.000 inwoners.
Bezetting	Het gaat hier om het werkelijk aantal fte dat werkzaam is (inclusief boventallige werknemers), dus niet om de toegestane formatieve omvang. Het aantal fte wordt uitgedrukt per 1.000 inwoners.
Apparaatskosten	Apparaatskosten (ofwel organisatiekosten) zijn de noodzakelijke financiële middelen voor het inzetten van personeel (salarissen), organisatie-, huisvestings-, materieel-, automatiseringskosten e.d. voor de uitvoering van de organisatorische taken. Apparaatskosten zijn dus alle personele en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie, exclusief griffie en bestuur.
Externe inhuur	Dit betreft losse inhuur van bv. adviesbureaus. Het uitbesteden van taken zoals financiën, P&O valt niet onder externe inhuur.

Programma 5 - Financiering en belastingen

5.01 Lokale heffingen

Wat heeft het gekost?

Exploitatie		primaire begroting 2025	Begroting na wijziging	Realisatie 2025	Vershil
Baten					
PRG90	Algemene Dekkingsmiddelen				
PRD511	5.01 /1 Lokale heffingen				
6931102	6931102 Onroerende zaakbelasting gebruikers	94.041	94.041	91.825	-2.216
6932102	6932102 Onroerende zaakbelasting eigenaren woningen	550.185	550.185	553.309	3.124
6932152	6932152 Onroerende zaakbelasting eigenaren nietwoningen	132.445	132.445	132.339	-106
6935102	6935102 Forensenbelasting	391.352	391.352	403.395	12.043
6936102	6936102 Toeristenbelasting	2.363.547	2.363.547	1.780.035	-583.512
6940152	6940152 Invordering belastingen	1.900	1.900	11.087	9.187
Totaal 5.01 /1 Lokale heffingen		3.533.470	3.533.470	2.971.990	-561.480
Lasten					
PRG90	Algemene Dekkingsmiddelen				
PRD511	5.01 /1 Lokale heffingen				
6930102	6930102 Waardering onroerende zaken	-51.069	-51.069	-65.593	-14.524
6936102	6936102 Toeristenbelasting	0	0	0	0
6940102	6940102 Heffing belastingen	-205.940	-205.940	-19.143	186.798
6940152	6940152 Invordering belastingen	-2.002	-2.002	-19.502	-17.500
Totaal 5.01 /1 Lokale heffingen		-259.011	-259.011	-104.237	154.774
Resultaat		3.274.459	3.274.459	2.867.753	-406.706

Toelichting op de verschillen

Product + toelichting	Bedrag in € + = meevaller - = tegenvaller	Incidenteel (I) Structureel (S)
6936 102 baten: Voor 2025 was begroot dat 100% inning van de toeristenbelasting mogelijk zou worden door het innen via de poorten van Wagenborg. Begin 2026 is vast komen te staan innen op deze wijze niet zal gaan plaatsvinden.	-583.512	I
6940 102 lasten: Voor controlekosten inning 100% toeristenbelasting was € 160.000 begroot. Deze vallen vrij doordat innen via de poorten van Wagenborg niet zal gaan plaatsvinden. Daarnaast zijn de kosten voor heffing belastingen door Gemeente Noardeast-Fryslan verantwoord op 6000 300.	186.798	I

5.02 Algemene uitkering

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	primaire begroting 2025	Begroting na wijziging	Realisatie 2025	Vershil
Baten				
PRG90 Algemene Dekkingsmiddelen				
PRD521 5.02 /1 Algemene uitkering				
6921102 6921102 Uitkeringen uit het gemeentefonds	4.465.000	4.752.000	4.840.637	88.637
Lasten				
PRG90 Algemene Dekkingsmiddelen				
PRD521 5.02 /1 Algemene uitkering				
6921102 6921102 Uitkeringen uit het gemeentefonds	49.767	49.767	-3.251	-53.018
Resultaat	4.514.767	4.801.767	4.837.386	35.619

Toelichting op de verschillen

Product + toelichting	Bedrag in € + = meevaller - = tegenvaller	Incidenteel (I) Structureel (S)
6921 102 baten: Dit moet in samenhang gezien worden met 6921 102 lasten. In de begroting is niet de decembercirculaire opgenomen, dit komt nagenoeg overeen met het gesaldeerd bedrag op 6921 102 van € 35.619.	88.637	I
6921 102 lasten: zie toelichting baten.	-53.018	I

5.03 Dividend

Wat heeft het gekost?

Exploitatie		primaire begroting 2025	Begroting na wijziging	Realisatie 2025	Vershil
Baten					
PRG90	Algemene Dekkingsmiddelen				
PRD531	5.03 /1 Dividend				
6330101	6330101 Eneco	10.702	10.702	17.886	7.184
6913102	6913102 Beleggingen	31.975	31.975	17.620	-14.355
Totaal 5.03 /1 Dividend		42.677	42.677	35.506	-7.171
Lasten					
PRG90	Algemene Dekkingsmiddelen				
PRD531	5.03 /1 Dividend				
6913102	6913102 Beleggingen	-2.183	-2.183	-1.235	948
Resultaat		40.494	40.494	34.271	-6.223

Toelichting op de verschillen

Product + toelichting	Bedrag in € + = meevaller - = tegenvaller	Incidenteel (I) Structureel (S)
6913 102 baten: het verwachte dividend van Omrin en Fryslân Miljeu zijn nog niet ontvangen.	-14.355	I
Lasten: geen bijzonderheden		

5.04 Financieringsfunctie

Wat heeft het gekost?

Exploitatie		primaire begroting 2025	Begroting na wijziging	Realisatie 2025	Vershil
Baten					
PRG90	Algemene Dekkingsmiddelen				
PRD541	5.04 /1 Financieringsfunctie				
6005000	6005000 Treasury	30.583	31.871	63.482	31.611
Lasten					
PRG90	Algemene Dekkingsmiddelen				
PRD541	5.04 /1 Financieringsfunctie				
6005000	6005000 Treasury	-61.460	-59.322	-64.792	-5.470
Resultaat		-30.877	-27.451	-1.310	26.141

Toelichting op de verschillen

Product + toelichting	Bedrag in € + = meevaller - = tegenvaller	Incidenteel (I) Structureel (S)
6005 000 baten: Dit moet in samenhang gezien worden met 6005 000 lasten. Per saldo levert met name door rente schatkistbankieren Treasury een voordeel op.	31.611	I
6005 000 lasten: zie toelichting baten.	-5.470	I

5.05 Overige algemene dekkingsmiddelen

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	primaire begroting 2025	Begroting na wijziging	Realisatie 2025	Verschil
Baten				
PRG90 Algemene Dekkingsmiddelen				
PRD551 5.05 /1 Overige algemene dekkingsmiddelen				
6008000 6008000 Algemene baten en lasten	0	0	23.759	23.759
Lasten				
PRG90 Algemene Dekkingsmiddelen				
PRD551 5.05 /1 Overige algemene dekkingsmiddelen				
6008000 6008000 Algemene baten en lasten	-25.000	-25.000	-4.310	20.690
Resultaat	-25.000	-25.000	19.450	44.450

Toelichting op de verschillen

Product + toelichting	Bedrag in € + = meevaller - = tegenvaller	Incidenteel (I) Structureel (S)
6008 000 baten: Het voordeel bestaat uit ontvangen BCF 2022 en suppletie BTW 2024 inzake GR De Waddeneilanden.	23.759	I
6008 000 lasten: De begrote bedragen zijn grotendeels niet benut.	20.690	I

5.06 Overhead

In het Wijzigingsbesluit vernieuwing BBV wordt onder artikel I, tweede lid onder I de definitie overhead nader geduid. In de toelichting van het Wijzigingsbesluit vernieuwing BBV is de definitie voor overhead van Vensters voor Bedrijfsvoering gehanteerd als uitgangspunt voor de definitie van overhead binnen het BBV. De Commissie BBV heeft als taak om duidelijkheid te verschaffen wanneer de toepassing van deze definitie in de praktijk tot vragen leidt. Dit heeft geleid tot een notitie overhead waarin beschreven is wat wel en wat niet onder de overhead valt.

Overhead bestaat in elk geval uit:

1. Leidinggevendend primair proces (hiërarchisch).
2. Financiën, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie.
3. P&O / HRM.
4. Inkoop (incl. aanbesteding en contractmanagement).
5. Interne en externe communicatie m.u.v. klantcommunicatie (KCC).
6. Juridische zaken.
7. Bestuurszaken en bestuursondersteuning.
8. Informatievoorziening en automatisering (ICT).
9. Facilitaire zaken en Huisvesting.
10. Documentaire Informatie Voorziening (DIV).
11. Managementondersteuning primair proces.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie		primaire begroting 2025	Begroting na wijziging	Realisatie 2025	Vershil
Baten					
PRG91	Overhead				
PRD561	5.06 / 1 Overhead				
6000030	6000030 Overhead	0	0	26.854	26.854
6000200	6000200 Overhead Gemeentehuis	0	0	0	0
Totaal 5.06 / 1 Overhead		0	0	26.854	26.854
Lasten					
PRG91	Overhead				
PRD561	5.06 / 1 Overhead				
6000000	6000000 Overhead personeel Beleidsdienst	-188.117	-251.889	-250.605	1.284
6000010	6000010 Overhead Personeel Publiekszaken	-175.860	-175.860	-175.860	0
6000020	6000020 Overhead Personeel Buitendienst	-12.646	-12.646	-12.646	0
6000030	6000030 Overhead	-260.098	-272.098	-739.756	-467.658
6000100	6000100 Overhead ICT	-416.262	-416.262	-431.434	-15.172
6000200	6000200 Overhead Gemeentehuis	-183.013	-183.013	-213.542	-30.529
6000300	6000300 Overhead Administratie	-457.124	-472.624	-699.633	-227.009
Totaal 5.06 / 1 Overhead		-1.693.120	-1.784.392	-2.523.476	-739.084
Resultaat		-1.693.120	-1.784.392	-2.496.622	-712.230

Toelichting op de verschillen

Product + toelichting	Bedrag in € + = meevaller - = tegenvaller	Incidenteel (I) Structureel (S)
6000 030 baten: zie toelichting bij de lasten	26.854	I
6000 030 lasten: De kosten inzake bezwarencommissie zijn hoger dan begroot. Daarnaast wordt de overschrijding voornamelijk veroorzaakt door hogere doorbelastingen ingeleend personeel en overige goederen en diensten vanaf de kostenplaatsen.	-467.658	I
6000 200 lasten: De aankopen overige goederen en diensten zijn hoger dan begroot.	-30.529	I
6000 300 lasten: Elders geraamde kosten DVO Noardeast-Fryslan zijn hier verantwoord. Daarnaast is de begroting t.o.v. de eindafrekening 2025 te laag geraamd.	-227.009	I

5.07 Heffing VPB

Voor een zeer groot aantal activiteiten van de gemeente Schiermonnikoog geldt dat niet voldaan wordt aan de ondernemingscriteria en dat deze niet belasting- en aangifteplichtig zijn voor de Vennootschapsbelasting (VPB). Er is ofwel sprake van het aanbieden van een “collectief goed” (geen deelname economische verkeer), “normaal vermogensbeheer” of van “structureel verlieslatende activiteiten”.

De gemeente moet alleen aangifte doen voor haar belaste activiteiten in het kader van de verkoop afvalstromen en het grondbedrijf, voor zover aanwezig. Het aan deze activiteiten toe te rekenen vermogen moet worden gewaardeerd op de fiscale openingsbalans.

De gemeente heeft op dit moment twee grondexploitaties, bij winst hierop is er sprake van vpb-plicht grondexploitaties.

De opbrengsten van de verkoop afvalstromen worden opgenomen in de aangifte VPB en het aan deze activiteiten toe te rekenen vermogen wordt gewaardeerd op de fiscale openingsbalans. Het te betalen bedrag aan VPB op het resultaat behaald met de afvalstromen en grondexploitaties is zeer beperkt. Daarom is ervoor gekozen het te betalen bedrag aan VPB als een PM-post te oormerken.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	primaire begroting 2025	Begroting na wijziging	Realisatie 2025	Verschil
Lasten				
PRG92 VPB				
PRD571 5.07 /1 Heffing VPB				
6942103 6942103 Vennootschapsbelasting advieskosten	-750	-750	0	750

Toelichting op de verschillen

Product + toelichting	Bedrag in € + = meevaller - = tegenvaller	Incidenteel (I) Structureel (S)
Geen bijzonderheden.		

5.08 Onvoorzien

Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording worden de gereserveerde middelen voor structureel onvoorzien apart zichtbaar gemaakt in de begroting.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie		primaire begroting 2025	Begroting na wijziging	Realisatie 2025	Vershil
Lasten					
PRG93	Onvoorzien				
PRD581	5.08 /1 Onvoorzien				
6922102	6922102 Onvoorziene uitgaven	-12.500	-12.500	0	12.500

Toelichting op de verschillen

Product + toelichting	Bedrag in € + = meevaller - = tegenvaller	Incidenteel (I) Structureel (S)
Er zijn in 2025 geen uitgaven geweest op de post onvoorzien.		

5.10 Mutaties reserves algemene dekkingsmiddelen

Wat heeft het gekost?

Exploitatie		primaire begroting 2025	Begroting na wijziging	Realisatie 2025	Vershil
Onttrekkingen					
PRG90	Algemene Dekkingsmiddelen				
PRD592	5.10 / 1 Mutaties reserves algemene dekkingsmiddelen				
6980152	6980152 Mutaties reserves programmas alg dekkmidd	6.915	121.962	74.143	-47.819
Storting					
PRG90	Algemene Dekkingsmiddelen				
PRD592	5.10 / 1 Mutaties reserves algemene dekkingsmiddelen				
6980152	6980152 Mutaties reserves programmas alg dekkmidd	-134.000	-232.000	-193.516	38.484
Mutaties reserves		-127.085	-110.038	-119.373	-9.335
Gerealiseerd resultaat		-127.085	-110.038	-119.373	-9.335

Toelichting op de mutaties reserves

Reserves	Bedrag in € + = meevaller - = tegenvaller	Incidenteel (I) Structureel (S)
6980 152 baten: De begrote uitgaven voor verbetering begraafplaatsadministratie zijn gedeeltelijk uitgegeven. Het restant wordt doorgeschoven naar volgend jaar.	-12.044	I
6980 152 baten: Het saldo toekomstige woningbouw wordt doorgeschoven naar volgend jaar.	-35.775	I
6980 152 lasten: CDOKE gelden zijn geoormerkt.	98.000	I
6980 152 lasten: Resultaat riolering 2025.	-59.516	I

Recapitulatie programma 5 Financiering en belastingen

Recapitulatie

Exploitatie		primaire begroting 2025	Begroting na wijziging	Realisatie 2025	Vershil
Baten					
PRG90	Algemene Dekkingsmiddelen				
PRD511	5.01 /1 Lokale heffingen	3.533.470	3.533.470	2.971.990	-561.480
PRD521	5.02 /1 Algemene uitkering	4.465.000	4.752.000	4.840.637	88.637
PRD531	5.03 /1 Dividend	42.677	42.677	35.506	-7.171
PRD541	5.04 /1 Financieringsfunctie	30.583	31.871	63.482	31.611
PRD551	5.05 /1 Overige algemene dekkingsmiddelen	0	0	23.759	23.759
Totaal Algemene Dekkingsmiddelen		8.071.730	8.360.018	7.935.375	-424.643
PRG91	Overhead				
PRD561	5.06 /1 Overhead	0	0	26.854	26.854
Totaal Baten		8.071.730	8.360.018	7.962.229	-397.789
Lasten					
PRG90	Algemene Dekkingsmiddelen				
PRD511	5.01 /1 Lokale heffingen	-259.011	-259.011	-104.237	154.774
PRD521	5.02 /1 Algemene uitkering	49.767	49.767	-3.251	-53.018
PRD531	5.03 /1 Dividend	-2.183	-2.183	-1.235	948
PRD541	5.04 /1 Financieringsfunctie	-61.460	-59.322	-64.792	-5.470
PRD551	5.05 /1 Overige algemene dekkingsmiddelen	-25.000	-25.000	-4.310	20.690
Totaal Algemene Dekkingsmiddelen		-297.887	-295.749	-177.824	117.925
PRG91	Overhead				
PRD561	5.06 /1 Overhead	-1.693.120	-1.784.392	-2.523.476	-739.084
PRG92	VPB				
PRD571	5.07 /1 Heffing VPB	-750	-750	0	750
PRG93	Onvoorzien				
PRD581	5.08 /1 Onvoorzien	-12.500	-12.500	0	12.500
Totaal Lasten		-2.004.257	-2.093.391	-2.701.300	-607.909
Gerealiseerd saldo van baten en lasten		6.067.473	6.266.627	5.260.929	-1.005.698
Onttrekkingen					
PRG90	Algemene Dekkingsmiddelen				
PRD592	5.10 /1 Mutaties reserves algemene dekkingsmiddelen	6.915	121.962	74.143	-47.819
Stortingen					
PRG90	Algemene Dekkingsmiddelen				

Exploitatie	primaire begroting 2025	Begroting na wijziging	Realisatie 2025	Vershil
PRD592 5.10 /1 Mutaties reserves algemene dekkingsmiddelen	-134.000	-232.000	-193.516	38.484
Mutaties reserves	-127.085	-110.038	-119.373	-9.335
Gerealiseerd resultaat	5.940.388	6.156.589	5.141.556	-1.015.033

Uniforme beleidsindicatoren programma 5

Overzicht uniforme beleidsindicatoren

Uniforme beleidsindicatoren	Eenheid	Bronjaar	Schiermonnikoog	Nederland
Gemiddelde WOZ waarde	Duizend euro	2025	421	398
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	In Euro's	2025	895	957
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In Euro's	2025	1.034	1.050
Overhead	% van totale lasten	2025	19,4	n.v.t.

Leeswijzer uniforme beleidsindicatoren

Uniforme beleidsindicatoren	Toelichting
Gemiddelde WOZ waarde	De gemiddelde WOZ waarde van woningen.
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een eenpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.
Overhead	Overheadkosten: alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.

Paragrafen

Lokale heffingen

Deze paragraaf gaat over de lokale belastingen en heffingen. Aan de orde komen het beleid ten aanzien van de lokale heffingen, de geraamde inkomsten, de kostendekkendheid van de tarieven, het kwijtscheldingsbeleid dat we hanteren en de lastendruk voor de burger.

De publiekrechtelijke heffingen worden onderscheiden naar belastingen en rechten:

- Belastingen: de opbrengsten van belastingen komen toe aan de algemene middelen en kunnen vrij worden besteed. Dit zijn onder meer de onroerendezaakbelastingen (OZB), de toeristen- en de forensenbelasting. Het criterium kostendekkendheid is hier niet aan de orde;
- Rechten: een recht is een vergoeding voor een concrete prestatie door de gemeente geleverd. De opbrengst van de rechten is niet vrij besteedbaar: de opbrengsten moeten aangewend worden voor de gerelateerde prestaties. Voorbeelden zijn de afvalstoffenheffing, rioolheffing en de leges burgerzaken. Hier geldt een wettelijke norm van maximaal 100% kostendekkendheid.

Beleid publiekrechtelijke heffingen

Hieronder geven we een beknopte uiteenzetting van het gemeentelijke beleid met betrekking tot de publiekrechtelijke tarieven. Tot slot zijn de effecten van dat beleid vertaald in een overzichtje van de woonlastenontwikkeling 2025 ten opzichte van 2024.

Algemeen beleid

Het Algemene beleid heeft als vertrekpunt dat belastingen, met uitzondering van de onroerendezaakbelastingen, jaarlijks worden verhoogd met 2%. Voor de onroerendezaakbelastingen bedraagt dat percentage 1,5%. Ook worden afwijkende percentages gehanteerd voor de rioolheffing, afvalstoffenheffing, lijkbezorgingsrechten en leges. Hier geldt dat een kostendekking van 100% wordt aangehouden en dat de tarieven (stijging of daling) hiermee samenhangen.

Overzicht belastingen en heffingen

Onroerendezaakbelastingen

De onroerendezaakbelastingen is één van de belangrijkste gemeentelijke belastingen omdat de opbrengst tot de algemene middelen behoort en dus naar eigen inzicht besteed kan worden. De belangrijkste functie is het genereren van inkomsten. De hoogte van een aanslag is afhankelijk van de waarde van een pand en van de door de raad vastgestelde tarieven. Er wordt onderscheid gemaakt tussen de heffing voor eigenaren van woningen, eigenaren van niet-woningen en gebruikers van niet-woningen. De waarde van de woningen en bedrijven wordt ieder jaar opnieuw bepaald.

Toeristenbelasting

De belasting wordt geheven voor het zowel het houden van dag- als nachtverblijf op het eiland. Voor beide vormen van verblijf geldt een apart belastingtarief.

Forensenbelasting

Dit is een belasting op recreatiewoningen waar de eigenaar meer dan negentig dagen verblijft of kan verblijven. De hoogte van de aanslag is afhankelijk van de WOZ-waarde van de woning en het tarief zoals dat door de raad vastgelegd is in de belastingverordening.

Afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing is een bestemmingsheffing omdat de opbrengst niet naar de algemene middelen vloeit, maar dient ter dekking van de kosten van afvalinzameling en -verwerking. Het uitgangspunt is dat deze kosten inclusief de kosten van kwijtscheldingen volledig gedekt worden uit de opbrengst van de afvalstoffenheffing. Voor de tariefstelling wordt onderscheid gemaakt tussen twee categorieën belastingplichtigen, namelijk een- en meerpersoonshuishoudens.

Rioolheffing

De kosten voor het beheren en in stand houden van het rioolstelsel worden door een heffing verhaald. Gemeenten hebben naast de zorgplicht voor stedelijk afvalwater en hemelwater ook de zorgplicht voor grondwater. De opbrengst van de rioolheffing, met als uitgangspunt 100% kostendekkendheid is geoormerkt. De belangrijkste functie is dus het genereren van inkomsten om de voorziening mogelijk te maken. De rioolheffing wordt geheven van de gebruiker (afvoerrecht).

Bouwleges (Omgevingswet)

Bouwleges worden geheven om de kosten van het proces van bouwvergunningverlening (omgevingsvergunningen) te dekken. De belangrijkste functie is dus het genereren van inkomsten om de voorziening mogelijk te maken. De hoogte van de bouwleges wordt bepaald door de bouwkosten (aanneemsom exclusief BTW) en het tarief.

Kwijtscheldingsbeleid

Met het hanteren van een kwijtscheldingsregeling geeft de gemeente burgers de mogelijkheid om voor (gedeeltelijke) kwijtschelding in aanmerking te komen voor de onroerendezaakbelastingen, afvalstoffenheffing en rioolheffing. De ruimte om een eigen gemeentelijk kwijtscheldingsbeleid te voeren is beperkt. Kwijtschelding wordt verleend op basis van de maximaal toegestane rijksnormen, zijnde 100% van de bijstandsnorm of 100% van de AOW-norm. Over het belastingjaar 2025 is een bedrag van bijna € 2.000 kwijtgescholden. Begroot was € 4.000.

Opbrengsten

In de begroting wordt jaarlijks een overzicht gegeven van de opbrengsten van de (belangrijkste) belastingen, rechten en heffingen (leges). Onderstaande tabel geeft een samenvatting van de begrote en gerealiseerde opbrengsten voor 2025.

Opbrengsten 2025 x € 1.000	Begroot	Ontvangen	Vershil
Onroerendezaakbelastingen eigenaren woningen	550	553	3
Onroerendezaakbelastingen eigenaren niet-woningen	132	132	0
Onroerendezaakbelastingen gebruikers niet-woningen	94	92	-2
Forensenbelasting	391	403	12
Toeristenbelasting	2.364	1.780	-584
Afvalstoffenheffing	383	393	10
Rioolheffing	224	202	-22
Leges burgerzaken/openbare orde/overige leges	25	33	8
Leges omgevingswet	102	35	-67

Leges welstandstoezicht	11	13	2
Leges auto - ontheffingen	8	47	39
Lijkbezorgingsrechten	42	74	32
Totaal	4.326	3.757	-569

Kostendekking

De geraamde opbrengsten van de afvalstoffenheffing, rioolheffing, lijkbezorgingsrechten en leges mogen niet uitgaan boven de geraamde lasten voor dat jaar. Voor het jaar 2025 gelden de volgende feitelijke dekkingspercentages:

x € 1.000	Afvalstoffenheffing €	Rioolheffing €	Lijkbezorgingsrechten €	Leges €
Netto kosten taakveld	386	158	33	85
Toe te rekenen kosten:				
Overhead	46	31	24	132
BTW	75	13	0	0
Totale kosten	507	202	57	217
Opbrengst heffingen	393	202	74	153
Dekkingspercentage	78%	100%	130%	71%

Woonlasten Schiermonnikoog

Om een beeld te geven van de lokale lastendruk in vergelijking met andere gemeenten, gebruiken we de cijfers die zijn ontleend aan de "Coelo Atlas van de lokale lasten 2025" en maken we onderscheid tussen de ontwikkeling van de woonlasten voor de eigenaar-bewoner en de huurder. En daarbinnen weer tussen een- en meerpersoonshuishoudens. In onderstaande tabellen zijn die woonlasten voor het jaar 2025 opgenomen en is vermeld welke plaats de gemeente Schiermonnikoog op provinciaal en landelijk niveau inneemt. Tussen haakjes staat de plaats die onze gemeente in 2024 bezette.

Woonlasten 2025 eigenaar – bewoner

Gemeente	Eenpersoons €	Meer persoons €	Rangorde provinciaal meer persoons-	Rangorde landelijk meer persoons-
Schiermonnikoog	895	1.034	18 (16)	175 (171)
Gemiddelde in Friesland	811	927		

Woonlasten huurder 2025

Gemeente	Eenpersoons €	Meer persoons €	Rangorde provinciaal meer persoons-	Rangorde landelijk meer persoons-
Schiermonnikoog	396	535	13 (11)	219 (250)
Gemiddelde in Friesland	350	470		

Onderhoud kapitaalgoederen

Wegen (zie ook thema 2.2)

Het college heeft op 7 maart 2023 het beheerplan wegen en paden 2023 - 2032 vastgesteld. In 2025 hebben we regulier onderhoud uitgevoerd, zodat het geheel herstraten van wegvakken uitgesteld kon worden.

Financiën, o.b.v. huidige MOP wegen:

Jaarlijks wordt er € 94.000 gestort in de voorziening onderhoud wegen. In 2025 is er een extra storting van € 11.421 geweest voor het wegenbeheerplan. De onttrekking bedroeg € 19.603

Lichtmasten (zie ook thema 2.2)

In 2025 zijn alle lichtmasten voorzien van Ledverlichting met dimregime. Lichtmasten in de polder zijn voorzien van een bewegingsmelder, zodat weggebruikers in het donker veilig gebruik van de weg kunnen maken. In 2025 is het beheerplan openbare verlichting en elektrische installaties 2026 -2035 vastgesteld.

Financiën:

Jaarlijks wordt een bedrag van € 7.500 gestort in de reserve lichtmasten. Onttrekkingen aan de reserve vinden plaats op basis van de planning van het huidige lichtmastenplan. Er heeft in 2025 geen onttrekking plaats gevonden.

Openbaar groen (zie ook thema 2.4)

De buitendienst werkt volgens het groenuitvoeringsplan. Jaarlijks besteden de medewerkers van de buitendienst meer dan 5.000 uren aan openbaar groen, zoals dat omschreven staat in het plan.

Onder openbaar groen vallen ook posten die elders in de gemeentelijke begroting zijn ondergebracht, namelijk:

- groene sportvelden;
- legen van de afvalbakken;
- onderhoud straatmeubilair (banken/tafels);
- bladruimen en vegen van de straten en bermen;
- controle en onderhoud speeltoestellen;
- controle watergangen;
- aandacht voor biodiversiteit.

In 2025 zijn weer 15 bomen geplant. De kraan op de vrachtwagen is vervangen en we hebben een shredder voor tuinafval in gebruik genomen. Tenslotte is het groenareaal in beheerprogramma BrutIS opgenomen.

Financiën:

In 2025 is € 28.668 uitgegeven aan onderhoud.

Jachthaven (zie ook thema 3.2)

De gemeenteraad heeft in de vergadering van 17 oktober 2017 het gemeentelijk onderhoudsplan jachthaven 2017-2026 vastgesteld.

Volgens het onderhoudsplan jachthaven heeft Sleepdienst Bokschoten in het voorjaar de jachthaven geploegd.

Hierdoor was de haven voldoende diep en in het zomerseizoen van 2025 goed bereikbaar en toegankelijk voor de passanten. Daarnaast is groot onderhoud fase 3 afgerond. De meerpalen zijn geconserveerd. Eind 2025 is de deels defecte stroomkabel tussen de terp en de Waddenhaven vervangen.

Financiën:

In 2022 is de reserve Baggeren jachthaven ingesteld. De jaarlijkse dotatie bedraagt € 28.000.

Riolering (zie ook thema 2.4)

De gemeenteraad heeft in de vergadering van 13 maart 2018 het gemeentelijke rioleringsplan 2018- 2027 vastgesteld. De exploitatiekosten hiervan zijn vertaald in het product 6.722.10.3 Riolering. In 2025 is regulier onderhoud van de gemalen uitgevoerd. Begin 2025 zijn alle vrij verval riolen geïnspecteerd. Op basis van de inspectie is een meerjarenvervangingsprogramma opgesteld wat verwerkt is in het Water- en rioleringsprogramma 2026 - 2035, dat eind 2025 is vastgesteld.

Financiën:

Op riolering is een positief resultaat gehaald van € 59.516. Dit bestaat uit het verschil tussen de opbrengsten

rioolheffing en de kosten riool exclusief overhead en BTW. Volgens de vastgestelde nota reserves en voorzieningen wordt dit toegevoegd aan de Reserve resultaat riolering.

Gebouwen (door de hele begroting)

Het DMJOP gebouwen 2022-2031 is vastgesteld op 17 december 2024. In combinatie met het Buitenkans project Toekomstbestendig maatschappelijk vastgoed zijn veel voorbereidingen getroffen voor het verduurzamen van de gemeentelijke gebouwen. De ambtswoning is in 2025 verduurzaamd.

Financiën:

Het komt met regelmaat voor dat onderhoud naar voren of naar achter wordt verschoven in de planning. Jaarlijks wordt voor onderhoud een bedrag van € 252.659 gestort in de voorziening onderhoud gebouwen. De onttrekking in 2025 bedroeg € 171.205.

Bedrijfsvoering

Inleiding

Een goede bedrijfsvoering vinden wij belangrijk

Het zorgt ervoor dat middelen optimaal worden benut. Zoals het efficiënt inzetten van personeel, tijd en geld. Dit draagt bij aan een prettig werkklimaat, hogere productiviteit en lagere kosten. Een bedrijfsvoering die op orde is stelt ons in staat om meer en betere diensten te leveren aan inwoners. Daarnaast vergroot het de transparantie en het vertrouwen in de gemeente. Inwoners zien dat het belastinggeld zorgvuldig en doelmatig wordt besteed.

Onze visie

Wij streven naar een gastvrij Schiermonnikoog. Een plek waar het prettig is om op te groeien, te wonen, te werken en te recreëren. Een aantrekkelijk eiland waar je dicht op de natuur leeft, je welkom voelt en we respectvol met elkaar omgaan.

Onze missie

Onze inzet voor kwaliteit van leven en welzijn staat centraal in alles wat we doen. We streven ernaar om een gemeente te zijn die bekend staat om haar zorgzaamheid en ondersteuning voor haar inwoners. We staan dicht bij de eilander gemeenschap. Wij bieden persoonlijke service, met oprechte aandacht. Samen bouwen we aan een gemeente waar iedereen zich thuis voelt en waar we respectvol met elkaar omgaan. Door saamhorigheid en verbondenheid te versterken, creëren we een veilige en vertrouwde omgeving waarin mensen gedijen. We voeren onze wettelijke taken zorgvuldig uit en leveren maatwerk waar dat mogelijk is. De bestuurlijke ambities voeren wij doelbewust en strategisch daadkrachtig uit. Als zelfstandige gemeente werken we vanuit een stevige basis en dragen we actief bij aan de samenwerking met de andere eilandgemeenten. Vanuit een verbindende, veerkrachtige en vooruitstrevende organisatie werken wij aan goede dienstverlening en een professionele, inspirerende werkomgeving.

Onze kernwaarden

Als organisatie handelen we in lijn met onze drie kernwaarden.

Gemeente Schiermonnikoog is VOORUITSTREVENDE, VEERKRACHTIG en VERBINDEND.

Wij toetsen onze werkwijzen en ons gedrag voortdurend aan onze drie kernwaarden. Dat vinden wij belangrijk. Waar nodig coachen wij medewerkers en sturen wij bij.

Aandachtsvelden van de bedrijfsvoering

Onze bedrijfsvoering richt zich op alle interne processen en ondersteunende functies die nodig zijn om het bestuur en de dienstverlening goed te laten functioneren. Het gaat hierbij niet om beleid zelf, maar om de "organisatie achter de schermen".

De uitvoering van de bedrijfsvoering staat onder regie van het team Bestuur & Organisatie uitgevoerd. Een deel van deze taken voeren wij zelf uit binnen de gemeente.

Voor een ander deel werken we samen met andere gemeenten. De afspraken hierover zijn vastgelegd in dienstverleningsovereenkomsten (DVO's).

In het onderstaande overzicht staat hoe de uitvoering is georganiseerd.

1. Personeel (HRM)

Alles rondom medewerkers:

- Werving en selectie (gemeente Ameland)
- Opleiding en ontwikkeling (eigen beheer)
- Arbeidsvoorwaarden en salarisadministratie (gemeente Ameland)
- Verzuim en duurzame inzetbaarheid (eigen beheer)

2. Financiën

Het beheren van geldstromen:

- Begroting en jaarrekening (gemeente Noardeast-Fryslân (NEF))
- Financiële administratie (eigen beheer en gemeente NEF)
- Belastingen en heffingen (gemeente NEF)
- Control en audit (gemeente NEF en uitbesteding)

3. Informatievoorziening / ICT

De digitale kant van de organisatie:

- IT-systemen en infrastructuur (gemeente Leeuwarden)
- Databaseer en informatiemanagement (eigen beheer en GR de Wadden)
- Cybersecurity en privacy (AVG) (gemeente Leeuwarden en eigen beheer)
- Digitale dienstverlening (gemeente Leeuwarden en eigen beheer)

4. Juridische zaken

Ondersteuning bij wet- en regelgeving:

- Advisering over juridische kwesties (eigen beheer)
- Opstellen en toetsen van contracten (eigen beheer)
- Behandeling van bezwaar en beroep (eigen beheer)
- WOO (eigen beheer)

5. Inkoop en aanbesteding

Het inkopen van diensten en producten:

- Europese aanbestedingen (uitbesteding)
- Contractenbeheer (eigen beheer)

6. Facilitair management

Ondersteuning van de werkomgeving:

- Huisvesting (gemeentehuis, zorgkantoor, gemeentewerf) (eigen beheer)
- Onderhoud van gebouwen (eigen beheer en uitbesteding)

- Werkplekken en voorzieningen (eigen beheer en gemeente Leeuwarden)
- Catering en schoonmaak (eigen beheer en uitbesteding)

7. Participatie en Communicatie

Interne en externe communicatie:

- Participatiebeleid (eigen beheer)
- Voorlichting aan inwoners (eigen beheer)
- Perscontacten (eigen beheer)
- Interne communicatie binnen de organisatie (eigen beheer)

8. Organisatie en control

Sturing en kwaliteitsbewaking:

- Planning & control-cyclus (gemeente NEF)
- Risicomanagement (gemeente NEF)
- Interne audits en kwaliteitszorg (gemeente NEF, uitbesteding en eigen beheer)

Overige samenwerkingen

Naast de samenwerkingen op het gebied van bedrijfsvoering hebben wij ook andere samenwerkingsafspraken.

De Waddeneilanden

Er is een gemeenschappelijke regeling afgesloten tussen de vijf eilandgemeenten. Binnen deze samenwerking zijn Brede Welvaart, Openbare Orde, (kust)veiligheid en water als speerpunten geformuleerd.

In 2023 is er een Regiodeal toegekend waarmee het programma Waddeneilanden wordt gefinancierd. Dit programma bestaat uit vijf programmalijnen: Goed Wonen en leven, toekomstbestendig ondernemen en ontwikkelen, Optimaal bereikbaar en verbonden, duurzame energie en Circulair ondernemen.

In de Directieraad worden maandelijks samenwerkingsafspraken besproken. Dit betreft onder andere het programma Waddeneilanden, ICT en zaakgericht werken, Inkoop & Aanbesteding, Juridische expertise, Personeel en Organisatie, Burgerzaken en Financiën.

Gemeente Noardeast-Fryslân

De gemeente Schiermonnikoog heeft een DVO met NEF. Deze DVO heeft betrekking op de eerder genoemde bedrijfsvoering processen, het sociaal domein en de werkzaamheden van de streekarchivaris.

Gemeente Ameland

Naast de uitvoering van HR-adviestaken en salarisadministratie voert de gemeente Ameland ook andere taken voor ons uit. Het gaat hierbij om onderwijs, leerlingenvervoer en het secretariaat van de bezwarencommissie.

Gemeente Leeuwarden

Vanuit de samenwerkende Friese Waddeneilanden is met gemeente Leeuwarden een samenwerkingsovereenkomst aangegaan. Deze overeenkomst gaat over de levering van ICT-infrastructuur, gegevensbeheer en kantoorautomatisering. Daarnaast is de gemeente Leeuwarden de Friese centrumgemeente voor jeugdzorg. Wij zijn hierbij aangesloten voor de uitvoering van de gespecialiseerde jeugdzorg. De uitvoering hiervan is door de 18 gemeenten neergelegd bij SDF (Sociaal Domein Fryslân).

Onze dienstverlening

Wij streven naar persoonlijke, begrijpelijke en toegankelijke dienstverlening voor iedereen.

- **Onze inwoners staan centraal:** we luisteren goed, denken mee en zorgen dat iedere inwoner – ongeacht achtergrond – zich gehoord en geholpen voelt.
- **Onze dienstverlening is herkenbaar, duidelijk en eenvoudig:** duidelijke taal, visuele ondersteuning en logische processtappen zorgen ervoor dat iedereen makkelijk hun zaken met de gemeente kunnen regelen.
- **Onze dienstverlening is vooral digitaal en toegankelijk:** een moderne website en veilige digitale kanalen maken het makkelijk om online zaken te regelen, waar nodig bieden we extra ondersteuning.

Een tijdelijke dienstverleningsregisseur is gestart met het implementeren van onze dienstverleningsvisie. De openingstijden en bereikbaarheid van ons gemeentehuis zijn inmiddels verruimd. Ook is het makkelijker geworden om op afspraak langs te komen. Daarnaast is het team Maatschappij, Zorg en Welzijn zichtbaar in onze dienstverlening. Zo zijn er diverse diensten toegevoegd voor jonge en oudere inwoners. Denk aan de dagbesteding, mantelzorgbegeleiding, sportieve activiteiten, valpreventie enzovoort.

Communicatie en Participatie

De communicatie met inwoners, bedrijven en gasten is proactief. Dat betekent concreet dat wij regelmatig communiceren via nieuwsbrieven, zowel digitaal als huis-aan-huis. We zijn gestart met het opstellen van een communicatievisie en werken aan het verbeteren van de toegankelijkheid van onze website. Daarnaast zijn we begonnen met het werven van een tijdelijke adviseur participatiebeleid. Ook hebben we de regie gevoerd over diverse informatieavonden, bijeenkomsten in het kader van Buitenkans en bezoeken van bestuurders van andere gemeenten, de provincie, het Rijk en de waterschappen. Daarnaast was er regelmatig contact met de pers.

Digitalisering, Privacy en Informatiebeveiliging

Uit de audit van de Functionaris Gegevensbescherming blijkt dat wij in 2025 diverse maatregelen hebben genomen om de bescherming van privacygevoelige informatie te versterken. Om de organisatie volledig op orde te brengen, is een informatiemanager aangesteld. Deze gaat zich richten op: de verdere digitalisering van diverse processen, het uitvoeren van aanvullende maatregelen ter verbetering van de bescherming van privacygevoelige informatie en het op orde brengen van het informatiebeheer.

Gemeente Schiermonnikoog maakt gebruik van de SSC-werkplek via gemeente Leeuwarden. Dit houdt in dat de normen uit de BIO2.0, die betrekking hebben op de SSC-werkplek, worden verantwoord door gemeente Leeuwarden. Sinds een tweetal jaar verstrekt gemeente Leeuwarden hiervoor een TPM-verklaring (tegenwoordig RSO-verklaring). In deze verklaring worden de normen door een onafhankelijke externe auditor (PSA) beoordeeld op Opzet, Bestaan en Werking. De CISO informeert het bestuur van gemeente Schiermonnikoog over de voortgang en eventuele aandachtspunten.

Daarnaast bevat het BIO2.0 normenkader ook normen waarvoor gemeente Schiermonnikoog zelf verantwoordelijk is. Hiervoor wordt momenteel een GAP-analyse uitgevoerd volgens het IBD-format, gebaseerd op BIO2.0. De uitkomsten hiervan vormen een nulmeting en dienen als basis voor de toekomstige gesprekken tussen de CISO en het bestuur van gemeente Schiermonnikoog. Dit proces sluit aan op de PDCA-cyclus. In een latere fase zal een GRC-tool (Governance – Risk – Compliance) worden ingezet om de PDCA-cyclus verder te versterken. Tot die tijd wordt de voortgang bijgehouden in een Excel document.

Organisatieontwikkeling

Onze organisatie verbetert zich voortdurend. Dit doen we langs vier speerpunten: dienstverlening op peil, ambtelijk-bestuurlijke samenwerking, de interne organisatie op orde en geïnspireerde medewerkers. De benodigde verbeteringen hebben we vastgelegd in een ontwikkelagenda. Deze agenda wordt door het managementteam uitgevoerd en gemonitord. Wensen en ideeën van inwoners, raad, college en medewerkers worden meegenomen in de uitvoering van de speer- en verbeterpunten. Ook inzichten uit interne – en externe audits en externe ontwikkelingen zoals maatschappelijke, wetwijzigingen, decentralisering van taken, enzovoort verwerken we in de vier speerpunten. Door te werken met een dynamische ontwikkelagenda kunnen we goed plannen. Niet alles kan tegelijk. Zo blijft het werk behapbaar, kunnen we prioriteiten stellen en blijven we continu verbeteren.

De maatregelen die nodig zijn op het gebied van bedrijfsvoering en interne beheersing zijn ondergebracht bij het speerpunt Interne Organisatie Op Orde uit de ontwikkelagenda. Het betreft de volgende maatregelen.

Activiteit
Verder digitaliseren van de personeelsadministratie
Smoelenboek
Flyer Onkostenvergoeding voor medewerkers
Toelichting over salarisstroken organiseren
Herwaardering van aantal functies
Contractenbeheer op orde
Monitoring ambtelijke capaciteit
Actualisatie Treasurystatuut
Jaarplanning P&C cyclus
Aanpassen budgethoudersregeling
Opstellen beleid voor verbeterde prestatieverklaringen
Beleid M&O opstellen
Leges kostendekkend
Concernbreed overzicht van SISA-regelingen
Vastleggen/bijhouden wet/regelgeving en beleid t.b.v. normenkader, nieuw proces.
Organiseren training budgetbeheer
Project leges kostendekkend maken
Organisatie AVG-proof
Plan van aanpak Informatiemanagement
Optimaliseren Intranet, ophalen welke wensen er bestaan bij de medewerkers
Intranet, check of alle HR-regelingen toegankelijk zijn
Moderniseren attentieregeling
Onboardingprogramma voor inhuur en medewerkers in loondienst.
Trainingspakket voor medewerkers, zo werkt de gemeente, timemanagement, digitale veiligheid, AVG, en sociale veiligheid
ARDA wordt door iedere medewerker gevolgd
Training helder schrijven
Tijdige planning vanuit bestuurssecretariaat t.b.v. college en raad
Training eenduidig agendabeheer
Handboek ambtelijk/bestuurlijke samenwerking
Marsroute naar nieuw bestuur

Communicatievisie
Participatiebeleid en Participatieverordening
Nieuw werkplekbeheer
AI beleid
Mandaatbesluit
Proces WOO geoptimaliseerd
Lange termijn agenda voor de raad
Jaarlijks opleidingsplan
Analyse van DVO's
Ambtelijk jaarverslag
BHV en ARBO op orde

Bedrijfsvoeringskosten

Hieronder wordt inzicht gegeven in de volgende bedrijfsvoeringsonderdelen:

- a. Omvang, opbouw en ontwikkeling van het personeelsbestand en de loonkosten;
- b. Kosten van inhuur derden;
- c. Huisvestingskosten;
- d. Automatiseringskosten;
- e. Kosten voor de raad, de griffie, de rekenkamer en de accountant.

a. Omvang, opbouw en ontwikkeling van het personeelsbestand en de loonkosten

Onderstaande tabel geeft de personeelslasten weer:

Afdeling	Werkelijke kosten in € 2025
5.500.10.0 Kostenplaats publiekszaken	768.710
5.600.10.1 Kostenplaats personeel beleidsteam	1.518.912
5.600.10.3 Kostenplaats personeel buitendienst	486.110
6.001.15.0 Burgemeester en wethouders	434.691
6.003.10.8 Burgerlijke stand	26.444
6.120.551 GHOR / GNK(K)	23.193
Totaal	3.258.061

Sinds 2022 kunnen medewerkers hun bovenwettelijke verlofuren omzetten in spaarverlof. Voor deze verplichting is een voorziening verlofsparen gevormd.

b. Kosten van inhuur derden:

Soort inhuur		Begroot 2025 €	Werkelijk 2025 €
5.500.10.0 Kostenplaats publiekszaken		13.206	175.145
5.600.10.1 Kostenplaats beleidsteam		0	252.303
6.810.10.7 Bestemmingsplannen		0	178.138
9.000.17.0 Omgevingswet		0	179.171
9.000.32.0 Gebiedsinvestering		419.635	403.859
9.800.10.0 Toek. woningbouwprojecten		0	17.500
Diverse		2.700.318	217.279
Totale inhuurkosten		3.133.159	1.423.395

Meegenomen is de directe inhuur van personeel. De kosten van GR'en, verbonden partijen en dienstverleningsovereenkomsten zijn niet meegenomen in bovenstaande tabel, hoewel daar natuurlijk personeel zit dat voor de gemeente werkt.

Afwijkingen op budgetten worden toegelicht bij het betreffende thema verderop in de jaarstukken.

c. Huisvestingskosten:

Product		Begroot 2025	Werkelijk 2025
5.200.15.3 Werkplaats		117.448	122.939
6.000.20.0 Overhead gemeentehuis		183.013	213.542
Totale huisvestingskosten		300.461	336.481

Dit zijn de lasten inclusief toegerekende uren.

d. Automatiseringskosten:

Product		Begroot 2025	Werkelijk 2024
6.000.10.0 Overhead ICT		416.262	431.434
Totale automatiseringskosten		416.262	431.434

Afwijkingen op budgetten worden toegelicht bij het betreffende thema verderop in de jaarstukken.

e. Kosten raad, de griffie, de rekenkamer en de accountant

Product	Begroot 2025	Werkelijk 2025
6.001.10.6 Gemeenteraad	210.825	235.644
6.006.10.6 Raadsgriffier	79.233	78.798
6.006.15.6 Raadsondersteuning (rekenkamer/commissies/accountant)	40.162	64.939
Totale kosten raad, griffie, rekenkamer en accountant	290.058	314.442

Rechtmatigheidsverantwoording

Het college van B&W heeft over 2025 een verklaring afgegeven over de rechtmatigheid aan de hand van de rechtmatigheidsverantwoording. De rechtmatigheidsverantwoording heeft betrekking op de drie criteriums: begrotingscriterium, voorwaardencriterium en het misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium.

1. Begrotingscriterium. De gemeenteraad moet de grenzen aangeven van de begrotingsrechtmatigheid, met andere woorden wanneer vindt in begrotingstermen een uitgave of ontvangst onrechtmatig plaats. Iedere afwijking ten opzichte van de begroting is formeel onrechtmatig, maar de gemeenteraad kan het college speelruimte geven binnen de begrotingsposten. Deze speelruimte is omschreven in de financiële verordening die door de raad is vastgesteld, alsmede in de Kadernota rechtmatigheid 2025.
2. Het voorwaardencriterium. Dit heeft betrekking op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. De eisen/voorwaarden zijn afkomstig uit diverse wet- en regelgeving en hebben betrekking op aspecten als doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, recht, hoogte en duur.
3. Het M&O (misbruik & oneigenlijk gebruik) criterium. Het opzettelijk niet, niet tijdig, onjuist of onvolledig verstrekken van gegevens met als doel ten onrechte subsidies of uitkeringen van de gemeente te verkrijgen of niet dan wel een te laag bedrag aan heffingen betalen aan de gemeente. Het gaat hier om bewuste misleiding om onrechtmatig of onwettig voordeel te behalen. Hiervoor is nog geen overkoepelend beleid geformuleerd. Er zijn wel maatregelen genomen natuurlijk om misbruik en oneigenlijk gebruik zoveel mogelijk te voorkomen, maar dit heeft niet zijn vertaling gevonden in algemeen beleid.

Met de gemeenteraad zijn afspraken gemaakt over de rechtmatigheid. Deze afspraken zijn opgenomen in de financiële verordening 2025. Deze afspraken zien toe op het niveau van beoordelen onrechtmatigheden en de rapportage daarvan. Voor boekjaar 2025 is een verantwoordingsgrens van 2% van de totale lasten, exclusief toevoegingen aan reserves afgesproken. Dit komt neer op € 258.843. De rapportagegrens is door de gemeenteraad vastgesteld op 10% van de verantwoordingsgrens en bedraagt daardoor € 25.884.

De in de rechtmatigheidsverantwoording vermelde onrechtmatigheid is als volgt opgebouwd:

Overzicht geconstateerde afwijkingen	
<i>Begrotingsonrechtmatigheid</i>	
1A. Overschrijding lasten programma's	870.538
1B. Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	351.936
2. Ongeautoriseerde reservemutaties	0
3A. Overschrijding van baten programma's	0
3B. Onderschrijding van lasten programma's	0
3C. Onderschrijding van baten programma's	0
<i>Totaal begrotingsonrechtmatigheden (bruto)</i>	<i>1.222.474</i>
4. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid, vastgelegd in de financiële verordening 2025	139.000
5. Resterend saldo aan begrotingsonrechtmatigheden (netto)	1.083.474
<i>Voorwaardencriterium</i>	
Onrechtmatigheid vanuit niet naleven EU-aanbestedingsregels	672.048
<i>Totaal voorwaardencriterium</i>	<i>672.048</i>
<i>M&O criterium</i>	
geen bevindingen	

Alle individuele onrechtmatigheden boven de rapportagegrens van € 25.884 worden in deze paragraaf nader toegelicht.

Begrotingscriterium

In 2025 is sprake van een 'bruto' begrotingsonrechtmatigheid van € 1.222.474. Deze valt uiteen in een onrechtmatigheid vanuit lastenoverschrijdingen op programma's en een overschrijding van de investeringskredieten.

Overschrijding lasten programma's

De overschrijdingen op programma's betreft € 870.538 en ziet toe op programma 1 en op programma overhead. Hiervan past de overschrijding op programma 1 van € 131.454 binnen het bestaande beleid zoals vastgesteld door de raad in de financiële verordening 2025 en wordt daardoor als acceptabel aangemerkt. De overschrijding op programma overhead heeft niet tijdig tot een begrotingswijziging in het boekjaar geleid en wordt daardoor als niet acceptabel aangemerkt.

De overschrijdingen van de lasten tussen de begroting na wijziging 2025 en de gerealiseerde lasten 2025 worden in de analyse op de programma's toegelicht. Derhalve wordt voor de toelichting verwezen naar de het hoofdstuk 'Programmaverantwoording'.

Eind 2025 en begin 2026 zijn er gesprekken met de budgethouders geweest om de bewustwording ten aanzien van de verantwoordelijkheden voor budgetten te verhogen. In het tweede kwartaal van 2026 wordt de budgethoudersregeling geüpdatet en in een centraal overleg gedeeld en toegelicht.

Overschrijding investeringskredieten

De totale overschrijding van de investeringskredieten bedraagt € 351.936 en is het gevolg van een zeven overschrijvingen. Op drie van deze kredieten is sprake van een kleine overschrijding lager dan € 15.000 en hoeven conform artikel 4 lid 5 van de financiële verordening 2025 niet tussentijds gemeld te worden aan de raad. Betreffende overschrijdingen van in totaal € 7.546 zijn daarmee acceptabel.

Op vier van de kredieten is sprake van een hogere overschrijding dan € 15.000 en hoger dan de rapporteringstolerantie, aangezien voor deze investeringen geen krediet is aangevraagd bij de raad. Daardoor zijn de volledige bestedingen in 2025 onrechtmatig. Zie de toelichting per investering hieronder:

Shredder

In 2025 is geïnvesteerd in een shredder voor € 148.250 op basis van een collegebesluit. Er is geen investeringskrediet aangevraagd bij de raad, waardoor de volledige besteding onrechtmatig en niet acceptabel is.

Verledden lichtmasten

In 2025 is geïnvesteerd in het verledden van lichtmasten voor € 159.819. Er is geen investeringskrediet aangevraagd bij de raad, waardoor de volledige besteding onrechtmatig en niet acceptabel is.

Aanleg skatebaan

In 2025 is geïnvesteerd in de aanleg voor een skatebaan voor een netto bedrag van € 25.321 op basis van een collegebesluit. Aangezien er dekking aanwezig is, deels door gegenereerde baten, is geen investeringskrediet aangevraagd bij de raad. Dit maakt echter niet dat geen investeringskrediet aangevraagd te worden. Hierdoor is de volledige netto besteding onrechtmatig en niet acceptabel.

Veloplus rolstoelfiets

In 2025 is geïnvesteerd in een Veloplus rolstoelfiets voor een bedrag van € 11.000. Er is voor deze investering geen investeringskrediet aangevraagd bij de raad, daardoor is de overschrijding als onrechtmatig aangemerkt, ondanks dat overschrijding lager is dan € 15.000. Aangezien er dekking aanwezig is, deels door gegenereerde baten, is geen investeringskrediet aangevraagd bij de raad. De volledige besteding is onrechtmatig en niet acceptabel.

Voor boekjaar 2026 neemt de organisatie maatregelen door een 'besluitenregister' in te voeren, zijnde een overzicht met daarin alle B&W besluiten en raadsbesluiten inclusief de financiële impact in welk P&C document (NFK, zomernota, jaarrekening, begroting). Op deze manier wordt gecontroleerd of besluiten door het juiste gremium zijn genomen en of wordt gecheckt of adviezen/besluiten ook conform de voorgestelde dekking worden geboekt.

Voorwaardencriterium

De onrechtmatigheden vanuit het voorwaardencriterium zien volledig toe op het niet naleven EU-aanbestedingsregels.

Er is in totaal bij vijf crediteuren onrechtmatig ingekocht, waarvan bij twee crediteuren ook voorgaand boekjaar sprake was van een onrechtmatigheid. De onrechtmatigheden zien voor vier crediteuren op inhuur van personeel en voor één crediteur op de uitvoering van schoonmaakdiensten op het eiland.

Contracten lopen door tot in 2026 en verder en zijn daarom ook voor komend jaar nog onrechtmatig.

M&O criterium

Het misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium (M&O) ziet toe op het misbruik door derden van de gemeentelijke regelingen en verordeningen. Er is geen overkoepelend beleid geformaliseerd. In alle processen diverse maatregelen genomen om misbruik- en oneigenlijk gebruik zoveel mogelijk te voorkomen. De Verbijzonderde Interne Controle (VIC) heeft bij de uitvoering van de werkzaamheden nadrukkelijk aandacht voor misbruik- en eigenlijk gebruik. Bij de uitgevoerde werkzaamheden zijn geen gevallen van misbruik- of oneigenlijk gebruik geconstateerd.

De reeds getroffen maatregelen worden geformaliseerd in een nieuw overkoepelend beleid. De huidige maatregelen zijn effectief en worden onverminderd voortgezet.

Grondbeleid

Het jaar 2025 kenmerkte zich nog steeds door een toenemende vraag naar (betaalbare) woningbouw. De gemeente Schiermonnikoog speelde hier in 2025 actief op in door de grondexploitatie voor woningbouwlocatie Oost met onder andere acht betaalbare rijwoningen vast te laten stellen door de gemeenteraad. Ook voorziet de gemeente in 2026 een twintigtal sociale huurwoningen vanuit woningbouwlocatie Oude Centrale middels een grondexploitatie vast te stellen.

Grondbeleid

Grondbeleid is een instrument om de ruimtelijke doelstellingen van de gemeente Schiermonnikoog te realiseren. De gemeente ontwikkelt onder andere plannen voor woningbouw, bedrijventerreinen, biodiversiteit en de energietransitie. Het belangrijkste doel van het grondbeleid is ervoor te zorgen dat gronden tijdig en in voldoende mate beschikbaar zijn om haar doelstellingen en plannen te kunnen uitvoeren.

In het verleden heeft de gemeente deze taak altijd zelf uitgevoerd. Dat lag ook voor de hand, aangezien zij zelf een gemeentelijk woningbedrijf exploiteerde. De werkzaamheden beperkten zich doorgaans tot de uitgifte van gronden voor woningbouw en bedrijventerreinen, en dat zal ook in de toekomst zo blijven. Rondom het dorp zijn in het verleden gronden aangekocht die als potentiële woningbouwlocaties dienen. Voor het overige voert de gemeente een actief grondbeleid.

In specifieke gevallen kan het voorkomen dat particulieren de medewerking van de gemeente vragen om infrastructuur aan te passen als gevolg van hun projecten. In die gevallen zal tussen de initiatiefnemer en de gemeente worden vastgelegd onder welke voorwaarden de kosten worden verhaald.

Totaaloverzicht complexen

Per 1-1-2025 waren de (woningbouw)locatie Oost en bedrijventerrein Melle Grietjespad in exploitatie. Voor woningbouwlocatie Oost is in 2025 de grondexploitatie herzien en opnieuw vastgesteld door de gemeenteraad. Hierdoor kunnen de laatste 14 woningen worden gerealiseerd om het plan en de overgang naar het landelijke gebied goed af te ronden. Verder worden de gronden voor bedrijventerrein Melle Grietjespad gereed gemaakt om uit te geven. Het totaaloverzicht van beide complexen wordt in onderstaande tabel weergegeven:

Resultaat op eindwaarde	Gecorrigeerde boekwaarde per 31-12-2025	Verwacht eindresultaat op eindwaarde	Looptijd tot en met
Woningbouwlocatie Oost, Schiermonnikoog	549.779	141.626	2030
Bedrijventerrein Melle Grietjespad	73.621	2.643	2027
Totaal	623.400	144.269	

Resultaat Woningbouwlocatie Oost, Schiermonnikoog

Conform de geactualiseerde grondexploitatie wordt een eindresultaat op eindwaarde genoteerd van: € 141.626,00 (Netto contante waarde: € 137.510,00). Naar verwachting worden de resterende 8 rijwoningen en 6 twee-onder-een kapwoningen in 2026 middels een aanbesteding in de markt gezet.

Betaalbaar wonen woningbouwlocatie Oost

Een belangrijk onderdeel van de woningbouwopgave en specifiek de laatste woningbouwphase van project Oost, is het aanbieden van betaalbare woningbouw voor de eilandbewoners. Uit de rekenexercitie bij de actualisatie van de grondexploitatie is gebleken dat alleen de 8 rijwoningen vallen binnen de betaalbaarheidsgrens. Echter, er zijn aanvullende maatregelen nodig om de rijwoningen ook daadwerkelijk betaalbaar te maken voor de eilandbewoners. De gemeente heeft hiervoor in de in 2024 vastgestelde Woonvisie de VON-prijs voor een goedkope koopwoning vanuit het adviesrapport van het **Expertteam Woningbouw RVO** als uitgangspunt genomen (zie tabel). Om tot deze prijs te komen is teruggerekend vanaf de **VON-prijs** conform de rekenexercitie. Hieruit bleek een erfpachtconstructie kansrijk, waarbij de grondwaarde als erfpacht wordt uitgegeven en de potentiële koper alleen nog de bouwprijs betaald. Door de gronden uit te geven in erfpacht kan de gemeente regie houden op de grond, de woningen en de koper. Ook is het mogelijk om extra middelen in te zetten, zodat de rijwoningen ook daadwerkelijk aansluiten bij wat aangemerkt is als betaalbaar. In onderstaande tabel wordt de rekenexercitie voor de rijwoning beknopt samengevat:

Rijwoning	Begroot
Bouwprijs	295.000
Grondwaarde	40.000
VON-prijs	335.000
VON-prijs met erfpacht	295.000
Bijdrage gemeente	-45.000
Expertteam Woningbouw RVO	250.000

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In deze paragraaf zijn een inventarisatie van de weerstandscapaciteit, een inventarisatie van de risico's, het beleid hierop en financiële kengetallen opgenomen. Tevens is een beoordeling van de verhouding tussen de kengetallen en de financiële positie opgenomen. Inzicht in de risico's en de aanwezige weerstandscapaciteit is noodzakelijk om het weerstandsvermogen te beoordelen. Het doel is om zichtbaar te hebben dat we in staat zijn om optredende risico's op te vangen zonder dat de publieke taken en voorzieningen in de knel komen.

Het afdekken van de risico's gebeurt deels via afgesloten verzekeringen en deels via het treffen van voorzieningen. De resterende risico's inventariseren we in deze paragraaf. Per risico benoemen we de kans van optreden, de impact en duur. Hiermee ontstaat een gefundeerd beeld op de benodigde weerstandscapaciteit.

De weerstandscapaciteit is het geheel van middelen waaruit tegenvallers bekostigd worden, zonder dat de begroting en het beleid (direct) aangepast moeten worden.

Het weerstandsvermogen drukt de relatie uit tussen de aanwezige weerstandscapaciteit en de risico's.

Een exact sluitende begroting - waarbij het weerstandsvermogen nihil is - leidt tot een situatie waarbij iedere financiële tegenvaller een probleem vormt. Om die reden is het wenselijk dat een gemeente beschikt over een adequaat weerstandsvermogen, waarbij een gezonde verhouding is tussen risico's en weerstandscapaciteit.

Het is een optelsom van alle elementen uit de gemeentefinanciën die daadwerkelijk kunnen worden ingezet om niet-begrote kosten te kunnen dekken.

De beschikbare weerstandscapaciteit kan volgens het BBV bestaan uit:

- de reserves (voor zover vrij besteedbaar);
- de stille reserves (voor zover binnen één jaar verkoopbaar en voor zover verkoop de continuïteit van de uitvoering niet aantast);
- de onbenutte belastingcapaciteit (tenzij wettelijk beperkingen zijn opgelegd of in het collegeprogramma anders is afgesproken);
- nog niet ingevulde begrotingsruimte / nieuwe beleidsgelden;
- de post onvoorzien.

Het uitgangspunt voor het weerstandsvermogen is dat de incidentele weerstandscapaciteit voldoende moet zijn om de incidentele financiële risico's te bekostigen en dat de structurele weerstandscapaciteit op een zodanig niveau moet zijn dat daarmee structurele financiële tegenvallers kunnen worden gedekt.

Bij het bepalen van de beschikbare weerstandscapaciteit rekent de gemeente Schiermonnikoog alleen met de vrij besteedbare reserves. Redenen zijn dat de overige mogelijke onderdelen niet goed objectief zijn te meten of niet worden onderscheiden. Stille reserves worden per definitie niet gemeten. Wat de onbenutte belastingcapaciteit is hangt mede af van wat politiek haalbaar is. En de begroting bevat geen posten voor niet ingevulde begrotingsruimte of nieuwe beleidsgelden.

De beschikbare incidentele weerstandscapaciteit is het gecorrigeerde bedrag van de algemene reserve waar geen verplichtingen op rusten + overige vrij besteedbare reserves. Zie ook het onderdeel "Weerstandsvermogen" verderop in deze paragraaf.

Uitgangspunt voor het weerstandsvermogen is dat:

- de incidentele weerstandscapaciteit voldoende moet zijn om de incidentele financiële risico's te bekostigen en
- de structurele weerstandscapaciteit op een zodanig niveau moet zijn dat daarmee structurele financiële tegenvallers worden gedekt.

Beleidsuitgangspunten weerstandscapaciteit en risico's

De begroting en de Algemene reserve

De Programmabegroting is het kader voor onze jaarlijkse activiteiten. In deze begroting bepaalt de raad het budget voor de uitvoering van de programma's. Als een risico zich voordoet, dan vangen we de effecten eerst in de lopende begroting op, alvorens een beroep te doen op de Algemene reserve. Is er sprake van structurele effecten, dan stellen we in de volgende Notitie Financieel Kader maatregelen voor om deze effecten op te vangen.

Verzekeringen

Er zijn diverse verzekeringen afgesloten voor risico's door claims van derden en schadegevallen. We werken schadepreventief, onder andere door voldoende onderhoud te plegen, het correct naleven van bestaande procedures en het goed gemotiveerd afhandelen van bezwaarschriften. Risico's van achterstallig onderhoud zijn ondervangen door het opstellen van beheerplannen. Er zijn beheerplannen met daarbij horende budgetten voor wegen, groen, openbare verlichting, riolering en gebouwen.

Voorzieningen

Er zijn voorzieningen getroffen voor risico's en verplichtingen waarvan bekend is dat die zich voordoen en die we kunnen kwantificeren. Er zijn voorzieningen getroffen voor verplichtingen pensioen, onderhoud van gebouwen, riolering, onderhoud wegen, onderhoud jachthaven en dubieuze debiteuren.

Risico-inventarisatie

Voor de bepaling van het benodigde weerstandsvermogen is de risico-inventarisatie geactualiseerd. De risico-inventarisatie heeft een aantal geïdentificeerde risico's opgeleverd, die voldoen aan de volgende criteria:

- risico's met grote financiële gevolgen,
- waarvoor de kans redelijk groot is dat deze zich ook daadwerkelijk manifesteren en
- waarvan de oorzaken niet door de gemeente kunnen worden beïnvloed of waarvoor de gemeente nog niet in staat is geweest om passende beheersingsmaatregelen te treffen om de kans of het gevolg van het risico terug te dringen.

Risico's die al zijn afgedekt door verzekeringen en voorzieningen blijven buiten beschouwing.

Uit de risico-inventarisatie zijn de hierna volgende risico's in kaart gebracht.

Daarbij is per risico aangegeven wat de maximale impact is als het risico zich voordoet en de daarbij behorende kans. De bandbreedte geeft het bedrag aan dat we per jaar aan risico lopen. De factor het aantal jaren dat dit risico zich voordoet.

	Onderwerpen (bedragen in €)	Risico	Bandbreedte	Factor	Impact	Kans	Kans x Impact
1	Sociaal Domein > jeugdzorg		100.000	4	400.000	10%	40.000
2	Langdurige ziekte		65.000	2	130.000	50%	65.000
3	ICT de Wadden		120.000	1	120.000	50%	60.000
4	Omgevingswet						p.m.
5	Project Aardgasvrije wijken		3.700.000	1	3.700.000	5%	185.000
6	Project Buitenkans		10.000.000	1	10.000.000	5%	500.000
7	Toeristenbelasting		400.000	1	400.000	50%	200.000
8	Meerjarige onderhoudsplannen						p.m.
9	Herverdeling gemeentefonds 2027						p.m.
10	Cyberonveiligheid						p.m.
11	Overig (waaronder leningen, garantstelling)					10%	44.524
	Totaal risico						1.094.524

Toelichting

1. Sociaal Domein jeugdzorg

In het sociaal domein zijn er een tweetal onderwerpen, die met name een risico vormen voor Schiermonnikoog. Het betreft dure woningaanpassingen en jeugdzorg. Overschrijdingen en onderschrijdingen worden verrekend met de reserve Sociaal Domein, welke is gemaximeerd is op € 500.000. De reserve sociaal domein bedraagt € 359.350 per 31-12-2025.

2. Vervanging bij ziekte of langdurige afwezigheid

In geval van ziekte van gemeentepersoneel geldt een doorbetalingsverplichting van het salaris. Gedurende de eerste 6 maanden van ziekte worden het volledige salaris en de salaristoelagen doorbetaald.

Na 6 maanden wordt het salaris en de salaristoelagen voor 90% uitbetaald.

Na 12 maanden wordt het salaris en de salaristoelagen voor 75% uitbetaald.

Na 24 maanden wordt het salaris en de salaristoelagen voor 70% uitbetaald.

De kosten van vervanging als gevolg van ziekte komen voor rekening van de gemeente boven op de reguliere loonkosten. Het ziekteverzuim schommelt tussen normaal tussen de 3% en 4,5%. In 2025 bedroeg het ziekteverzuim 3,72% (2024: 3,73). Uiteraard wordt in geval van ziekte een adequate begeleiding geboden en de wetgeving conform de Wet verbetering Poortwachter uitgevoerd.

Langdurige ziekte leidt in de meeste gevallen tot externe inhuur. Als die inhuur bijvoorbeeld een jaar nodig is, dan kunnen de kosten tot gemiddeld € 65.000 per ziektegeval oplopen. Dit risico wordt geschat op 20% gedurende 2 jaar. Dat betekent dat er een kans van 20% is, dat er zich een ziektegeval voor doet van 2 jaar lang.

3. ICT de Wadden

De ICT kosten nemen elk jaar toe. Door maatschappelijke ontwikkelingen nemen bijvoorbeeld de kosten van ICT beveiliging toe. We hebben geen keuze om de gevraagde extra bijdrage niet te betalen, anders lopen we namelijk het risico op veel hogere herstelkosten. We hebben echter geen inzicht in de ontwikkeling van deze kosten na 2027.

4. Omgevingswet

De omgevingswet is per 1-1-2024 ingegaan. De wet vraagt van ons een aantal juridische instrumenten te ontwikkelen, aanpassing van werkprocessen, digitalisering, cultuurverandering enzovoort. Er is nog niet uitgewerkt wat de financiële effecten hiervan zullen zijn, daarom is een p.m. post opgenomen.

5. Project Aardgasvrije wijken (PAW)

In 2022 is subsidie door het rijk verstrekt voor het Project Aardgasvrije wijken (PAW) van € 2,3 miljoen. Daarnaast wordt verwacht nog extra subsidie binnen te halen, dit resulteert in een project begroting van € 3,7 miljoen. De realisatie van dit project is afhankelijk van voldoende menskracht en kennis. Vanwege de omvang van het project komen de eventuele externe risico's steeds beter in beeld. Daarom nemen we voor dit project als risico een gedeelte van onvoorziene kosten op van 5% van de projectbegroting.

6. Project gebiedsinvesteringen leefkwaliteit Schiermonnikoog (Buitenkans)

In 2025 is subsidie door het rijk verstrekt voor het Project Buitenkans van € 10 miljoen. De realisatie van dit project is afhankelijk van voldoende menskracht en kennis. De meeste Buitenkansprojecten zijn gestart. Zo komen de eventuele externe risico's steeds beter in beeld. Daarom nemen we voor dit project als risico een gedeelte van onvoorziene kosten op van 5% van de projectbegroting.

7. Toeristenbelasting

De belangrijkste belastingopbrengst van de gemeente Schiermonnikoog is de toeristenbelasting. De grondslag van deze opbrengst is gevoelig voor de conjunctuur en afhankelijk van het weer. Daarnaast bestaat ten aanzien van deze opbrengst het risico dat de grondslag wordt aangetast door structurele ontwikkelingen in de toeristische sector zoals wijzigingen in de vakantiebestemmingen van de gasten.

8. Meerjarige onderhoudsplannen

In de begroting 2025 en verder zijn de cijfers uit de volgende door de raad vastgestelde onderhoudsplannen verwerkt

Plan	Looptijd
MOP gemeentelijke gebouwen	2025-2035
MOP jachthaven	2017-2026
MOP veerdam	2017-2026
MOP riolering	2026-2035
MOP openbare verlichting	2026-2035
MOP wegen	2023-2032
Groenbeheersplan	2008

Provincie Fryslân houdt toezicht op de ouderdom van de onderhoudsplannen. Een onderhoudsplan mag maximaal 5 jaar oud zijn. We werken daarom aan de vernieuwing van de onderhoudsplannen.

9. Herverdeling gemeentefonds 2027

De Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) heeft de fondsbeheerders geadviseerd om de Opbrengst van eigen middelen (Oem) nader te onderzoeken. Zij zien op een aantal punten mogelijkheden voor verbetering in de verdeling. Zij constateren namelijk een voortdurende forse stijging van de toeristenbelasting bij de Waddeneilanden.

De Waddeneilanden worden via het gemeentefonds gecompenseerd voor extra kosten door dure fysieke bereikbaarheid. De ROB vindt die hogere algemene uitkering voor de Waddengemeenten niet meer nodig gezien de opbrengsten uit toeristenbelasting de afgelopen jaren sterk zijn gestegen. De ROB adviseert afschaffing van deze compensatie, maar niet per 2027.

Er kan nog niet uitgewerkt worden wat de financiële effecten hiervan zullen zijn, daarom is een p.m. post opgenomen.

10. Cyberonveiligheid

Dit betreft het risico op digitale verstoringen zoals cyberaanvallen, datalekken, ransomware en uitval van ICT-systemen. Hoewel preventieve maatregelen het risico beperken, kan een cyberincident niet volledig worden uitgesloten. Mogelijke financiële gevolgen worden deels opgevangen binnen de reguliere exploitatie en bestaande voorzieningen en voor het resterende deel afgedekt door de algemene weerstandscapaciteit. Het betreft een niet-financieel risico met potentiële financiële impact, daarom is een p.m. post opgenomen.

11. Overig (waaronder leningen, garantstelling)

Het maximaal risico dat de gemeente loopt op de garanties is € 45.000 (zie de toelichting op de balans) en op de leningen € 445.244, totaal € 290.244. Voor de specificatie van de leningen, zie tabel onder deze tekst. Er zijn geen actuele signalen van de stichtingen/verenigingen dat zij niet aan hun aflossingsverplichtingen zouden kunnen voldoen, of dat de gemeente zal worden aangesproken op haar garantstellingen. Het risico wordt daardoor laag ingeschat. Voor de post overige, waar de leningen en garantstellingen ook onder vallen, wordt het risicobedrag vooralsnog ingeschat op 10% van het restantbedrag van de leningen en garanties per 31-12-2025 ad € 445.244, t.w. € 44.524.

Verstreckte leningen en garanties

	Verstreckte leningen	Jaar verstrekt	Stand 01-01-2025 (€)	Verstrekt (€)	Aflossing (€)	Stand 31-12-2025 (€)
1	Stichting Veldsporten	2005	12.928		12.928	0
2	Dorpshuis Ons Centrum	2016	1.219		1.219	0
3	Energiecoöperatie De Sintrale	2018	23.703		2.514	21.188
4	Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederland (SVN)	2018	311.094	63.043	13.485	360.652
5	Dorpshuis Ons Centrum	2020	30.200		4.985	25.215
6	Energiecoöperatie De Sintrale	2021	23.982		2.042	21.940
7	VVV	2024	20.000		3.751	16.249
	Totaal verstreckte leningen		423.126	63.043	40.924	445.244

Weerstandsvermogen

Het saldo van de algemene reserve bedraagt op basis van de raadsbesluiten t/m december 2025 € 504.006, exclusief resultaat 2025 ad € 289.852 negatief.

De incidentele weerstandscapaciteit bedraagt eind 2025 € 1.634.838. Hiermee voldoet het ruimschoots aan het financieel risico zoals berekend in de risicoparagraaf.

De incidentele weerstandscapaciteit bestaat uit de volgende reserves:

Soort Reserve	Bedrag in €
Algemene Reserve exclusief resultaatbestemming	504.006
Resultaat 2025	289.852 -/-
Reserve Eneco	986.334
Reserve sociaal domein	359.350
Reserve Toerisme	75.000
Totaal incidentele weerstandscapaciteit	1.634.838

Hoe beoordelen we ons weerstandsvermogen?

Het weerstandsvermogen geeft weer in hoeverre de beschikbare weerstandscapaciteit voldoende is om de geïnventariseerde risico's (= benodigde weerstandscapaciteit) te kunnen afdekken, oftewel de mate waarin de gemeente Schiermonnikoog in staat is om de nadelige gevolgen van risico's op te vangen.

$$\text{Weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$$

Er bestaan geen wettelijke normen voor de hoogte van het benodigde weerstandsvermogen. Gemeente Schiermonnikoog hanteert onderstaande waarderingstabel.

Ratiowaarde	Waardering
> 2,0	Uitstekend
1,4 - 2,0	Ruim voldoende
1,0 - 1,4	Voldoende
0,8 - 1,0	Matig
< 0,8	Onvoldoende

Uitgaande van deze waarderingstabel betekent dit voor de gemeente Schiermonnikoog bij de stand van een incidentele weerstandscapaciteit van € 1.634.838 ratiowaarde van 1,5. Hiermee is het weerstandsvermogen ruim voldoende.

Financiële kengetallen

Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans en kunnen helpen bij de beoordeling van de financiële positie van gemeenten. Om dit te bereiken is de BBV op dit onderdeel aangepast en wordt deze paragraaf uitgebreid met de volgende kengetallen voor:

- Netto schuldquote;
- Solvabiliteitsratio;
- Grondexploitatie;
- Structurele exploitatieruimte;
- Belastingcapaciteit.

Deze kengetallen maken inzichtelijk over hoeveel (financiële) ruimte de gemeente beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of opvangen. Ze geven zodoende inzicht in de financiële weerbaar- en wendbaarheid van de gemeente.

1A: Netto schuldquote

De netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen brengen in beeld in hoeverre de netto schulden zich verhouden tot de totale baten (inkomsten) van de gemeente. Hoe hoger het percentage, hoe meer externe financiering de gemeente heeft aangetrokken om de activiteiten (investeringen) te financieren.. Hoe lager het getal, hoe beter.

	Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025
Netto schuldquote	110%	95%	111%

1B: Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen

Om inzicht te krijgen in hoeverre sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven. Op die manier wordt duidelijk in beeld gebracht wat het aandeel van de verstrekte leningen is, en wat dit betekent voor de schuldenlast. De wijze waarop de netto schuldenquote gecorrigeerd voor de doorgeleende gelden wordt berekend is gelijk aan de netto schuldquote, met dien verstande dat bij de financiële activa ook alle verstrekte leningen worden opgenomen.

	Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025
Netto schuldquote gecorrigeerd voor leningen	120%	93%	114%

2: De solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio (= Eigen Vermogen / Totaal Vermogen) geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe weerbaarder de gemeente is. Harde normen voor de waarde die de solvabiliteit zou moeten hebben, zijn er niet. Zeker niet voor gemeenten. Veel van de activa van de gemeente zijn immers niet verhandelbaar.

	Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025
Solvabiliteit	21%	19%	14%

Een solvabiliteit van rond de 20% is voor een gemeente goed te noemen. De signaalwaarde voor de solvabiliteit bedraagt 5%.

3: Kengetal grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de boekwaarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. Met ingang van 2020 heeft de gemeente een grondexploitatie. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. De accountant moet ieder jaar beoordelen of de gronden tegen actuele waarde op de balans zijn opgenomen.

	Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025
Grondexploitatie	5,0%	5,0%	5,1%

Het lage percentage geeft aan dat de grondposities van de gemeente zeer beperkt zijn.

4. Structurele begrotingsruimte

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt thans het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Bij incidentele lasten en baten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan structurele lasten is meer flexibel dan waarbij structurele baten en lasten in evenwicht zijn.

De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage.

	Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025
Structurele begrotingsruimte	0,0%	1,5%	0,9%

5: Belastingcapaciteit: woonlasten meerpersoonshuishoudens

De ruimte die een gemeente heeft om haar belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de woonlasten. Het Coelo* publiceert deze lasten ieder jaar in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten worden verstaan: de OZB en de rioolheffing en reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente. De belastingcapaciteit van gemeenten wordt daarom berekend door de totale lasten woonlasten van een meerpersoonshuishouden in jaar t te vergelijken met het landelijke gemiddelde in jaar t-1 in en uit te drukken in een percentage.

	Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025
Woonlasten t.o.v. landelijke gemiddelde jaar t-1	98%	102%	104%

*Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden

Financiering

Inleiding

Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) worden in de begroting in afzonderlijke paragrafen beleidsrichtlijnen vastgelegd over relevante beheersmatige aspecten. In de beheersverordening naar artikel 212 van de Gemeentewet geeft de raad het kader aan.

Algemeen

In het Treasurystatuut gemeente Schiermonnikoog, staan de uitgangspunten en doelstellingen voor het treasurybeleid vermeld. De geplande uitvoering van het treasurybeleid is weergegeven in de paragraaf financiering.

Renteontwikkeling

Een belangrijke factor bij het uitvoeren van het treasurybeleid is het verloop van de rente. Het rentebeleid van de ECB heeft veel invloed op de hoogte van de rentetarieven voor gemeenten. In de eerste helft van het jaar verlaagde de Europese Centrale Bank (ECB) de rente meerdere keren. In de tweede helft van 2025 werden geen verdere aanpassingen doorgevoerd, omdat de inflatiecijfers zich rond het streefniveau stabiliseerden. De depositorente van de ECB is per 31-12-2025 2%.

Bij stabiele inflatie, waarbij de inflatie rond de doelstelling van 2% blijft, hanteert de ECB doorgaans een neutraal monetair beleid. Dit houdt in dat er geen ingrijpende wijzigingen in de rentetarieven of andere beleidsinstrumenten worden doorgevoerd.

Kasbeheer

Al het betalingsverkeer heeft de gemeente gecentraliseerd bij twee banken. De N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) en de Rabobank. Hoofdbankier is de BNG, de Rabobank wordt vooral aangehouden als service naar de klanten en vanuit regionaal economische motieven. Het saldo op deze rekening wordt periodiek afgeroomd ten gunste van de BNG-rekening.

Schatkistbankieren

Het Schatkistbankieren voor decentrale overheden heeft een wettelijke basis in de wet FIDO en moet ervoor zorgen, dat er een lagere EMU-schuld van de collectieve sector ontstaat.

Omdat het Schatkistbankieren verplicht is gesteld, moeten decentrale overheden alle middelen die ze niet direct nodig hebben voor hun publieke taak in de schatkist onder brengen.

Wel is er sprake van een bepaalde drempel. De hoogte van deze drempel is afhankelijk van de financiële omvang van een decentrale overheid. De drempel is vastgesteld op 2% van het jaarlijks begrotingstotaal (begrotingstotaal = totale lasten van de primaire begroting, excl. reserves), met een minimum van € 1.000.000. Uitgaande van onze begrotingsomvang van € 13,2 miljoen, zal de minimum grens € 1.000.000 zijn (want 2% van € 13,2 miljoen is lager dan de minimumgrens van € 1.000.000).

Voor de gemeente Schiermonnikoog heeft het schatkistbankieren normaal niet al te veel verstreckende gevolgen, omdat wij overwegend een zogenaamde leengemeente zijn en weinig "positief" staan op de Rekening Courant. De overtollige middelen die de gemeente in de schatkist aanhoudt en op elk moment kan opnemen, worden vergoed met daggeldrente tegen het Euro Short-Term Rate-tarief (€STR).

Renterisicobeheer

De gemeente loopt renterisico op het moment dat nieuwe leningen moeten worden aangetrokken (herfinanciering) of als een renteherziening van toepassing is. Om dit renterisico te beheersen wordt er in de wet FIDO een renterisiconorm bepaald. Voor gemeenten bedraagt de renterisiconorm maximaal 20% van het begrotingsbedrag bij aanvang van het begrotingsjaar.

In de volgende tabel wordt het renterisico van 2025 weergegeven op basis van de jaarrekening en het renterisico van 2025 t/m 2028 op basis van de begroting van 2025.

Renterisico (bedragen x € 1.000)	2025	2026	2027	2028
Renteherziening	0	0	0	0
Betaalde aflossingen	529	883	945	945
Renterisicosom	529	883	945	945

Berekening renterisiconorm 2025

(bedragen x € 1.000)	2025
Begrotingstotaal lasten	13.166
Renterisico percentage	20%
Renterisicosom	2.633
Onderschrijding	2.104

Uit bovenstaande berekening blijkt, dat de gemeente Schiermonnikoog de renterisiconorm onderschrijdt.

Hoe wordt de rente verdeeld?

De rentekosten worden toegerekend aan de taakvelden op basis van een omslagrente. Hierbij worden de totale rentekosten eerst gecorrigeerd met de doorgeleende geldleningen.

Het verschil tussen de totaal aan taakvelden toegerekende rente (€ 126.960) en het werkelijke totaal aan rentelasten (€ 125.651) bedraagt € 1.309. Dit komt overeen met 1,03% afwijking van de werkelijke rente en blijft daarmee binnen de maximaal toegestane afwijking van 25% bij de jaarrekening.

In de volgende tabel wordt de renteverdeling schematisch weergegeven.

Renteschema		2025	
a.	Externe rentelasten over de korte en de lange financiering		190.442
b.	Externe rentebaten:		
	- overige geldleningen		63.482 -/-
	Totaal door te rekenen externe rente (1)		126.960
c.	Aan grondexploitatie door te belasten rente		0
	Rente van projectfinanciering door te belasten aan taakvelden		0
	Saldo door te rekenen rente (2)	-/-	0 -/-
d1.	Rente over eigen vermogen (3)		0
d2.	Rente over voorzieningen (4)		0

	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente (1+2+3+4)		126.960	-/-
e.	Werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (= rente-omslag)		125.651	-/-
f.	Rente-resultaat op het taakveld treasury		1.309	

Hoe staat het met de lening positie?

De totale schuld van de gemeente per 31 december 2025 bedraagt € 8.729.000, waarvan € 313.557 is doorgeleend aan de Stichting Veldsporten, de Stichting Jachthaven, de stichting Dorpshuis, basisschool Yn de mande, SVN Stimuleringsfonds, duurzame energiecoöperatie Schiermonnikoog.

In 2025 is een bedrag van € 528.833 afgelost. Naast het zo optimaal mogelijk gebruik maken van de kasgeldlimiet, zullen er bij overschrijding van deze kasgeldlimiet, langlopende leningen moeten worden aangetrokken.

De ontwikkeling van de langlopende lening portefeuille in de afgelopen 5 jaar is in onderstaand schema weergegeven.

Lening portefeuille	2021	2022	2023	2024	2025
Schuld per 31-12	5.844.336	5.315.503	4.786.671	4.257.838	8.729.006
Aflossingen	466.332	528.833	528.833	528.833	528.833
Nieuwe leningen	1.250.000	0	0	0	5.000.000

Wet HOF

In de wet HOF (Houdbare Overheidsfinanciën) worden de Europese normen verankerd voor de hoogte van de overheidsschuld en de jaarlijkse groei van de overheidsschuld. Die normen raken ook gemeenten, omdat de gemeenteschulden en financieringstekorten van gemeenten meetellen in de overheidsschuld van Nederland. Elke gemeente heeft een individuele Economische Monetaire Unie (EMU)-referentiewaarde. Deze is afgeleid van het plafond voor het EMU-saldo van de gezamenlijke gemeenten. De VNG adviseert gemeenten om niet te sturen op deze EMU-referentiewaarde. Dat verhindert een uitruil van plussen en minnen tussen gemeenten ten opzichte van de individuele EMU-referentiewaarde en leidt mogelijk tot een onnodig uitstel van investeringen door gemeenten. In plaats daarvan kunnen gemeenten beter sturen op de ontwikkeling van de hoogte van de schuld.

Als gemeente Schiermonnikoog hebben wij aandacht voor de schuldpositie van onze gemeente via de jaarstukken en begroting en de daarin verplicht opgenomen paragraaf Financiering. Daarbij dient opgemerkt te worden dat de gemeente Schiermonnikoog geen specifiek schuldenbeleid heeft.

Wat is ons EMU-saldo?

Als gevolg van Europese regelgeving mogen EU-lidstaten een begrotingstekort (EMU-saldo) hebben van maximaal 3% van het bruto binnenlands product (BBP). Aan dit maximale tekort van 3% hebben, naast de Rijksoverheid, ook de decentrale overheden een aandeel.

Het jaarlijkse aandeel in het EMU-saldo van de decentrale overheden gesteld op -0,5% van het BBP. Het aandeel van de gemeenten is gesteld op -0,34% van het BBP. Het aandeel in het EMU-tekort betreft een inspanningsverplichting, er staat momenteel geen sanctie op een eventuele overschrijding van het toegestane EMU-tekort.

Het EMU-saldo van de gemeente Schiermonnikoog voor 2025 komt uit op € 6.874.437 negatief, wat betekent dat in EMU-termen de inkomsten € 6.874.437 lager zijn dan de uitgaven.

	Omschrijving	Jaarrekening 2022 x € 1.000	Jaarrekening 2023 x € 1.000	Jaarrekening 2024 x € 1.000	Jaarrekening 2025 x € 1.000
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	700	-254	82	-702
2	Mutaties voorzieningen	432	256	370	137
3	Mutaties (im)materiële vaste activa	182	911	4.132	6.275
4	Mutatie voorraden	-69	0	9	34
6	Boekwinst bij verkoop van deelnemingen en aandelen	0	0	0	0
	Berekend EMU-saldo	1.245	913	-3.689	-6.874

Het EMU-saldo gaat niet uit van baten en lasten, maar gaat uit van ontvangsten en uitgaven van de gemeente, berekend op transactiebasis en overeenkomstig de voorschriften van het Europese systeem van nationale en regionale rekeningen in de Europese Unie.

Zoals eerder gezegd werkt de EMU-systematiek op een andere manier dan het (gemodificeerde) baten- en lastenstelsel dat de gemeenten hanteren. Investerings tellen bijvoorbeeld niet mee in het stelsel van baten en lasten, daarbij wordt uitgegaan van de kapitaallasten van de investeringen. Investerings in een jaar tellen echter wel volledig mee in het EMU-saldo. Bij een sluitende begroting kan een gemeente daardoor toch een negatief EMU-saldo hebben.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is opgenomen om een grens te stellen aan de korte financiering. Dit is financiering met een looptijd van maximaal één jaar. De kasgeldlimiet bedraagt 8,5% van het gemeentelijke budget bij aanvang van het begrotingsjaar 2025. De kasgeldlimiet voor het jaar 2025 was 8,5% van € 13,2 miljoen is afgerond € 1,2 miljoen.

Het is toegestaan om tijdelijk gedurende drie opeenvolgende kwartalen, het kasgeldlimiet te overschrijden. In 2025 is het kasgeldlimiet niet overschreden.

Verbonden partijen

Inleiding

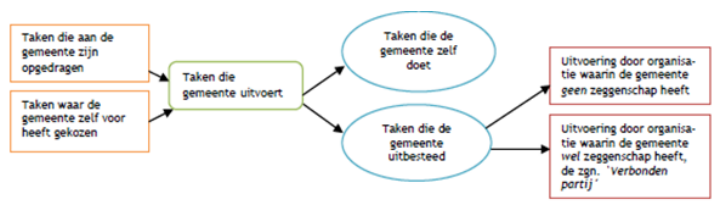
De meeste taken die worden uitgevoerd, zijn wettelijk opgedragen aan de uitvoerende gemeente. Dit betreft bijvoorbeeld de inzameling van huishoudelijk afval en de taken die de gemeente op zich neemt als gevolg van de decentralisatie. Daarnaast bestaan er taken die door de gemeente op eigen initiatief worden uitgevoerd, zoals sport en de exploitatie van gronden. Bij de uitvoering van de verschillende taken maakt de gemeente de keuze om deze zelf te doen, of om de taken te laten uitvoeren door andere partijen.

Bij het maken van de keuzes wordt onder andere gekeken naar de volgende aspecten:

- kunnen er (bedrijfseconomische) schaalvoordelen worden behaald?
- wordt bij de uitvoering/dienstverlening een betere kwaliteit/dienstverlening gerealiseerd?

Indien wordt gekozen voor de uitvoering van de taak door een verbonden partij, kunnen daarin twee keuzes worden gemaakt, namelijk:

- de activiteiten worden uitgevoerd door een partij waarin de gemeente geen zeggenschap heeft;
- de activiteiten worden uitgevoerd door een partij waarin de gemeente wel zeggenschap heeft.

Verbonden partij

Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente zowel een bestuurlijk als een financieel belang heeft.

Definitie bestuurlijk belang (artikel 1 lid d): zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht.

Definitie financieel belang (artikel 1 lid c): een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.

Beleidskader

Uit de definitie van een verbonden partij in het Besluit begroting en verantwoording blijkt dat sprake móet zijn van een financieel belang én een bestuurlijk belang. Als het alleen om een financieel belang of alleen om een bestuurlijk belang gaat, dan is er geen sprake van een verbonden partij.

Overige belangrijke bepalingen zijn:

- Artikel 5 BBV schrijft voor dat verbonden partijen niet geconsolideerd worden in de begroting en in de jaarstukken;
- Artikel 8 lid 3 BBV schrijft voor dat de betrokkenheid van verbonden partijen bij de realisatie van de doelstellingen binnen een programma, moet worden opgenomen in het betreffende programma;
- Artikel 9 lid 2 BBV meldt dat verbonden partijen verplicht moeten worden opgenomen in een aparte paragraaf verbonden partijen. Deze is daarmee onderdeel van de beleidsbegroting en het jaarverslag.

Soorten verbonden partijen

Er zijn twee soorten verbonden partijen, namelijk de publiekrechtelijke verbonden partij en de privaatrechtelijke verbonden partij.

- **Publiekrechtelijke verbonden partij**

Bij de publiekrechtelijke verbonden partij gaat het om een samenwerking tussen overheden. Een dergelijke partij is opgericht op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen. Daarin regelen de deelnemende overheden onderling de vertegenwoordiging en de financiële aansprakelijkheid van de deelnemers. In het geval een gemeenschappelijke regeling niet meer aan zijn verplichtingen voldoet, dan zijn deelnemende partijen gezamenlijk verantwoordelijk voor een negatief saldo dat ontstaat.

- **Privaatrechtelijke verbonden partij**

Van een privaatrechtelijke verbonden partij is sprake als er wordt samengewerkt tussen overheden onderling of tussen overheden en private partijen. De samenwerking is in dat geval geregeld op basis van het Burgerlijk Wetboek. Bij privaatrechtelijke verbonden partijen wordt onderscheid gemaakt in:

- verenigingen;
- commanditaire vennootschappen en onderlinge waarborgmaatschappijen;
- naamloze vennootschappen;
- besloten vennootschappen of stichtingen.

Voorschriften volgens BBV

In artikel 15 van het Besluit begroting en verantwoording staat welke informatie er bij de begroting en jaarrekening moet worden gepubliceerd. Het gaat dan om:

- de visie op en de beleidsvoornemens over verbonden partijen, zie programma's;
- de lijst van verbonden partijen die wordt onderverdeeld in:
 - gemeenschappelijke regelingen;
 - vennootschappen en coöperaties;
 - stichtingen en verenigingen;
 - overige verbonden partijen.

In de lijst zal per verbonden partij de volgende informatie worden opgenomen:

- de wijze waarop de provincie onderscheidenlijk de gemeente een belang heeft in de verbonden partij en het openbaar belang dat ermee gediend wordt;
- het verwachte belang van de gemeente aan het begin en het einde van het begrotingsjaar;
- de verwachte omvang van het eigen en vreemd vermogen aan het begin en het einde van het begrotingsjaar;
- de verwachte omvang van het financieel resultaat;
- de eventuele risico's.

Risico's

Bij elke verbonden partij is een kopje opgenomen van het risico (laag/middel/hoog) dat de verbonden partij vormt voor de gemeente. Doet zich een risico voor dan is dit bij de verbonden partij vermeld.

Verbonden partijen

Volgens de regelgeving vanuit de commissie BBV-artikel 15 BBV lid 1 b geven we de bovenstaande informatie schematisch weer, in een lijst van verbonden partijen.

De gemeente heeft de volgende verbonden partijen:

- Gemeenschappelijke regelingen;
 - GR Veiligheidsregio Fryslân
 - GR Sociaal Domein Fryslân
 - GR Welstandszorg Hûs en Hiem
 - GR Fryske Utfieringstsjinst Milieu en Omjouwing (FUMO)
 - GR Mobiliteitsburo Noardeast Fryslân
 - GR De Waddeneilanden
- Vennootschappen en coöperaties;
 - NV Kabeltelevisie Noordoost Friesland
 - NV Stedin groep
 - Afvalsturing Friesland NV (Omrin) (verwerken van afval)
- Bank Nederlandse Gemeenten
- Stichtingen en verenigingen;
 - Geen
- Overige verbonden partijen;
 - Geen

Gemeenschappelijke regelingen

Veiligheidsregio Fryslân

Juridische status: gemeenschappelijke regeling met openbaar lichaam.

Programma's: 1.1 Volksgezondheid, zorg en welzijn en 2.6 Openbare orde en veiligheid

Openbaar en wijze van belang

Openbaar belang:

De Publieke Gezondheids- en Veiligheidsregio Fryslân is een gemeenschappelijke regeling per 1-1-2014 van alle Friese gemeenten en verzorgt de wettelijke taken op het gebied van veiligheid en gezondheid voor de inwoners van de provincie Fryslân. Activiteiten betreffen o.a. collectieve preventie ziekten, brandweer zorg, geneeskundige hulpverlening en het beheer van een gemeenschappelijke meldkamer.

Wijze van belang:

- Bestuurlijk belang:
 - het algemeen bestuur van de regio bestaat overeenkomstig art. 11, lid 1 van de wet, uit de burgemeesters van de deelnemende gemeenten;
 - het dagelijks bestuur bestaat uit:
 - a. de voorzitter van het algemeen bestuur;
 - b. de voorzitter van de agendacommissie Gezondheid en een lid aan te wijzen uit en door de agendacommissie Gezondheid;
 - c. de voorzitter van de agendacommissie Veiligheid en een lid aan te wijzen uit en door de agendacommissie Veiligheid.

De agendacommissie is een bestuurscommissie volgens art 25 Wgr.

- Financieel belang:

Voor de verdeling van de kosten wordt als verdeelsleutel gehanteerd het aantal inwoners van de gemeenten volgens de door het Centraal Bureau voor de Statistiek openbaar gemaakte bevolkingscijfers per 1 januari van het jaar, voorafgaande aan dat, waarvoor de bijdrage verschuldigd is. De deelnemende gemeenten dragen er zorg voor dat de regio te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan zijn verplichtingen te kunnen voldoen.

Financieel belang:

	Jaar	Jaarrekening 1-1 (x € 1.000)	Jaarrekening 31-12 (x € 1.000)
Financieel belang	2025	6.038	6.114
Eigen vermogen	2025	10.661	12.125
Vreemd vermogen	2025	87.344	83.065

Omvang financieel resultaat jaarrekening: 2.308.658.

Risicoprofiel: laag.

Centrumregeling samenwerking Sociaal Domein Fryslân 2018

Juridische status: gemeenschappelijke regeling met centrumgemeente.

Programma: 1 Sociaal.

Openbaar en wijze van belang

Openbaar belang:

Alle Friese gemeenten zijn een centrumregeling samenwerking Sociaal Domein Fryslân 2018 aangegaan met als centrumgemeente de gemeente Leeuwarden. Het doel is de beleidsvoorbereiding ten behoeve van de wettelijke taken op terrein van jeugdzorg, maatschappelijke ondersteuning en participatie en de inkoop ten behoeve van wettelijke taken op het terrein van jeugdzorg en maatschappelijke ontwikkeling doelmatig en kwalitatief hoogwaardig te organiseren met de Friese gemeenten. Bij raadsbesluit van 25 januari 2022 is de centrumregeling opnieuw vastgesteld.

Wijze van belang:

- Bestuurlijk belang:
 - de gemeente Leeuwarden is een centrumgemeente als bedoeld in art 8 lid 4 Wet gemeenschappelijke regelingen;
 - de centrumgemeente wordt mandaat, volmacht en machtiging verleend door de gastgemeenten om de taken op het terrein van het sociaal domein, waaronder o.a. WMO, Jeugdwet en Participatiewet, namens de gastgemeenten uit te voeren volgens de bepalingen in de gemeenschappelijke regeling.

- Financieel belang:

De kosten voor de dienstverlening bestaan uit kosten voor instandhouding en kosten voor taakuitvoering. De kosten voor instandhouding worden onder gemeenten verdeeld op basis van inwoneraantal van elke gemeente met peildatum 1 januari van jaar t-1. De kosten voor uitvoering van taken worden verdeeld onder gemeenten op basis van het percentuele aandeel dat een gemeente toekomt in het totaal van aantallen cliënten op basis van de Jeugdwet, zoals meest recentelijk vastgesteld door het Centraal Bureau voor Statistiek, op peildatum 1 januari van jaar t-1. Dit geldt voor zowel de uitvoering van taken in het kader van de verplichte wettelijke samenwerking als voor de vrijwillige samenwerking voor de Jeugdwet. De totale kosten worden nagecalculeerd en volledig doorberekend aan de deelnemende gemeenten.

Financieel belang:

	Jaar	Jaarrekening 1-1 (x € 1.000)	Jaarrekening 31-12 (x € 1.000)
Financieel belang	2024	10	10
Eigen vermogen	2024	0	0
Vreemd vermogen	2024	0	0

Omvang financieel resultaat jaarrekening: 4.953.000.

Risicoprofiel: laag.

Welstandszorg Hûs en Hiem

Juridische status: gemeenschappelijke regeling met openbaar lichaam.

Programma: 2.5 vergunningverlening, toezicht en handhaving

Openbaar en wijze van belang

Openbaar belang:

Het voorzien van de gemeenten in de welstandsadvisering als bedoeld in de Woningwet en advisering over toepassing van de Monumentenwet.

Wijze van belang:

- Bestuurlijk belang:
 - het algemeen bestuur bestaat uit zoveel leden als het aantal deelnemende gemeenten bedraagt;
 - de raden wijzen hetzij hun voorzitter, hetzij een wethouder van hun gemeente als lid en als plaatsvervangend lid aan;
 - op grond van artikel 13 van de gemeenschappelijke regeling wordt het dagelijks bestuur benoemd uit het algemeen bestuur.

- Financieel belang:

De gemeente is aansprakelijk voor de financiële tekorten bij Welstands-zorg Hûs en Hiem. Bekostiging geschiedt via een jaarlijkse bijdrage op begrotingsbasis en rekeningbasis.

Financieel belang:

	Jaar	Jaarrekening 1-1 (x € 1.000)	Jaarrekening 31-12 (x € 1.000)
Financieel belang	2024	12	12
Eigen vermogen	2024	257	383
Vreemd vermogen	2024	453	425

Omvang financieel resultaat jaarrekening: 123.212

Risicoprofiel: laag.

Juridische status: gemeenschappelijke regeling met openbaar lichaam.

Programma: 2.3 Duurzaamheid, natuur en milieu.

Openbaar en wijze van belang

Openbaar belang:

De FUMO is bedoeld voor de uitvoering van taken en bevoegdheden ten behoeve van de deelnemers op het gebied van het milieu- en omgevingsrecht in ruime zin in het algemeen en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht in het bijzonder. Ook taken en bevoegdheden op het terrein van vergunningverlening, handhaving en toezicht op grond van de in artikel 5.1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht behoren hierbij.

Het openbaar lichaam heeft de volgende taken:

- basistakenpakket: het ten behoeve van de deelnemers uitvoeren van adviserende, voorbereidende en uitvoerende taken die behoren tot het zogenoemde basistakenpakket, zoals opgenomen in Bijlage 1 van de gemeenschappelijke regeling FUMO 2017;
- aanvullend takenpakket (facultatief): het ten behoeve van de deelnemers uitvoeren van niet tot het basistakenpakket behorende adviserende, voorbereidende en uitvoerende taken op het terrein van het milieu- en omgevingsrecht, voor zover de betreffende deelnemer daartoe een besluit heeft genomen;
- adviserende en voorbereidende taken t.b.v. bezwaarprocedures, administratief beroepsprocedures en rechtsgedingen;
- advisering over en voorbereiding van besluiten op grond van de Wet openbaarheid van bestuur;
- adviseren over en ontwikkelen van strategische en operationele beleidskaders op het terrein van het milieu- en omgevingsrecht;
- het in stand houden van een Milieualarm-nummer.

Wijze van belang:

- Bestuurlijk belang:
 - gedeputeerde staten wijzen uit hun midden twee leden aan van het algemeen bestuur;
 - de deelnemers (de colleges van burgemeester en wethouders en het dagelijks bestuur van Wetterskip Fryslân) wijzen elk uit hun midden één lid aan van het algemeen bestuur;
 - het dagelijks bestuur bestaat uit vijf leden, de voorzitter inbegrepen, door en uit het algemeen bestuur aan te wijzen.
- Financieel belang:
 - de kosten van het basispakket wordt toegerekend op basis van het aantal inrichtingen maal een bedrag per type inrichting;
 - de kosten van de overige taken worden toegerekend op basis van de totale inzet van personeel in uren maal een uurtarief.

Financieel belang:

	Jaar	Jaarrekening 1-1 (x € 1.000)	Jaarrekening 31-12 (x € 1.000)
Financieel belang	2024	52	51
Eigen vermogen	2024	1.279	840
Vreemd vermogen	2024	5.327	4.784

Omvang financieel resultaat jaarrekening: 361.794

Risicoprofiel: hoog*.

*De gemeente loopt financiële risico's door haar aandeel in eventuele tekorten bij de FUMO. Daarnaast zorgt de invoering van de Omgevingswet voor onzekerheid over toekomstige taken en kosten binnen de FUMO. Deze factoren leiden gezamenlijk tot een verhoogd risicoprofiel voor de gemeentelijke begroting.

Juridische status: gemeenschappelijke regeling met bedrijfsvoeringsorganisatie.

Programma: 1. Sociaal.

Openbaar en wijze van belang

Openbaar belang:

De gemeenten Achtkarspelen, Dantumadiel, Noardeast-Fryslân en Tytstjerkeradiel en de provincie Fryslân hebben besloten om samen te werken in de regio Noordoost Fryslân op het gebied van het regionale doelgroepenvervoer en openbaar vervoer. Dit om de leefbaarheid in de regio Noord Oost Fryslân te behouden. Daarvoor hebben zij besloten de gemeenschappelijke regeling Bedrijfsvoeringsorganisatie Mobiliteitsbureau Noordoost Fryslân te treffen.

Wijze van belang:

- Bestuurlijk belang:
 - de deelnemende gemeenten en provincie nemen het in de begroting van het mobiliteitsbureau Noordoost Fryslân voor hen geraamde bedrag voor hun gemeente respectievelijk provincie op in hun begroting;
 - de regeling wordt opgeheven wanneer de colleges van twee derde van de deelnemers daartoe besluiten. Het liquidatieplan voorziet in de verplichting van het bestuur van de deelnemende gemeenten en provincie tot het bijdragen in de financiële gevolgen van de beëindiging.
- Financieel belang:
 - Artikel 19 GR Bedrijfsvoeringsorganisatie Mobiliteitsbureau NOF;
 - variabele vervoerskosten op basis van gebruik vertaald in gebruikseenheden;
 - vaste kosten op basis van aantal leerlingen voor regiekosten op het routevervoer en aantal ritten voor de regiekosten van het vraagafhankelijke vervoer;
 - vaste kosten van het mobiliteitsbureau voor de deelnemende gemeenten op basis van het aantal inwoners.

Financieel belang:

	Jaar	Jaarrekening 1-1 (x € 1.000)	Jaarrekening 31-12 (x € 1.000)
Financieel belang	2024	53	53
Eigen vermogen	2024	0	0
Vreemd vermogen	2024	1.015	768

Omvang financieel resultaat jaarrekening: 0.

Risicoprofiel: laag.

De Waddeneilanden

Juridische status: gemeenschappelijke regeling met openbaar lichaam.

Programma: 4.2 Bestuur.

Openbaar en wijze van belang

Openbaar belang:

Het versterken van de bestuurskracht van de afzonderlijke gemeenten door onomkeerbare, niet vrijblijvende en doelgerichte samenwerking met behoud van bestuurlijke zelfstandigheid.

Wijze van belang:

- Bestuurlijk belang:
 - Het algemeen bestuur bestaat uit de colleges van B&W van de vijf Waddeneilanden en het dagelijks bestuur wordt gevormd door de vijf burgemeesters.
- Financieel belang:
 - Jaarlijkse bijdrage op grond van de begroting van De Waddeneilanden. Conform vaste verdeelsleutels wordt de bijdrage van alle vier de deelnemende gemeenten bepaald. Onze bijdrage 2025 aan de GR bedraagt € 491.331 (excl. compensabele btw).

Financieel belang:

	Jaar	Jaarrekening 1-1 (x € 1.000)	Jaarrekening 31-12 (x € 1.000)
Financieel belang	2024	88	88
Eigen vermogen	2024	521	306
Vreemd vermogen	2024	517	765

Omvang financieel resultaat jaarrekening: 135.597

Risicoprofiel: laag.

Vennootschappen en coöperaties

NV Kabeltelevisie Noordoost Friesland

Juridische status: naamloze vennootschap.

Programma's: 5.2 Financiering.

Openbaar en wijze van belang

Openbaar belang:

De aanleg, het beheer, het onderhoud, de instandhouding en de exploitatie van centrale antenne-inrichtingen met bijbehorende kabelnetten in de gemeente.

Wijze van belang:

- Bestuurlijk belang:

Het stemrecht op grond van aandelen.
- Financieel belang:

Gemeente bezit 4,25% van de aandelen Kabel Noord. Over het jaar 2025 is geen dividend uitgekeerd.

Financieel belang:

	Jaar	Jaarrekening 1-1 (x € 1.000)	Jaarrekening 31-12 (x € 1.000)
Financieel belang	2024	21	21
Eigen vermogen	2024	10.465	9.037
Vreemd vermogen	2024	122.234	121.897

Omvang financieel resultaat jaarrekening: -1.427.750

Risicoprofiel: laag.

NV Stedin groep

Juridische status: naamloze vennootschap.

Programma's: Algemene dekkingsmiddelen, Overhead, Heffing VPB en Onvoorzien.

Openbaar en wijze van belang

Openbaar belang:

Stedin is een netbeheerder die elektriciteits- en gasnetten aanlegt, beheert en toekomstbestendig maakt. Stedin faciliteert de energiemarkt.

Wijze van belang:

- Bestuurlijk belang:

Bezit van aandelen, op grond waarvan de gemeente stemrecht heeft.

- Financieel belang:

1.633 aandelen. De waarde van het aandeel is € 100 conform de jaarrekening 2024 van de Stedin groep. Het totaal aantal geplaatste en volgestorte aandelen is 4.970.978.

Bij besluit van 15 juni 2021 heeft de raad besloten preferente aandelen te kopen tot een maximum van € 131.400. Dit in verband met de energietransitie. Deze aankoop heeft plaatsgevonden op 12 juli 2021. Er zijn 237 preferente aandelen gekocht voor een waarde van € 114.000.

Financieel belang:

	Jaar	Jaarrekening 1-1 (x € 1.000)	Jaarrekening 31-12 (x € 1.000)
Financieel belang	2025	277	277
Eigen vermogen	2025	3.370.000	3.586.000
Vreemd vermogen	2025	5.704.000	6.489.000

Omvang financieel resultaat jaarrekening: 278.000.000.

Risicoprofiel: laag*.

*In de afgelopen periode zijn veel acties geweest om ervoor te zorgen dat Stedin over voldoende kapitaal beschikt voor de noodzakelijke investeringen in betrouwbare netten en de energietransitie. In 2021 hebben de aandeelhouders gezamenlijk € 200 miljoen gestort. In 2023 is de Staat als medeaandeelhouder toegetreden, met een kapitaalinjectie van € 500 miljoen. In 2024 zijn ook de provincies Utrecht en Zeeland aandeelhouder geworden, en nog 7 Utrechtse en 12 Zeeuwse gemeenten. Door de toetreding van andere partijen is de relatieve aandelenbelang iets gedaald. Dit past in het streven naar een evenwichtig aandeelhouderschap.

Afvalsturing Friesland (Omrin) (verwerken van afval)

Juridische status: naamloze vennootschap.

Programma's: 2.4 Fysieke leefomgeving.

Openbaar en wijze van belang

Openbaar belang:

Uitvoeren van de wettelijke taak huishoudelijk en bedrijfsafval te verwerken op basis van contractafspraken met de gemeente. Doelstelling is dit op een doelmatige, milieu hygiënisch verantwoorde manier te doen en preventie en hergebruik van afval actief te bevorderen.

Wijze van belang:

- Bestuurlijk belang:

Stemrecht op basis van aandelen. De N.V. heeft 3.001 gewone aandelen A met een waarde van € 450 per stuk en 840 gewone aandelen B. Van de 3001 aandelen A zijn er 3.000 aandelen in bezit van de Friese gemeenten. Eén aandeel A is in handen van de GR OLAF en 840 aandelen B zijn in handen van gemeenten buiten Friesland.

- Financieel belang:

De gemeente is op twee manieren betrokken bij Omrin, als aandeelhouder en als klant/leverancier van afval. Het aandeel staat op de balans per 31-12-2024 met de historische aanschafwaarde van € 20.420.

Financieel belang:

	Jaar	Jaarrekening 1-1 (x € 1.000)	Jaarrekening 31-12 (x € 1.000)
Financieel belang	2024	20	20
Eigen vermogen	2024	78.528	83.562
Vreemd vermogen	2024	106.366	131.694

Omvang financieel resultaat jaarrekening: 7.130.000

Risicoprofiel: laag.

Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

Juridische status: naamloze vennootschap.

Programma's: 5.2 Financiering.

Openbaar en wijze van belang

Openbaar belang:

Efficiënt betalingsverkeer van gemeenten.

Wijze van belang:

- Bestuurlijk belang:

Stemrecht op basis van aandelen.

- Financieel belang:

Financieel belang: 7.020 aandelen met een waarde van € 15.930

Financieel belang:

	Jaar	Jaarrekening 1-1 (x € 1.000)	Jaarrekening 31-12 (x € 1.000)
Financieel belang	2025	16	16
Eigen vermogen	2025	4.777.000	4.863.000
Vreemd vermogen	2025	123.164.000	110.701.000

Omvang financieel resultaat jaarrekening: 172.000.000

Risicoprofiel: laag.

Openbaarheid

De Wet open Overheid (WOO) geldt sinds 1 mei 2022 en vervangt de voormalige Wet openbaarheid van bestuur (Wob).

De WOO heeft de volgende drie doelen:

- een transparanter en actief openbaar makende overheid
- het dienen van het belang van openbaarheid
- publieke informatie openbaar maken

Deze doelen versterken de democratische rechtsstaat, de burger, het bestuur en de economische ontwikkeling.

De WOO verplicht de gemeente via een traject van vijf jaar om gefaseerd meer informatie actief openbaar te maken en richt zich hierbij op drie hoofdthema's:

- actief openbaar maken van informatie
- passief openbaar maken van informatie
- informatiehuishouding op orde

In artikel 3.5 (Openbaarheidsparagraaf) van de WOO wordt voorgeschreven dat bestuursorganen in de jaarlijkse begroting en jaarverslagen aandacht besteden aan de manier waarop wij als bestuursorgaan de WOO uitvoeren.

De gemeente Schiermonnikoog hecht groot belang aan openheid en transparantie in het bestuur. Inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden moeten tijdig, begrijpelijk en toegankelijk worden geïnformeerd over gemeentelijk beleid en besluitvorming. De gemeente geeft uitvoering aan de Wet open overheid (WOO) door het actief openbaar maken van relevante documenten en het zorgvuldig afhandelen van WOO-verzoeken binnen de wettelijke termijnen. Daarbij wordt oog gehouden voor de bescherming van persoonsgegevens en andere wettelijke uitzonderingen. Informatievoorziening vindt plaats via de gemeentelijke website, publicaties, bijeenkomsten en waar nodig persoonlijke toelichting. Door deze open benadering versterkt de gemeente het vertrouwen in het lokaal bestuur en de betrokkenheid van de gemeenschap.

Praktisch

Bij actieve openbaarmaking kan het gaan over kwantitatieve en kwalitatieve informatie over de toepassing van artikelen 3.1 en 3.3 van de WOO, maar ook of er overzichten op grond van art. 3.3a van de WOO zijn openbaar gemaakt.

Kwantitatief

In de Zomernota is aangegeven dat het aantal WOO-verzoeken structureel toeneemt. In 2022 en 2023 ontvingen we elk jaar 10 WOO-verzoeken. In 2024 steeg dit aantal naar 20, en in 2025 hebben we 30 WOO-verzoeken ontvangen. Van deze 30 verzoeken hebben we er 13 volledig afgehandeld volgens de wettelijke kaders van de WOO. 12 WOO-verzoeken zijn in behandeling genomen, maar op een later moment ingetrokken. Op 4 WOO-verzoeken is nog geen besluit genomen en één verzoek is na contact als informatieverzoek afgehandeld.

Om de groeiende hoeveelheid werk te ondersteunen, zijn we een contract aangegaan met Daadkracht. Zij verzorgen voor ons het lakken van persoonsgegevens en geven algemeen juridisch advies op basis van de WOO. Voor het uitbesteden van deze werkzaamheden is € 8.000 uit de bestaande reserve beschikbaar gesteld, deze bleek met een kleine overschrijding van € 401 nagenoeg toereikend.

Daadkracht heeft daarnaast een analyse uitgevoerd van onze informatiehuishouding in relatie tot de WOO. Hieruit blijkt dat we nog een aantal maatregelen moeten treffen om volledig aan de eisen te voldoen. We zijn inmiddels gestart met procesoptimalisatie om WOO-verzoeken efficiënter te kunnen afhandelen. Ook zien we kansen om onze actieve openbaarmaking verder te versterken.

Kwalitatief

Zeer diverse informatie werd onder de WOO opgevraagd:

- vergunningverlening
- coronaboetes
- communicatie defensie
- datalekken
- verplaatsing bushalte Middenstreek
- overeenkomst uitzendorganisaties
- geheimhoudingsstukken (verzoeken zijn ingetrokken)

Overzichten

Er zijn nog geen overzichten op grond van art. 3.3a van de WOO openbaar gemaakt in 2025. Dit komt omdat artikel 3.3 lid 1 en 2 van de WOO trapsgewijs in werking reden en op dit moment nog geen werking hebben. Het is nog niet bekend wanneer deze artikelen wel in werking gaan treden.

*Schiermonnikoog,
eiland in beweging*

Jaarrekening 2025

Overzicht baten en lasten

2025

Exploitatie		primaire begroting 2025	Begroting na wijziging	Realisatie 2025	Vershil
Baten					
PRG1	1 Sociaal	1.132.638	1.082.638	1.513.401	430.763
PRG2	2 Leefomgeving	3.564.191	3.609.191	1.508.397	-2.100.794
PRG3	3 Economie en werkgelegenheid	167.020	1.159.537	1.169.223	9.686
PRG4	4 Burgers en bestuur	-50.251	-50.251	87.268	137.519
PRG90	Algemene Dekkingsmiddelen	8.071.730	8.360.018	7.935.375	-424.643
PRG91	Overhead	0	0	26.854	26.854
Totaal Baten		12.885.328	14.161.133	12.240.518	-1.920.615
Lasten					
PRG1	1 Sociaal	-3.313.267	-3.410.012	-3.541.466	-131.454
PRG2	2 Leefomgeving	-5.673.531	-6.274.970	-4.090.408	2.184.562
PRG3	3 Economie en werkgelegenheid	-599.969	-1.666.905	-1.574.661	92.244
PRG4	4 Burgers en bestuur	-1.574.478	-1.595.478	-1.034.321	561.157
PRG90	Algemene Dekkingsmiddelen	-297.887	-295.749	-177.824	117.925
PRG91	Overhead	-1.693.120	-1.784.392	-2.523.476	-739.084
PRG92	VPB	-750	-750	0	750
PRG93	Onvoorzien	-12.500	-12.500	0	12.500
Totaal Lasten		-13.165.502	-15.040.756	-12.942.156	2.098.600
Gerealiseerd saldo van baten en lasten		-280.174	-879.623	-701.638	177.985
Onttrekkingen		625.038	1.289.837	675.321	-614.516
Stortingen		-199.345	-297.345	-263.535	33.810
Saldo toevoegingen & onttrekkingen aan reserves		425.693	992.492	411.786	-580.706
Gerealiseerd resultaat		145.519	112.869	-289.852	-402.721

Analyse op de afwijkingen

De analyse van de afwijkingen tussen de begroting na wijziging en het overzicht van baten en lasten is opgenomen in de programmaverantwoording per product, welke onderdeel uitmaakt van de jaarrekening.

Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid college van burgemeesters en wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderinggrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 16 december 2025 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 2% van de totale lasten exclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 258.843. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV van september 2025.

Bevindingen

Het college stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen bedrag € 1.894.522 bedraagt. Dit is hoger dan de daarvoor gestelde grens van € 258.843. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het college overigens een bedrag van € 139.000 acceptabel op basis van door de gemeenteraad vastgestelde afspraken.

De geconstateerde afwijkingen betreffen:

1. Begrotingsonrechtmatigheid lastenoverschrijding programma's € 870.538;
2. Begrotingsonrechtmatigheid overschrijding investeringskredieten € 351.936;
3. Onrechtmatigheden vanuit voorwaardencriterium € 672.048;

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Grondslagen van de financiële verslaggeving

Inleiding

Onderstaande samenvatting van de grondslagen, waarop de financiële verslaggeving is gebaseerd, is bedoeld als leidraad voor een juiste interpretatie van de financiële overzichten. Bij het opstellen van de jaarrekening is rekening gehouden met de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording gemeenten daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor de rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid. Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties, alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet;
- De financiële rechtmatigheid waaronder het voorwaarden criterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:
 - Voor het voorwaarden criterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op de door de raad d.d. 16 december 2025 is vastgesteld;
 - Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderscheidingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien deze niet tijdig aan de raad zijn gemeld.
- Ten aanzien van het M&O criterium is de (concept) nota M&O beleid van onze organisatie leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording;

De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV van september 2025 alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:

- Een verantwoordingsgrens van 2% (zijnde € 258.843) is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
- Een rapportagegrens van 10% van de verantwoordingsgrens (zijnde € 25.884) is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

Balans (activa)

Vaste activa

Immateriële vaste activa (conform artikel 34 BBV)

Immateriële vaste activa kunnen worden onderscheiden in:

- kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio;
- kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief;
- bijdragen aan activa in eigendom van derden.

De immateriële vaste activa wordt gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in vijf jaar afgeschreven. Alleen kosten van onderzoek en ontwikkeling die leiden tot een materieel vast actief mogen als immaterieel vast actief worden geactiveerd.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden vallen onder de immateriële vaste activa in plaats van de financiële vaste activa. Bijdragen aan activa van derden zijn gewaardeerd op het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met afschrijvingen.

Materiële vaste activa (conform artikel 35 BBV)

- De materiële vaste activa worden onderscheiden in activa met een maatschappelijk, economisch en economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.
- Bij materiële vaste activa met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven gaat het om investeringen die grotendeels worden gedaan voor begraafplaatsen, riolering of het verzamelen van huishoudelijk afval en waar tegenover een heffing kan plaatsvinden.

Onder materiële vaste activa wordt verstaan:

- investeringen in gronden en terreinen;
- woonruimten;
- bedrijfsgebouwen;
- grond-, weg- en waterbouwkundige werken;
- vervoermiddelen, machines, apparaten en installaties;
- overige materiële vaste activa.

De waardering is gebaseerd op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met:

- eventuele investeringsbijdragen;
- eventuele beschikkingen over reserves (met uitzondering van activa met economisch nut);
- lineaire of annuïtaire afschrijvingen volgens een stelsel, dat is afgestemd op de te verwachten gebruiksduur.

Vanaf 2017 moeten investeringen in maatschappelijk nut worden geactiveerd. Hierop mogen alleen bijdragen van derden die direct gerelateerd zijn aan het actief in mindering worden gebracht.

Financiële vaste activa (o.b.v. artikel 36 BBV)

Onder financiële vaste activa wordt verstaan:

- leningen aan woningbouwcorporaties;
- overige langlopende leningen;
- aandelen in gemeenschappelijke regelingen;
- deelnemingen.

De waardering van de leningen is gebaseerd op de nominale waarde, verminderd met de aflossingen. De waardering van de deelnemingen vindt volgens de geldende verslaggevingsvoorschriften plaats op basis van de verkrijgingsprijs, verminderd als gevolg van mogelijke afwaardering als de marktwaarde lager is dan de boekwaarde.

Afschrijvingsbeleid

- Op activa wordt met afschrijven begonnen in het jaar volgend op het jaar waarin het actief in gebruik is genomen;
- De rentelasten worden berekend over de boekwaarde per 1 januari. Dit gebeurt via vooraf vastgestelde rentepercentages via de renteomslagmethode over de relevante boekwaarden;
- De hoogte van de afschrijvingen dient stelselmatig te worden bepaald; daarbij dient de verdeling van de lasten zoveel mogelijk parallel te lopen met de verminderingen van het nut c.q. het prestatievermogen van het actief;
- Op vaste activa met een beperkte levensduur wordt zodanig afgeschreven dat de boekwaarde de toekomstige nuttigheidsduur zo goed mogelijk benadert.
- Voor alle investeringen geldt een minimumbedrag van € 1.000 kapitaallasten dan wel een minimum investeringsbedrag van € 10.000
- De restwaarde van rollend materieel bedraagt 7,5%

Afschrijvingstermijnen	Maximaal aantal jaren
Gebouwen	40
Gronden	0
Bij nieuwbouw:	
CV-ketel / luchtbehandelingskast, incl. bijbehorende regelapparatuur	15-20
Lift, incl. bijbehorende regelapparatuur	20
Inbraak- en brandbeveiligingsapparatuur	10-15
Sanitair	20
Dakbedekkingen	15-25
Bliksemafleiders	20-25
Energiebesparende maatregelen	10-15
Lichtinstallaties	20
Verbouwing	20-25
Renovatie (levensverlengend)	Per geval
Installaties en dergelijke	
Archiefsystemen	10
Telefooninstallaties / bekabeling data - en telecomnet	8
Inventaris e.d.	
Bureaustoelen	5-10
Bureaus en kasten	10-15
Keuken- en kantoorapparatuur	5-15
Immateriële activa	
Kosten geldleningen en saldo (dis)agio	0-Max. lt.len
Kosten onderzoek en ontwikkeling van een bepaald actief	0-5
Automatisering	
Systemen (software)	5-7
Apparatuur (hardware): laptops, I-pads etc.	4

Audio-/videosysteem raad	10
Begraafplaatsen	
Aanleg/uitbreiding	30
Overige voorzieningen	25
Onderwijsvoorzieningen	
Bouw onderwijsgebouwen / 1ste inrichting	50
Renovatie onderwijsgebouwen	Per geval
Noodlokalen	15
Materiële instandhouding	10
Sportvoorzieningen	
Bouw gymnastieklokalen / sporthallen / zwembaden / kleedlokalen	40
Renovatie gymlokalen / sporthallen / zwembaden / kleedlokalen	Per geval
Aanleg sportvelden / overige accommodaties	15 - 25
Installaties	15
Inrichting en apparatuur sportaccommodaties	5 - 20
Gymnastiekmaterialen	10 - 15
Speelterreinen	
Aanleg/inrichting	25
Toestellen	5 - 15
Torens, kerken, molens	
Restauratiekosten	Per geval
Materieel en voertuigen buitendienst	
Maaimachines	8 - 40
Sneeuwploegen en overig materieel gladheidsbestrijding	10 - 30
Machines werkplaatsen	10 - 15

Veegauto's / vrachtauto's / tractoren / aanhangwagens / bestelauto's	5 - 50
Straten en wegen	
aanleg / reconstructie / herinrichting	25
Straatverlichting;	
Masten	40
Armaturen	20
Mast en armatuur een geheel	25
Straatmeubilair	5 - 15
Waterbeheer	
Havenwerken	Per geval
Parken, plantsoenen en tuinen	
Aanleg (inclusief beplanting)	25
Riolering	
Aanleg en vervanging riolering	20 - 70

De termijnen in deze tabel gelden, tenzij de verwachte toekomstige gebruiksduur een andere levensduur noodzakelijk maakt. De afwijkende levensduur zal op basis een raadsbesluit worden vastgesteld.

Vlottende activa (conform artikel 37 BBV)

Voorraden (conform artikel 38 BBV)

Onder voorraden wordt verstaan:

- onderhanden werk.

Gronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, vermeerderd met de kosten van het bouwrijp maken en verminderd met de gerealiseerde verkoopopbrengsten. Winstneming vindt plaats conform de wettelijk voorgeschreven "Percentage of completion" methode. Verliesvoorzieningen worden in mindering gebracht op de balanswaarde per 31 december.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar, overlopende activa en liquide middelen (conform artikel 39 BBV)

Onder vorderingen wordt verstaan, vorderingen op:

- openbare lichamen;
- rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen;
- overige vorderingen.

De waardering is, onder aftrek van eventuele voorzieningen wegens oninbaarheid, op de nominale waarde gebaseerd.

Liquide middelen (conform artikel 40 BBV)

Onder liquide middelen worden kas-, bank- en giroaldi verstaan. De liquide middelen staan ter vrije beschikking aan de gemeente. De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Overlopende activa (conform artikel 40A BBV)

Onder overlopende activa worden opgenomen:

De overlopende activa dient conform artikel 63 BBV te worden gewaardeerd op basis van de verkrijgingsprijs.

- de van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel;
- overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen.

Balans (passiva)

Vaste passiva

Eigen vermogen (conform artikel 43 lid 1 BBV)

Het eigen vermogen wordt gevormd door het totaal van de algemene reserves, bestemmingsreserves en het saldo van de rekening van baten en lasten na bestemming. Bestemmingsreserves zijn reserves, waaraan door het algemeen bestuur een bepaalde bestemming is gegeven. De waardering daarvan geschiedt tegen nominale waarde.

Voorzieningen (artikel 44 en 45 BBV)

Voorzieningen worden gevormd wegens:

- verplichtingen en verliezen, waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, maar wel redelijkerwijs te schatten;
- op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen, waarvan de omvang redelijkerwijs te schatten is;
- kosten, die in een volgend jaar zullen worden gemaakt, maar de oorsprong hebben in het begrotingsjaar of een eerder begrotingsjaar en de voorziening strekt tot kostenegalisatie.
- van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen, bedoeld in artikel 49, onderdeel b.

Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.

De waardering geschiedt tegen nominale waarde, c.q. het voorzienbare verlies met uitzondering van de voorzieningen welke gewaardeerd zijn tegen contante waarde en bij welke rekening dient te worden gehouden met een jaarlijkse kostenstijging, maar geen rentetoevoeging plaats vindt.

Langlopende schulden (conform artikel 46 BBV)

Onder langlopende schulden wordt verstaan:

- schulden wegens obligatieleningen;
- schulden wegens onderhandse leningen;
- schulden wegens door derden belegde gelden;
- waarborgsommen;

Alles met een oorspronkelijke looptijd van één jaar of langer, waarbij waardering geschiedt tegen de nominale waarde.

Viottende passiva (conform artikel 47 en 48 BBV)

Netto viottende schulden

Onder kortlopende schulden wordt verstaan:

- kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen;
- overige kasgeldleningen
- banksaldi;
- overige schulden.

Alles met een oorspronkelijke looptijd korter dan één jaar, waarbij waardering geschiedt tegen de nominale waarde.

Overlopende passiva (conform artikel 49 BBV)

Onder overlopende passiva worden opgenomen:

- de van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren;
- verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume;
- overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen.

De waardering geschiedt tegen de nominale waarde.

Gegarandeerde geldleningen (conform artikel 50 BBV)

Aan de passiefzijde van de balans wordt buiten de balanstelling opgenomen het bedrag waartoe aan natuurlijke en rechtspersonen borgstellingen of garantstellingen zijn verstrekt.

Bepaling baten en lasten gewone dienst

Het gehanteerde stelsel van baten en lasten zorgt er mede voor dat die gelijknamige componenten ook in de jaarrekening worden opgenomen. Het maakt niet uit of zij tot inkomsten of uitgaven in dat jaar leiden of hebben geleid. Zij worden verantwoord tot hun brutobedrag. Verliezen worden verantwoord op het moment dat deze voorzienbaar zijn en bij winsten gebeurt dat nadat deze daadwerkelijk zijn gerealiseerd.

Alle baten en lasten worden ingedeeld naar programma's, producten en categorieën.

- programma's: door de gemeente gekozen gegroepeerde indeling van gemeentelijke taken, waarop de gemeente wordt bestuurd en gestuurd. Daartoe zijn voor elk programma doelstellingen geformuleerd;
- producten: zaken die de gemeente voortbrengt en die helpen de doelstellingen uit de programma's te verwezenlijken. Elk product valt onder één van de programma's;
- categorieën zijn: groepen, waarin de baten en de lasten naar soorten zijn ingedeeld.

Onder kostenplaatsen worden verstaan de organisatie-eenheden, waarvan de baten en de lasten over de functies worden verdeeld.

De verdeling van de baten en lasten van kostenplaatsen geschiedt deels op basis van de bij de begroting vastgestelde verdeelsleutels. Daar waar sprake is van tijdverantwoording vindt dit plaats overeenkomstig de geraamde tijdsverantwoording, oftewel begroting is werkelijkheid.

WNT

Het doel van de Wet Normering Topinkomens is het tegengaan van bovenmatige bezoldigingen en ontslagvergoedingen bij instellingen in de (semi)publieke sector. In de WNT worden bezoldigingen en ontslagvergoedingen van topfunctionarissen bij instellingen waarop de wet van toepassing is genormeerd en openbaar gemaakt. Het voor de gemeente Schiermonnikoog toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2025 € 246.000. De berekening van de bezoldiging is in overeenstemming met de wet en uitvoeringsregeling is opgenomen.

Balans en toelichting

Balans per 31 december

ACTIVA		31/12/2025	31/12/2024
Vaste activa			
1	<i>Immateriële vaste activa</i>		
	c. bijdrage aan activa eigendom van derden	137.020	-
		137.020	-
2	<i>Materiële vaste activa</i>		
	a. investeringen met een economisch nut		
	- gronden uitgegeven in erfpacht	120.476	120.476
	- overige investeringen met een economisch nut	16.392.519	10.597.329
	b. als a, ter bestrijding van kosten kan heffing worden geheven	913.670	704.795
	c. investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut	1.002.742	868.780
		18.429.407	12.291.380
3	<i>Financiële vaste activa</i>		
	a. kapitaalverstrekking aan:		
	2. gemeenschappelijke regelingen	40.909	40.909
	3. overige verbonden partijen	113.924	113.924
	c. overige langlopende geldleningen	445.253	423.134
		600.085	577.966
Totaal vaste activa		19.166.512	12.869.346
Viottende activa			
4	<i>Voorraden</i>		
	b. onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	623.400	588.595
		623.400	588.595
5	<i>Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar</i>		
	a. vorderingen op openbare lichamen	1.187.949	1.471.632
	b. verstrekte kasgeldleningen openbare lichamen	-	-
	c. overige verstrekte kasgeldleningen	-	-
	d. uitzettingen in Rijk's schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	-	-
	e. rekening-courant verhouding met het Rijk	2.640.522	-
	f. rekening-courant verhoudingen met niet		

	financiële instellingen	275.709	-	
	g. uitzettingen in de vorm van Nederlands schuldpapier met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	-	-	
	h. overige vorderingen	939.281	1.364.892	
	i. overige uitzettingen	-	-	
		5.043.460	2.836.522	
6	<i>Liquide middelen</i>			
	a. kassaldi	2.960	1.945	
	b. bank- en giroaldi	480	3.900.410	
		3.440	3.902.355	
7	<i>Overlopende activa</i>			
	a. nog te ontvangen bedragen Europese en Nederlandse overheidslichamen	48.931	-	
	b. overige nog te ontvangen bedragen	306.669	-	
		355.600	-	
Totaal vlottende activa		6.025.900	7.327.472	
Totaal activa		25.192.408	20.196.819	

PASSIVA		2025	2024
Vaste passiva			
8	<i>Eigen vermogen</i>		
	a. Reserves		
	1. algemene reserve	504.006	646.589
	2. Algemene reserve Eneco	986.334	986.334
	3. overige bestemmingsreserves	2.363.973	2.354.551
	b. Rekeningresultaat	289.852	278.625
		3.564.461	4.266.099
9	<i>Voorzieningen</i>		
	a. Voorzieningen voor verplichtingen en verliezen	664.223	696.714
	b. Voorziening voor risico's	-	-
	c. Egalisatie- en onderhoudsvoorzieningen	1.581.568	1.412.023
	d. Voorzieningen voor toekomstige vervangingsinvesteringen	-	-
	e. Voorziening van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden	-	-
		2.245.790	2.108.737

10	<i>Vaste schulden, met een rentetypische looptijd van één jaar of langer</i>		
a.	obligatieleningen		
b.	onderhandse leningen van:		
1.	binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	-	-
2.	binnenlandse banken en overige financiële instellingen	-	-
3.	binnenlandse bedrijven	7.854.003	3.174.503
4.	Openbare lichamen	875.003	1.083.336
5.	overige binnenlandse sectoren	-	-
6.	buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren	-	-
c.	door derden belegde gelden	-	-
d.	waarborgsommen	11.139	11.139
		8.740.145	4.268.978
Totaal vaste passiva		14.550.396	10.643.814
Vlottende passiva			
11	<i>Netto vlottende schulden</i>		
a.	kasgeldleningen aangegaan openbare lichamen	-	
b.	overige kasgeldleningen	-	5.000.000
c.	bank- en giroaldi	593.198	-
d.	overige schulden		
e.	Crediteuren	738.389	645.223
f.	Overlopende passiva	522.721	3.907.779
		1.854.307	9.553.002
12	<i>Overlopende passiva</i>		
a.	verplichtingen die in een volgend jaar tot betaling komen	303.903	-
b.	vooruit ontvangen bedragen EU, Rijk en Provincie ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	8.483.801	-
c.	overige vooruit ontvangen bedragen	-	-
		8.787.704	
Totaal vlottende passiva		10.642.011	9.553.002
Totaal passiva		25.192.408	20.196.817
Gegarandeerde geldleningen		45.000	45.000

Toelichting op de balans

ACTIVA

VASTE ACTIVA

1. Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden op basis van het Besluit begroting en Verantwoording als volgt onderverdeeld:

	Boekwaarde 01/01/2025	Vermeerderingen	Bijdrage van derden	Afschrijving	Boekwaarde 31/12/2025
b. kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	-	137.020	-	-	137.020
	-	137.020	-	-	137.020

2. Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden op basis van het Besluit begroting en Verantwoording als volgt onderverdeeld:

	Boekwaarde 01/01/2025	Investerings	Desinvestering	Afschrijving	Bijdrage van derden	Boekwaarde 31/12/2025
a. investeringen met een economisch nut	10.597.329	7.014.030	-	625.699	593.140	16.392.519
- waarvan in erfpacht uitgegeven	120.476					120.476
b. investeringen met een economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	704.795	226.234	-	17.359	-	913.670
c. investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.	868.781	252.281	-	51.089	67.231	1.002.742
	12.291.381	7.492.544	-	694.147	660.371	18.429.407

2.a. Investerings met een economisch nut

	Boekwaarde 01/01/2025	Investerings	Desinvestering	Afschrijving	Bijdrage van derden	Boekwaarde 31/12/2025
- Gronden uitgegeven in erfpacht	120.476					120.476
- Gronden en terreinen	436.878	501.089		300.000		637.968
- Woonruimten	640.097			15.351		624.746
- Bedrijfsgebouwen	6.812.884	6.147.674	-	178.812	533.140	12.248.606
- Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	1.674.812	66.090		19.773		1.721.130
- Vervoermiddelen	91.898	65.918		6.809		151.007
- Machines, apparaten en installaties	695.764	219.409	-	76.752	60.000	778.420
- Overige materiële vaste activa	244.995	13.849		28.202		230.642
	10.717.805	7.014.030	-	625.699	593.140	16.512.995

2.b. Investerings met een economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

	Boekwaarde 01/01/2025	Investerings	Desinvestering	Afschrijving	Bijdrage van derden	Boekwaarde 31/12/2025
					-	
- Gronden en terreinen	135.434					135.434
- Bedrijfsgebouwen	20.343			1.197		19.147
- Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	385.374	226.234		8.028		603.580
- Machines, apparaten en installaties	1.121			560		561
- Overige materiële vaste activa	162.522			7.574		154.948
	704.795	226.234	-	17.359	-	913.670

2.c. Investerings met een maatschappelijk nut

	Boekwaarde 01/01/2025	Investerings	Desinvestering	Afschrijving	Bijdrage van derden	Boekwaarde 31/12/2025
- Gronden en terreinen	33.972					33.972
- Bedrijfsgebouwen	256.859			11.942		244.917
- Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	536.853			36.984		499.869
- Machines, apparaten en installaties		159.818				159.818
- Overige materiële vaste activa	41.097	92.462	-	2.163	67.231	64.165
	868.781	252.281	-	51.089	67.231	1.002.742

3. Financiële vaste activa

De financiële vaste activa worden op basis van het Besluit begroting en Verantwoording als volgt onderverdeeld:

	Boekwaarde 01/01/2025	Mutaties bij / uitgeleend	Mutaties af/ aflossing	Boekwaarde 31/12/2025
a. kapitaalverstrekkingen aan:				
2. gemeenschappelijke regelingen	40.909	-	-	40.909
3. overige verbonden partijen	113.924	-	-	113.924
c. overige langlopende leningen	423.134	63.043	40.924	445.253
	577.966	63.043	40.924	600.085

VLOTTENDE ACTIVA

4. Voorraden

4.b. In exploitatie genomen bouwgronden

	Boek- waarde 01/01/2025	Vermeerdering	Vermindering	Boek- waarde 31/12/2025	Geraamde nog te maken kosten	Geraamde opbrengsten	Totale resultaatneming/ verliesvorming	Geraamd Eindresultaat
- Woningbouwlocatie Oost	516.119	33.660	-	549.779	442.765	1.100.000	55.573	163.029
- Woningbouwlocatie Melle Grietjepad	72.476	1.144	-	73.621	73.942	150.750	-	3.187
	588.595	34.805	-	623.400	516.707	1.250.750	55.573	166.216

De geraamde nog te maken kosten, de geraamde opbrengsten, alsmede de eventuele winst- of verliesnemingen zijn tot stand gekomen aan de hand van de percentage of completion-methode (POC).

Voor een verdere toelichting op de bouwgronden wordt verwezen naar de paragraaf Grondbeleid.

5. Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

5.a. Vorderingen op openbare lichamen

- Belastingdienst
- Overige vorderingen op openbare lichamen

1.150.101

37.848

1.187.949

5.b. Rekening-courant verhouding met het Rijk

- Rekening-courant verhouding

2.640.522

5.f. Rekening-courant verhoudingen met niet-financiële instellingen

- Rekening courant SVN

275.709

5.h. Overige vorderingen

- Debiteuren algemeen
- Voorziening dubieuze debiteuren (vermindering)

944.765

-5.484

939.281

5.043.460

6. Liquide middelen

	Saldo 31/12/2024	Saldo 31/12/2025
6.a. Kassaldi	1.945	2.960
- Voorschotskas	1.945	2.960
6.b. Banksaldi		
- Bank Nederlandse Gemeenten	20.035	
- Rabobank	218	480
	20.253	480

7. Overlopende activa

7.a. Nog te ontvangen bedragen Europese en Nederlandse overheidslichamen

	Saldo 01/01/2025	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Saldo 31/12/2025
- Schatkistbankieren rente 4e kwartaal	-	12.914		12.914
- Rijk Tozo	45.149		16.132	29.017
- Sisa		7.000		7.000
	45.149	19.914	16.132	48.931

7.b. Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen

- Vooruitbetaalde crediteuren	91.654
- St. Jachthaven 'De Oude Veerdam' pacht 2025	100.293
- Toeristenbelasting 2025	50.000
- Fumo 2025	19.110
- Diverse debiteuren	43.193
- Overlopende btw	2.416
	306.666

PASSIVA

VASTE PASSIVA

8. Eigen vermogen

8.a.1. Algemene reserves

	Saldo 01/01/2025	Toevoegingen	Ontrekkingen	Bestemming rekening- resultaat 2024	Saldo 31/12/2025
- Algemene reserve (vrij besteedbaar)	646.589	35.000	456.208	278.625	504.006
- Algemene reserve Eneco	986.334	-	-	-	986.334
	1.632.922	35.000	456.208	278.625	1.490.340

Op deze algemene reserve rusten geen verplichtingen. De vrije ruimte binnen de algemene reserve kan bij de Perspectiefnota worden ingezet als eenmalige dekking voor nieuwe voorstellen met eenmalige kosten.

Buiten de Perspectiefnota om kan tussentijds vrije ruimte worden ingezet als eenmalige dekking voor voorstellen die voldoen aan de criteria onvoorzien, onuitstelbaar en onvermijdbaar.

De reserve Eneco is bedoeld om duurzame initiatieven van te betalen.

8.a.3. Bestemmingsreserves

	Saldo 01/01/2025	Toevoegingen	Onttrekkingen	Bestemming rekening- resultaat 2023	Vermindering afschrijving activa	Saldo 31/12/2025
- 211201 Reserve Sociaal Domein (WMO)	441.428	-	82.078	-	-	359.350
- 211202 Reserve lichtmasten	122.799	7.500	-	-	-	130.299
- 211203 Reserve veerdam	582.347	7.215	34.650	-	-	554.912
- 211205 Reserve resultaat riolering	71.753	59.516	-	-	-	131.269
- 211207 Reserve baggeren jachthaven	56.000	28.000	-	-	-	84.000
- 211209 Reserve duurzame energie	370.962	-	62.500	-	-	308.462
- 211210 Reserve toerisme	75.000	-	-	-	-	75.000
- 211211 Reserve dekking afschrijvingen	117.480	-	6.915	-	-	110.565
- 211212 Reserve Wet Open Overheid (WOO)	196.116	99.000	32.971	-	-	262.146
- 211213 Reserve projecten	265.778	-	-	-	-	265.778
- 211214 Reserve Samenwerkingsschool Yn de Mande	-	27.304	-	-	-	27.304
- 211215 Reserve rentefluctuaties pensioenen	54.889	-	-	-	-	54.889
	2.354.551	228.535	219.113	-	-	2.363.973

Reserve Sociaal domein

Deze reserve is ingesteld voor het dekken van de tekorten binnen het sociaal domein. Onder het sociaal domein worden de directe uitgaven verstaan op het gebied van jeugdzorg, WMO (oud en nieuw), participatie. De uitvoeringskosten vallen hier buiten. De hoogte van de reserve is gemaximeerd op € 260.000

Reserve lichtmasten

De reserve is ingesteld om sterke fluctuaties in uitgaven door de jaren heen op het gebied van openbare verlichting op te vangen (egaliseren). Voor het vervangen van lichtmasten en armaturen is op 15 augustus 2006 een meerjaren onderhoudsplan vastgesteld. Jaarlijks wordt € 7.500 toegevoegd aan de reserve ten laste van de exploitatie

Reserve veerdam

Deze reserve is ingesteld om het onderhoud aan de veerdam dat in de loop der jaren moet worden gepleegd te kunnen voldoen. In 2004 is de reserve gevormd door de afkoopsom die is ontvangen van Rijkswaterstaat te bestemmen voor toekomstig onderhoud.

Reserve resultaat riolering

Reserve ter dekking voor voor- en nadelen op uitgevoerd werk op het product riolering worden verrekend met een reserve resultaat riolering. Het betreft hier dus resultaat uit efficiency. De bedoeling is niet om een pot te creëren en gelden uit de reserve resultaat riolering kunnen worden ingezet om tariefstijging van de rioolheffing af te vlakken.

Reserve baggeren jachthaven

Reserve ter dekking voor overschrijdingen van het jaarlijkse exploitatiebudget voor het baggeren van de jachthaven mee op te vangen. Daarnaast kan de reserve worden ingezet ter dekking van kosten indien leging van baggerdepot aan de orde mocht komen.

Reserve duurzame energie

Reserve ingesteld om een bijdrage te leveren aan de bekostiging van initiatieven op het gebied van duurzame energie

Reserve toerisme

Reserve ingesteld om fluctuaties in de opbrengst toeristenbelasting op te vangen. De reserve dient Tevens als dekkingsmiddel voor voorstellen die het toerisme direct ten goede komen.

Reserve dekking afschrijvingen

Uit deze reserve worden de afschrijvingslasten van investeringen (deels) gedekt gedurende de hele looptijd.

Reserve Wet Open Overheid (WOO)

Uit deze reserve worden de kosten van de WOO betaald.

Reserve projecten

Reserve ingesteld ter dekking van de bijdrage in het Waddenprogramma

Reserve Samenwerkingsschool Yn de Mande

Reserve ter dekking van het positieve/negatieve resultaat van de exploitatie school.

Reserve rentufluctuaties pensioenen

Reserve ingesteld ter dekking van het opvangen van rentefluctuaties tbv de dotatie aan de pensioenvoorziening

8.b. Rekeningresultaat

Het rekeningresultaat 2024 is toegevoegd aan:

- Algemene reserve

278.625

278.625

Rekeningresultaat 2025

-289.852

9. Voorzieningen

9.a. Voorzieningen voor verplichtingen en verliezen

	Saldo 01/01/2025	Toevoegingen	Vrijgevallen	Aanwending	Saldo 31/12/2025
- Wethouderspensioenen	686.966	-	52.863	-	634.103
- Verlofsparen	9.748	20.371	-	-	30.120
	696.714	20.371	52.863	-	664.223

Voorziening Wethouderspensioenen

De voorziening is bedoeld om de pensioenverplichtingen voor (oud)-wethouders uit te betalen. In verband met de voorgenomen overdracht van de wethouderspensioenen aan het ABP per 1 januari 2028 is bepaald dat in de voorziening rekening moet worden gehouden met de dekkingsgraad van het ABP. Per december 2025 bedraagt deze 123,5%. Dit heeft geresulteerd in een aanvullende dotatie aan de voorziening

Voorziening verlofsparen

De voorziening is bedoeld om de opgespaarde verlofdagen uit te betalen.

9.c. Egalisatie- en onderhoudsvoorzieningen

	Saldo 01/01/2025	Toevoegingen	Vrijgevallen	Aanwending	Saldo 31/12/2025
- Voorziening gemeentelijke gebouwen	913.901	252.659	-	171.205	995.355
- Voorziening riolering	372.710	11.657	-	22.000	362.367
- Voorziening onderhoud wegen	72.313	105.421	-	19.603	158.131
- Voorziening onderhoud jachthaven	53.100	21.000	-	8.385	65.715
	1.412.023	390.737	-	221.193	1.581.568

Voorziening gemeentelijke gebouwen

Voorziening is ingesteld om het MOP gemeentelijke gebouwen uit te kunnen voeren en om sterke fluctuaties door de jaren heen in de exploitatie te voorkomen.

Voorziening riolering

Voorziening ingesteld conform het onderhoudsplan Kunstwerken.

Voorziening onderhoud wegen

Voorziening ingesteld conform het onderhoudsplan speeltuinen/-plaatsen.

Voorziening onderhoud jachthaven

Voorziening ingesteld conform het onderhoudsplan waterwegen.

10. Vaste schulden, met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

10.b. Onderhandse leningen

	Saldo 01/01/2025	Vermeer- deringen	Aflossingen	Saldo 31/12/2025
- Binnenlandse bedrijven	3.174.503	5.000.000	320.500	7.854.003
- Openbare lichamen	1.083.336	-	208.333	875.003
	4.257.839	5.000.000	528.833	8.729.006

10.d. Waarborgsommen

Waarborgsommen

Saldo 01/01/2025	Vermeer- deringen	Aflossingen	Saldo 31/12/2025
11.139	-	-	11.139
11.139	-	-	11.139

VLOTTENDE PASSIVA

11. Netto-vlottende schulden

11.d. Overige schulden

- Schulden < 1 jaar
- Kasgeldlening < 1 jaar
- Overlopende passiva
- bank- en girosaldi Bank Nederlandse Gemeenten

Saldo 31/12/2025
738.389
-
522.721
593.198
1.854.307

12. Overlopende passiva

12.a. Verplichtingen die in een volgend jaar tot betaling komen

- salarisboekingen
- Soza betalingen
-
-

277.749
26.154
303.903

Diverse overige verplichtingen

Betreffen nog te betalen nota's met een factuurdatum in 2026 die betrekking hebben op werkzaamheden over 2025. Het betreffen diverse crediteuren

522.721
522.721

12.b. Vooruit ontvangen bedragen EU, rijk en provincie ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren

	Saldo 01/01/2025	Toevoegingen	Vrijvallen-/ terugbetalingen	Saldo 31/12/2025
- Regiodeal Zoetwaterbeheer		90.000		90.000
- Tozo	59.029		14.774	44.255
- Provincie Fryslan; Dom en invasieve exoten	32.660	-	12.100	20.560
- Provincie Fryslan; programma Freia	28.736		4.110	24.626
- Vooruitontvangen diverse debiteuren		49.058		49.058
- Sisa		8.255.302		8.255.302
-				
-				
-				
-				
	120.425	8.394.360	30.984	8.483.801

12.c. Overige vooruit ontvangen bedragen

- Restant budgetten diverse projecten				
- Overige projecten < € 125.000				
				-
- SDV soza				
- Diverse overige vooruitontvangen bedragen				
				-

FISCALE POSITIE

De fiscale positie van de Vennootschapsbelating is:

Jaar	Status	Verschuldigd per 31-12 (T-1)	Belasting boekjaar	Betaald of ontvangen	Jaar betaald of ontvangen	Verschuldigd per 31-12 (T)
- 2022	Definitief	-	-	-	-	-
- 2023	Definitief	-	-	-	-	-
- 2024	Aangifte in behandeling (geen effecten)	-	-	-	-	-

De aangifte 2025 is nog niet bekend, maar de verwachting is dat ook hieruit geen verplichtingen of vordering zal ontstaan.

Schatkistbankieren (uitzettingen korter dan 1 jaar)

De wet verplicht schatkistbankieren is op 15 december 2013 van kracht geworden. Onder verwijzing naar de toelichting die hierover ook is opgenomen in de paragraaf Financiering geeft de hiernavolgende tabel een toelichting op de calculatie van het drempelbedrag schatkistbankieren dat voor Schiermonnikoog in acht moet worden genomen terwijl tevens de ontwikkeling per kwartaal van de benutting van het drempelbedrag wordt aangegeven.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
		Verslagjaar			
(1)	Drempelbedrag	1000			
		Kwartaal 1 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4	
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	121	89	98	114
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	879	911	902	886
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
		Verslagjaar			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	13.365			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	13.365			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat				
(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000 als het begrotingstotaal kleiner of gelijk is aan 500 mln. En als begrotingstotaal groter dan € 500 miljoen is is het drempelbedrag gelijk aan € 10 miljoen, vermeerderd met 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat.		Drempelbedrag 1000			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4	
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	10.930	8.081	9.059	10.498
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	121	89	98	114

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

De volgende categorieën kunnen worden onderscheiden:

1. Afspraken die zijn gemaakt in het kader van langlopende investeringsprojecten zoals Buitenkans en Regiodeal. De jaarlijkse lasten van deze projecten zijn opgenomen in de meerjarenraming;
2. Meerjarige contracten met derden die vooral liggen op het gebied van de bedrijfsvoering (automatisering, kopieerapparatuur, schoonmaak etc.), onderhoud (voor zover hiervoor nog geen bestemmingsreserves zijn gevormd) en de afvalverwerking (Omrin). De kosten zijn opgenomen in de meerjarenraming.
3. Verplichtingen ten opzichte van onze gemeenschappelijke regelingen zoals de FUMO en de Veiligheidsregio. De hieraan gerelateerde lasten zijn gedekt in de meerjarenraming.
4. Garantstelling aan basisschool Yn de Mande van € 45.000 waarvoor geen dekking is opgenomen in de begroting en waarvan het risico wordt opgevangen via het weerstandsvermogen.
5. De gemeente beschikt over een rekening-courantfaciliteit van € 750.000. Voor zover van deze faciliteit gebruik wordt gemaakt, kunnen hieruit verplichtingen voortvloeien die niet in de balans zijn opgenomen.

Een uitputtende kwantificering van deze posten is niet voorhanden.

Gebeurtenissen na balansdatum

Als gevolg van de gemeenteraadsverkiezingen van 18 maart 2026 zal de samenstelling van het college wijzigen. Dit betekent naar verwachting dat vertrekkende wethouders recht krijgen op wachtgeld. De exacte financiële consequenties hiervan zijn op dit moment nog niet bekend.

Overzicht baten en lasten per programma per taakveld

Prog.	Taakveld(en)	Lasten	Baten
1 Sociaal	6711 Huishoudelijke hulp (WMO)	115.800	7.624
	6712 Begeleiding (WMO)	6.050	
	6713 Dagbesteding (WMO)	5.085	
	6751 Jeugdhulp ambulant lokaal	11.451	
	6752 Jeugdhulp ambulant regionaal	173.569	
	6792 PGB Jeugd	46.709	
	6811 Beschermd wonen (WMO)	-11.012	
	6812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	-846	
	0.10 Mutaties reserves	27.304	146.125
	1.2 Openbare orde en veiligheid	2.144	
	4.1 Openbaar basisonderwijs	939.575	891.861
	4.2 Onderwijshuisvesting	247.046	2.270
	4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	168.989	86.995
	5.1 Sportbeleid en activering	107.341	31.108
	5.2 Sportaccommodaties	498.705	187.156
	5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	91.102	
	5.5 Cultureel erfgoed	5.111	
	5.6 Media	201.414	10.889
	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	350.714	9.616
	6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	52.049	-
	6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	1.255	
	6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	56.576	95.322
	6.3 Inkomensregelingen	191.139	127.657
	6.5 Arbeidsparticipatie	43.262	
	6.60 Hulpmiddelen en diensten (WMO)	43.715	126
	6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	14.314	
	6.91 Coördinatie en beleid WMO	7.579	
	6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	25.217	
	7.1 Volksgezondheid	136.510	62.777
	7.4 Milieubeheer	10.904	
2 Leefomgeving	0.1 Bestuur	23.610	20.015
	0.10 Mutaties reserves	14.715	438.654
	0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	7.381	18.495
	1.1 Crisisbeheersing en brandweer	304.584	
	1.2 Openbare orde en veiligheid	116.291	1.196
	2.1 Verkeer en vervoer	380.900	74.455
	2.4 Economische havens en waterwegen	47.118	
	3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	36.930	8.325
	5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	340.953	26.606
	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	46.386	2.387
	7.2 Riolering	122.735	226.247
	7.3 Afval	462.923	454.260

Prog.	Taakveld(en)	Lasten	Baten
	7.4 Milieubeheer	44.366	
	7.5 Begraafplaatsen en crematoria	39.801	74.578
	8.1 Ruimte en leefomgeving	526.803	
	8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	52.995	71.350
	8.3 Wonen en bouwen	1.536.631	530.484
3 Economie en werkgelegenheid	0.10 Mutaties reserves	28.000	
	1.2 Openbare orde en veiligheid	71.003	4.380
	2.3 Recreatieve havens	224.506	174.253
	3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	15.000	
	3.4 Economische promotie	124.788	-
	5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	151.128	2.353
	8.3 Wonen en bouwen	988.236	988.236
4 Burgers en bestuur	0.1 Bestuur	1.035.726	54.664
	0.10 Mutaties reserves		16.400
	0.2 Burgerzaken	70.685	32.604
	0.4 Overhead	-72.090	
	0.8 Overige baten en lasten	-	
5 Algemene Dekkingsmiddelen	0.10 Mutaties reserves	193.516	74.143
	0.5 Treasury	66.026	98.988
	0.61 OZB woningen	65.593	553.309
	0.62 OZB niet-woningen		224.164
	0.64 Belastingen overig	38.644	11.087
	0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	3.251	4.840.637
	0.8 Overige baten en lasten	4.310	23.759
	3.4 Economische promotie	-	2.183.430
Overhead	0.4 Overhead	2.523.475	26.854
		13.205.691	12.915.839

Overige gegevens

Controleverklaring accountant

Bijlagen

Incidentele baten en lasten

Lasten	Rekening	Begroting na wijziging	verschil
Programma 1	-27.304	-22.630	-4.674
Programma 2	-14.715	-14.715	0
Programma 3	-28.000	-28.000	0
Programma 4	0	0	0
Alg. dekkingsmiddelen	-193.516	-232.000	38.484
Totaal	-263.535	-297.345	33.810

Baten	Rekening	Begroting na wijziging	verschil
Programma 1	146.125	331.686	-185.561
Programma 2	438.654	758.014	-319.360
Programma 3	0	58.775	-58.775
Programma 4	16.400	19.400	-3.000
Alg. dekkingsmiddelen	74.143	121.962	-47.819
Totaal	675.322	1.289.837	-614.515

Toelichting verschil

De analyse van de afwijkingen tussen de begroting na wijziging en het overzicht van incidentele baten en lasten is opgenomen in de programmaverantwoording, welke onderdeel uitmaakt van de jaarrekening.

Staat van investeringen

Afgeronde investeringen

	Omschrijving	Jaar	Oorspronkelijke krediet	Besteed voor- gaande jaren	Restant krediet 1-1-2025	Besteed 2025	Resultaat na afsluiting
7121002	Oosterreeweg 2 grond/opstallen	2025	500.000	-	500.000	501.089	-1.089
7123010	Kustweg 8 Lauwersoog grond/opstallen	2025	1.100.000	-	1.100.000	1.101.798	-1.798
7124003	Rioolvervanging + afkoppeling 2020	2020	70.000	55.670	14.330	14.330	-
7124005	Rioolvervanging + afkoppeling 2022	2022	70.000	-	70.000	70.000	-
7124008	Rioolvervanging + afkoppeling 2023	2023	70.000	-	70.000	70.000	-
7125016	Vrachtauto met kraan	2025	190.000	-	190.000	65.918	124.082
7126016	Koffieautomaat	2025	6.500	-	6.500	11.159	-4.659
7126036	Shredder	2025	140.600	-	140.600	148.250	-7.650
7126038	Verledden lichtmasten	2025	-	-	-	159.818	-159.818
7129020	Vervangen 2 blusputten	2024	40.000	19.001	20.999	5.209	15.790
7129022	Aanleg skatebaan	2025	-	-	-	25.231	-25.231
	Totaal		2.187.100	74.671	2.112.429	2.172.803	-60.374

Lopende investeringen

	Omschrijving	Jaar	Oorspronkelijke krediet	Besteed voor- gaande jaren	Restant krediet 1-1-2025	Besteed 2025	Bedrag restant 31-12-2025
7123004	Toilet Badweg	2024	50.000,00	0	50.000,00	0	50.000,00
7123007	renovatie jachthaven	2025	110.000	-	110.000	64.862	45.138
7123008	schoolgebouw leer- en ontwikkelcentrum	2022	8.449.663	4.288.531	4.798.132	4.512.736	285.396
7124004	Rioolvervanging + afkoppeling 2021	2021	70.000	9.127	60.873	52.489	8.384
7124009	Rioolvervanging + afkoppeling 2024	2024	70.000	7.110	62.890	19.415	43.475
7124010	Rioolvervanging + afkoppeling 2025	2025	87.500	-	87.500	-	87.500
7124012	Woonerf Schiermonnikoog	2024	83.500	-	83.500	1.229	82.271
7125008	Strooieraansluiting bij kraan	2025	7.800	-	7.800	-	7.800
7125017	2e hands terreinwagen	2025	30.000	-	30.000	-	30.000
7126037	Valbeveiliging stortplateau	2025	25.000	-	25.000	-	25.000
7129014	inrichting urgente woningen	2023	5.000	2.332	2.668	-	2.668
7129018	Vervangen meubilair	2024	30.000	4.482	25.518	8.640	16.878
	Totaal		8.968.463	4.311.582	5.343.881	4.659.370	684.511

Onvoorziene uitgaven

Overzicht verloop onvoorzien

	rekening	begroting na wijziging	Primitieve begroting
6922 102 Onvoorziene uitgaven	-	-	12.500
Totaal	-	-	12.500

Toelichting: Er zijn in 2025 geen uitgaven geweest op de post onvoorzien.

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

	Onttrekkingen	Toevoegingen
Programma 1	-	-
Reserve WMO, jaarlijkse onttrekking	82.078	-
Reserve Yn de Mande, jaarlijkse dotatie	-	27.304
Programma 2		
Reserve lichtmasten, jaarlijkse dotatie	-	7.500
Reserve veerdam, jaarlijkse dotatie	-	7.215
Programma 3		
Reserve baggeren en jachthaven, jaarlijkse dotatie	-	28.000
Programma 4	-	-
Alg. dekkingsmiddelen		
Algemene reserve, jaarlijkse dotatie	-	35.000
Reserve Dekking afschrijvingen, jaarlijkse onttrekking	6.915	-
Reserve Wet Open Overheid, jaarlijkse dotatie	32.970	55.000
Totaal	121.963	160.019

Topfunctionarissen bezoldigingsoverzicht

De Wet Normering Topinkomens is van toepassing op Gemeente Schiermonnikoog. Het voor Gemeente Schiermonnikoog toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2025 € 246.000. Dit betreft het algemeen bezoldigingsmaximum. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt

Gegevens 2025		
bedragen x € 1	T. Kroeze	T. Toren
Functiegegevens	Gemeente secretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2025	01/01-31/12	01/01-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	0,7778
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	116.912	76.663
Beloningen betaalbaar op termijn	24.046	18.317
<i>Subtotaal</i>	<i>140.958</i>	<i>94.980</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	246.000	191.339
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	0	0
Totale bezoldiging	140.958	94.980
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	NVT	NVT
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	NVT	NVT
Gegevens 2024		
bedragen x € 1	T. Kroeze	T. Toren
Functiegegevens	Gemeente secretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01/01-31/12	01/01-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	0,7778
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	109.492	77.957
Beloningen betaalbaar op termijn	23.307	17.216
<i>Subtotaal</i>	<i>132.799</i>	<i>95.173</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	233.000	181.227
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	0	0
Totale bezoldiging	132.799	95.173
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	NVT	NVT
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	NVT	NVT

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Er zijn in 2025 geen ontslaguitkeringen aan functionarissen betaald die op grond van de WNT dienen te worden gerapporteerd.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2025 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

SISA

Overzicht SISA

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2025 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 07-01-2026								
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek Gemeenten	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T)	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T)	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2	Normbedragen voor e (ja/nee) Nee: reeks 1/ Ja: reeks 2	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			<i>Aard controle D2</i> <i>Indicator: B2/01</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/02</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/03</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/04</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/05</i>	
			0	0	Nee	Nee	Ja	
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/06</i>	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/07</i>				
			€0	€0				
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot

			Werkelijke kosten	Werkelijke kosten	Keuze werkelijke kosten	Keuze werkelijke kosten	Werkelijke kosten	de kindregeling (artikel 3)
			<i>Aard controle R Indicator: B2/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/09</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/10</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/11</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/12</i>	<i>Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/13</i>
			€0	€ 0	€0	€0	€0	€0
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3)	Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3)	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal PvA's (jaar T) (artikel 3)	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten en/of PvA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)
			Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/14</i>	Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/15</i>	Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/16</i>	Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/17</i>	Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/18</i>	Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/19</i>
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3)	Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden) cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3)	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Totaal Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling	
			Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/20</i>	Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/21</i>	Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/22</i>	Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/23</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/24</i>	
							€0	
BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van	Eindverantwoording (Ja/Nee)				

		gedupeerden door de toeslage naffaire	gemeentelijke belastingen					
			<i>Aard controle R Indicator: C62/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C62/02</i>				
			€ 0	Nee				
BZK	C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	Besteding (jaar T)	Bedrag doorgeschoven naar t+1	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunten in de gemeente behandeld is	Aantal gebruikte leermiddelen	
			<i>Aard controle R Indicator: C92/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: C92/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C92/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C92/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C92/05</i>	
			€ 889	€ 0	1	85	0	
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voerschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO)	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T)
		Gemeenten	<i>Aard controle R Indicator: D8/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/06</i>
			€ 25.000	€ 49.198	€ 0	€ 0	€ 10.198	€ 0
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit		

			kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	de specifieke uitkering onderwijsachterstand en beleid	kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	de specifieke uitkering onderwijsachterstand en beleid		
				Bedrag		Bedrag		
			Aard controle n.v.t. Indicator: D8/07	Aard controle R Indicator: D8/08	Aard controle n.v.t. Indicator: D8/09	Aard controle R Indicator: D8/10		
			1					
			2					
		100						
lenW	E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Beschikkingnummer	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T)	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/02	Aard controle R Indicator: E44B/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/04	Aard controle R Indicator: E44B/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/06
		1	300002 Prov. Friesland	PF-2024/273363	€ 386	€ 386	€ 783	€ 783
		2	300002 Prov. Friesland	PF-2024/273363	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		3	300002 Prov. Friesland	PF-2024/273363	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		4	300002 Prov. Friesland	PF-2024/273363	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Kopie CBS(code)	Kopie beschikkingnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/09			

			1	300002 Prov. Friesland	PF-2024/273363	Nee	
			2	300002 Prov. Friesland	PF-2024/273363	Nee	
			3	300002 Prov. Friesland	PF-2024/273363	Nee	
			4	300002 Prov. Friesland	PF-2024/273363	Nee	
				Kopie CBS(code)	Kopie beschikingsnummer	Naam/nummer maatregel	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel
				Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/10	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/11	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/12	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/13
			1	300002 Prov. Friesland	PF-2024/273363	3.10	Ja
			2	300002 Prov. Friesland	PF-2024/273363	3.29	Nee
			3	300002 Prov. Friesland	PF-2024/273363	3.30	Nee
			4	300002 Prov. Friesland	PF-2024/273363	3.31	Nee
lenW	E120	Regeling specifieke uitkering stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2025-2030		Totale besteding (Jaar T)	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) t/m Jaar T?(ja/nee)
				Aard controle R Indicator: E120/01	Aard controle n.v.t. Indicator E120/02	Aard controle R Indicator: E120/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E120/04
				€ 0	€ 0	€ 0	Nee
				Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond t/m (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheidsmaatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, indien noodzakelijk
				Aard controle n.v.t. Indicator: E120/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E120/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E120/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E120/08

			1	417 Vervangen verharding fietspad, aantal in m	Nee	0		
			2	433 Asverspringing - 2 st , aantal in st	Nee	0		
			3	436 Inrichten van schoolzone met snelheidsverlagende maatregelen, aantal in st	Nee	0		
			4	402 Aanleg vrijliggend voetpad (≥2,0m), aantal in m	Nee	0		
			5	411 Verplaatsen lichtmast, aantal in st	Nee	0		
			6	414 Saneren verticale trottoirbanden en hoogteverschillen tussen verharding en berm, aantal in m	Nee	0		
			7	420 Fietsoversteek over zijweg door middel van een uitritconstructie, aantal in st	Nee	0		
			8	425 Verwijderen van wegversmallingen en chicanes voor fietsers, aantal in st	Nee	0		
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2025	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)
		Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken	Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk	Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte	Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte	Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk

		heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr			arbeidsongeschikte werkløze werknemers (IOAW)	werkløze werknemers (IOAW)	gewezen zelfstandigen (IOAZ)	arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			Aard controle R Indicator: G2/01	Aard controle R Indicator: G2/02	Aard controle R Indicator: G2/03	Aard controle R Indicator: G2/04	Aard controle R Indicator: G2/05	Aard controle R Indicator: G2/06
			€ 131.400	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoesla gaffaire	
		Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Gemeente Participatiewet (PW)	
		Aard controle R Indicator: G2/07	Aard controle R Indicator: G2/08	Aard controle R Indicator: G2/09	Aard controle R Indicator: G2/10	Aard controle R Indicator: G2/11	Aard controle R Indicator: G2/12	
		€ 0	€ 0	€ 0	€ 32.013	€ 0	€ 0	
		Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoesla gaffaire Gemeente	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)					

			Participatiewet (PW)					
			Aard controle D2 Indicator: G2/13					
			€ 0					
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2025 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob)
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			Aard controle R Indicator: G3/01	Aard controle R Indicator: G3/02	Aard controle R Indicator: G3/03	Aard controle R Indicator: G3/04	Aard controle R Indicator: G3/05	Aard controle R Indicator: G3/06
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekking en (BOB)	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
			Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkings BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekking en BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkings BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire		
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente		

			Aard controle R Indicator: G3/07	Aard controle R Indicator: G3/08	Aard controle R Indicator: G3/09	Aard controle R Indicator: G3/10	Aard controle n.v.t. Indicator: G3/11	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2025 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)
				Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01	Aard controle R Indicator: G4/02	Aard controle R Indicator: G4/03	Aard controle R Indicator: G4/04	Aard controle R Indicator: G4/05	Aard controle R Indicator: G4/06
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 8.494	€ 470
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 347	€ 0
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 8.841	€ 470
			Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
				Gemeente	Gemeente	Gemeente		
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07	Aard controle R Indicator: G4/08	Aard controle R Indicator: G4/09	Aard controle n.v.t. Indicator: G4/10		

			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja	
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja	
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja	
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja	
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Ja	
			6	Totaal	0	0	N.v.t.	
				Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)
				Aard controle n.v.t. Indicator: G4/11	Aard controle R Indicator: G4/12	Aard controle R Indicator: G4/13	Aard controle R Indicator: G4/14	Aard controle R Indicator: G4/15
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)				
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)				
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)				
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)				
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)				
			6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
				Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die	Levensonderhoud-Mutaties (dotaties	Kapitaalverstrekinge n - Gederfde baten	

				voortvloeien uit kijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslaga ffaire	en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoesla gaffaire	die voortvloeien uit kijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkinge n Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslaga ffaire	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/16</i>	Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G4/17</i>	Gemeente <i>Aard controle D2 Indicator: G4/18</i>	Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G4/19</i>	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			6 Totaal	0	0	0	
SZW	G10	Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2025	Besteding (jaar T)	Baten (jaar T) (exclusief Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gemeente	Gemeente	Gemeente		

			Aard controle R Indicator: G10/01	Aard controle R Indicator: G10/02	Aard controle n.v.t. Indicator: G10/03			
			€ 0	€ 0	Ja			
SZW	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2025 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)			
			Gemeente	Gemeente	Gemeente			
			Aard controle R Indicator: G12/01	Aard controle R Indicator: G12/02	Aard controle n.v.t. Indicator: G12/03			
			€ 0	€ 0	Ja			
SZW	G13	Onderwijsroute_ deel gemeente 2025 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Bestedingen onderwijsroute (jaar T)	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk)	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T)	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente		
			Aard controle R Indicator: G13/01	Aard controle R Indicator: G13/02	Aard controle R Indicator: G13/03	Aard controle R Indicator: G13/04	Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	

VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport 2024-2025 Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Totale werkelijke berekende uitkering				
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02</i>				
			€ 13.228	€ 6.212				
			Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Onroerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Roerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Dienstverlening door derden	Toelichting		
VWS	H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	<i>Aard controle R Indicator: H4/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: H4/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: H4/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/06</i>		
			€ 4.611	€ 1.601	€ 0			
			Totaalbedrag (jaar T) toegekend	Reservering 2025 voor 2026 (maximaal 10% van toegekende budget 2025 kan worden meegenomen naar 2026)	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T)	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)?	Toelichting
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: H30/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: H30/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: H30/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/06</i>
			€ 91.127	€ 1.266	€ 89.861	€ 271.970	Ja	
			Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)?	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/08</i>				
			Ja	Nee				

VWS	H35B	Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Besteding (jaar T)				
			Aard controle n.v.t. Indicator: H35B/01	Aard controle R Indicator: H35B/02				
			1060090 Gemeente Smallerland	€ 27.186				
VRO	J17	Realisatiestimulans	Aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling.	Geprognotiseerde aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T+1), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling.	Correctie aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T-1), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling.			
			Aard controle D1 Indicator: J17/01	Aard controle n.v.t. Indicator: J17/02	Aard controle D1 Indicator: J17/03			
			1	1	0			
			Aantal betaalbare woningen bouw gestart in jaar T in het NPLV-gebied, waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling.	Bestedingen (jaar T) ten behoeve van activiteiten ter verbetering van bovenplanse openbare ruimte en collectieve maatschappelijke voorzieningen in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.1	Bestedingen (jaar T) aan compensabele btw ten behoeve van activiteiten ter verbetering van bovenplanse openbare ruimte en collectieve maatschappelijke voorzieningen in de NPLV-gebieden, als	Bestedingen (jaar T) ten behoeve van de financiering van capaciteitsondersteuning voor de uitvoering van de woningbouwopgave in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.5 van de regeling (excl. Compensabele Btw).	Bestedingen (jaar T) aan compensabele btw ten behoeve van de financiering van capaciteitsondersteuning voor de uitvoering van de woningbouwopgave in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.5 van de regeling.	

				van de regeling (excl. Compensabele Btw) .	bedoeld in artikel 3.1 van de regeling.			
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J17/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: J17/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: J17/06</i>	<i>Aard controle R Indicator: J17/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: J17/08</i>	
			1					
			2					
VRO	J55	Aanpak energiearmoede	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: J55/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: J55/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/06</i>
			4	€ 2.264	€ 0	0	€ 0	€ 2.641
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning – bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen.	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten			

			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: J55/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/09</i>			
			0	€ 0	€ 0			
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips)	Het aantal kleine elektriciteitsbesparen de maatregelen (w.o. LED-lampen)	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.)	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparen de maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.)	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energie rekening tot gevolg.	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/11</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/12</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/13</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/14</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/15</i>
			0	0	0	3	0	0
VRO	J72	Specifieke uitkeringen proeftuinen aardgasvrije wijken 3e ronde	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) te laste van Rijksmiddelen	Aantal (t/m jaar T) aardgasvrij gemaakte bestaande woningen en andere gebouwen in de wijk	Aantal (t/m jaar T) aardgasvrij-readygemaakte bestaande woningen en andere gebouwen in de wijk	Aanvraag is volgens plan/aanvraag uitgevoerd (Ja/Nee)	Eventuele toelichting op niet volgens plan/aanvraag uitgevoerde projecten
				Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie			Indicator 06 verplicht als hier 'Nee' wordt ingevuld	Verplicht als bij indicator 05 'Nee' is ingevuld
			<i>Aard controle R Indicator: J72/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J72/02</i>	<i>Aard controle D2 Indicator: J72/03</i>	<i>Aard controle D2 Indicator: J72/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J72/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J72/06</i>
		Gemeenten	€ 135.447	€ 0	3	17	Ja	plan is bijgesteld iov met RVO in 2025
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					

			Aard controle n.v.t. Indicator: J72/07					
			Nee					
VRO	J94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	Beschikkingnummer	Besteding (jaar T), in J94/06 t/m J94/08 opgesplitst	Het totaal aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen dat voldoet aan artikel 6, eerste lid, onderdeel a	Het aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2024) of een WOZ-waarde van boven € 477.000	Bedrag dat van de vijfde kolom van bijlage III en bijlage IV besteed is aan doe-het-zelfmaatregelen, inclusief activiteiten als bedoeld in artikel 2, derde lid (zoals ondersteuning vanuit gemeente) (alleen van toepassing voor tranche 2 en tranche 3).	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b
			Aard controle n.v.t. Indicator: J94/01	Aard controle R Indicator: J94/02	Aard controle D1 Indicator: J94/03	Aard controle D1 Indicator: J94/04	Aard controle R Indicator: J94/05	Aard controle R Indicator: J94/06
1		LAI23-03620048		€ 52.177	32	8	€ 0	€ 0
2		LAI24-03764060		€ 2.107	0	0	€ 0	€ 0
3		LAI25-03845159		€ 0	0	0	€ 0	€ 0
		Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel c		Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen.	Eindverantwoording (ja/nee)			
		Aard controle n.v.t. Indicator: J94/07		Aard controle n.v.t. Indicator: J94/08	Aard controle n.v.t. Indicator: J94/09			
1		€ 0		€ 0	Ja			
2		€ 0		€ 0	Nee			
3		€ 0		€ 0	Nee			

VRO	J96B	Regiodeals 4e tranche	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Kenmerk/ beschikingsnummer	Naam actielijn/ programmalijn/ pijler	Besteding per actielijn/ programmalijn/ pijler (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Besteding regionale financiering (jaar T) per actielijn/ programmalijn/ pijler.
		SiSa tussen medeoverheden	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J96B/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J96B/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J96B/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: J96B/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: J96B/05</i>
			1 060060 Gemeente Ameland	21-10- 2024	2.3 Continuïteit en kwaliteit van het onderwijs verhogen; Programmalijn 2: Toekomstbestendig ondernemen en ontwikkelen; LOC Schiermonnikoog	€ 266.570	€ 4.893.001
			2 Gemeente Ameland	16-4-2024	5. Circulaire economie	€ 30.000	€ 178.250
			Hieronder verschijnt de code conform de keuzes gemaakt bij indicator C96B/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen <i>Aard controle n.v.t. Indicator: J96B/06</i>	Totale cumulatieve besteding per actielijn/ programmalijn/ pijler (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen <i>Aard controle R Indicator: J96B/07</i>	Totale cumulatieve besteding regionale financiering (t/m jaar T) per actielijn/ programmalijn/ pijler. <i>Aard controle R Indicator: J96B/08</i>	Toelichting <i>Aard controle n.v.t. Indicator: J96B/09</i>	
			1 060060 Gemeente Ameland	€ 266.570	€ 4.893.001		
			2 Gemeente Ameland	€ 30.000	€ 178.250		

			Cumulatieve besteding uitvoeringskosten zijnde kosten ten behoeve van Voorbereiding, Administratie en Toezicht (VAT-kosten) (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Totale compensabele BTW (t/m jaar T) deel rijksbijdrage	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J96B/10</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: J96B/11</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J96B/12</i>			
			€ 0	€ 6.300	Nee			
VRO	J210B	Meerjarige regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw	Hieronder per regel één provincie(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan flexibele ondersteuning capaciteit en expertise	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Aantal projecten dat in (jaar T) is geholpen met middelen	Cumulatief aantal (t/m jaar T) woningen dat in deze projecten wordt gerealiseerd	Eindverantwoording (Ja/Nee)
		Sisa tussen medeoverheden	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J210B/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: J210B/02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: J210B/03</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J210B/04</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J210B/05</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J210B/06</i>
		1 030002 Provincie Friesland		€ 71.350	€ 28.167	2	2	Ja
KGK	K2B	Specifieke uitkering gebiedsinvesteringen aanlandlocaties Net op Zee	Hieronder één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T-1)	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Zijn alle acties conform het regioplan gebiedsinvesteringen Net op Zee afgerond? (Ja/Nee)	Storting in geoormerkt gemeentelijk fonds (Jaar T)
		SiSa tussen medeoverheden		<i>Geldt alleen voor SiSa 2024</i>				

			Aard controle n.v.t. Indicator: K2B/01	Aard controle R Indicator: K2B/02	Aard controle R Indicator: K2B/03	Aard controle n.v.t. Indicator: K2B/04	Aard controle n.v.t. Indicator: K2B/05	Aard controle R Indicator: K2B/06
			030001 Provincie Groningen		€ 988.236	€ 1.089.609	Nee	
KGG	K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten
			Aard controle R Indicator: K28/01	Aard controle R Indicator: K28/02	Aard controle R Indicator: K28/03	Aard controle n.v.t. Indicator: K28/04	Aard controle R Indicator: K28/05	Aard controle n.v.t. Indicator: K28/06
			€ 52.558	€ 37.500	€ 0	€ 90.058	€ 0	€ 0
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: K28/07					
			Nee					
AenM	M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	Vul in totaal te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T)	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van M16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO)	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder M16/01 (jaar T) – uitzonderingsbepaling (GOO)	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringskosten	Besteding (jaar T) van uitvoering ten behoeve van de transitie	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (GOO en POO)
			Aard controle R Indicator: M16/01	Aard controle R Indicator: M16/02	Aard controle n.v.t. Indicator: M16/03	Aard controle R Indicator: M16/04	Aard controle R Indicator: M16/05	Aard controle R Indicator: M16/06
			€ 0			€ 0	€ 0	€ 614
		Gemeenten	Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig	Totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per	Totaal bedrag ontvangen eigen bijdrage van	Periode vanaf wanneer de eigen bijdrage is ingevoerd	Periode vanaf wanneer de verhoging eigen bijdrage is ingevoerd	

			uitgekeerde) verstrekkingen GOO en POO (jaar T)	geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T)	ontheemden GOO (jaar T)			
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: M16/07</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: M16/08</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: M16/09</i>	<i>Aard controle D2</i> <i>Indicator: M16/10</i>	<i>Aard controle D2</i> <i>Indicator: M16/11</i>	
			€ 0	€ 96	€ 0	0	0	
			Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01/02/04/05/06/07/0 8 verminderd met 09	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)				
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: M16/12</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: M16/13</i>				
			€ 710	€ 614				

Vaststellingsbesluit

Besluit

De raad van de gemeente Schiermonnikoog,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders inzake de aanbieding van de gemeenterekening voor het dienstjaar 2025;

gelet op artikel 257 van de Gemeentewet;

B E S L U I T:

- De jaarstukken 2025 vast te stellen en het nadelig rekeningresultaat van € 289.852 te onttrekken aan de Algemene reserve.
- Ter uitvoering van het raadsbesluit van 16 juni 2026 wordt de reserve grondexploitatie ad. € 144.269 gevormd uit de Algemene reserve.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 7 juli 2026

, voorzitter (H.A. Meendering)

, griffier (T. Toren)